

शुद्धि

मराठी भाषिक
मंडळ

स्नेहबंध

स्नेहबंध दिवाळी अंक

वर्ष ४९ वे

१९७५ - २०२४

अनुक्रमणिका

स्नेहबंध सदस्य कार्यकारिणी	3
अध्यक्षीय	4
संपादकीय	5
उपसंपादकीय	6
साहित्य बालविभाग	7
वैभवशाली रायगडाचे मनोगत - प्रियांका शिंदे जगताप	16
शिशिर - सीमा मेघरे मेहता	21
माझ्या गोंडस चिमुकल्या बाळास	22
वृद्धांचे भविष्याबाबतचे नियोजन - प्रफुल्ल पुरव	23
माझ्या मनाला भावलेला कॅनडा - सौ. प्राची प्रफुल्ल पुरव	25
द्विधा - स्वप्ना कुलकर्णी	27
पुस्तक विश्व - विवेक राघवेंद्र कुलकर्णी	30
नमस्कार अष्टपैलू साहित्यप्रेमी रसिकांनो - मिलिंद गोठोस्कर	33
सारं कसं गारठलेलं - अर्चना बापट	36
सोनचाफा - अर्चन बापट	37
झेंडा मंदिराचा... अनुप घोलप	38
साथ हवी! -अनुप घोलप	39
गाढवाचे मनोगत - मधुसूदन भिडे	40
श्री रणदीप हुड्डा स्वातंत्रवीर सावरकर चित्रपटाचा कर्ता करविता	41
माणुसकीची फरफट - रोहिणी महेश कुंभार	42
प्रिय आजी.... -प्रज्ञा परांजपे	43
अवचित भेटला तो - प्रज्ञा परांजपे	46
मराठी भाषिक मंडळ आजी-माजी कार्यकारिणी फोटो	56

सेहबंध सदस्य कार्यकारिणी

स्नेहबंध सदस्य कार्यकारिणी

वैशाली बोडस-केळकर

संपादक

शुभदा वकनळ्ळी

उप-संपादक

दत्तगुरु महाबळ

उप-संपादक

ऋषिकेश रानडे

सदस्य

केतन काळे

सदस्य

अध्यक्षीय

नमस्कार मंडळी

स्नेहबंध २०२४ चा दिवाळी अंक आपल्या हाती देताना मला तसेच कार्यकारिणी आणि स्नेहबंध टीम ला खूप आनंद होत आहे. काही वर्षांच्या अनुपस्थिती नंतर स्नेहबंध पुन्हा एकदा आपल्या भेटीस येत आहे तो हि नव्या रूपात.

या वर्षी चा स्नेहबंध - एका चळवळीच्या स्वरूपात वापस येत आहे , मराठी भाषेला यंदा अभिजात भाषेचा सम्मान मिळाला आहे. मराठी भाषा टिकवणे आणि वाढविणे हि आपल्या सर्वांची जवाबदारी आहे. आणि स्नेहबंध हा त्याच चळवळीचा एक भाग. स्नेहबंध चा हा अंक मराठी भाषिक मंडळाचे भूतकाळ तसेच भविष्य यांना जोडणारा एक महत्वपूर्ण दुवा ठरणार आहे.

ज्या संस्थेस भूतकाळ जतन करता येत नाही त्या संस्थेस भविष्य नाही असे म्हणतात. म्हणूनच मंडळाचा तसेच स्नेहबंध चा इतिहास जतन करणे महत्वाचे ठरते.

यावर्षी स्नेहबंध च्या १२ अंकांना पुन्हा एकदा डिजिटल स्वरूपात तुमच्या समोर आणताना आम्हाला विशेष आनंद होत आहे. यात स्नेहबंध चा पहिला अंक देखील शामिल आहे.

या अंकात आपणास मंडळाच्या १९७७ पासून च्या सर्व कार्यकारिणी आपल्या भेटीस येत आहेत, या सर्व कार्यकर्त्यांनी आपला अमूल्य वेळ देऊन मंडळासाठी देऊन भरगोस काम केले आहे. सौ. देवयानी ढेकणे ताई यांच्या सहकार्याने ने तसेच अनेक वरिष्ठ सदस्यांच्या मदतीने हि माहिती जतन करून आपल्या समोर आणणे शक्य झाले.

या वर्षी चा स्नेहबंध मंडळाच्या वेबसाईट सोबत BookGanga च्या पटलावर देखील वाचता येऊ शकेल.

बदलत्या काळानुसार अद्यावत अश्या स्नेहबंध चे १२ अंक या वर्षी डिजिटल स्वरूपात आता आपणास मंडळाच्या वेबसाईट तसेच Apple/Android/Kindle वर BookGanga Reader Application च्या साहाय्याने वाचता येऊ शकेल.

आपण सर्वांना हा अंक नक्की आवडेल हि अपेक्षा आहे.

धन्यवाद

ऋषिकेश रानडे

मराठी भाषिक मंडळ, टोरोंटो

अध्यक्ष २०२४

BookGanga

स्नेहबंध दिवाळी अंक, वर्ष ४९ वे, १९७५ -
२०२४

संपादकीय

नमस्कार वाचकहो,

'स्नेहबंध २०२४' चा दिवाळी अंक आपल्या हातात देताना मला अतिशय आनंद होत आहे. वाचकहो, स्नेहबंध २०२४ ची घोषणा केल्यापासून ते अंक प्रकाशित करेपर्यंत मंडळाचे अध्यक्ष ऋषिकेश रानडे, सचिव संग्राम पाटील, कोषाध्यक्ष नंदन जोशी आणि उपसंपादक दत्तगुरु महाबळ आणि शुभदा वाकनल्ली ह्यांची मोलाची साथ लाभली. त्याकरता त्यांचे मनापासून आभार!

नुकताच मराठी भाषेला अभिजात भाषेचा दर्जा प्राप्त झाला ह्याचा आपल्या सर्व मराठी माणसांना आनंद आहेच आणि अभिमानसुद्धा आहे. ह्याच आपल्या अभिजात मराठी भाषेच्या साहित्याचा सन्मान आपण 'स्नेहबंध'च्या माध्यमातून कायमच करत आलेलो आहोत. समर्थांनी म्हटलेच आहे 'केल्याने होत आहे रे| आधी केलेची पाहिजे'. ह्या उक्तीप्रमाणे मराठी भाषेवर अपार प्रेम करणाऱ्या, आपल्या धकाधकीच्या आयुष्यातून एक दोन घटिका काढून साहित्य निर्मिती, नवीन वाचन, लिखाण करणाऱ्या आपल्या मराठी मंडळींनी अतिशय उत्तम साहित्य निर्मिती केलेली आहे. अंकाचे वैशिष्ट्य असे कि अंकात बालसाहित्य देखील आहे जे आपल्याला दाखवून देते कि मराठी माणूस आपल्या मुलांच्या मनात साहित्य प्रेम निर्माण करण्यात कसा यशस्वी झालेला आहे ते. तर सर्व साहित्यिकांचे विशेष करून बालसाहित्यकांचे उत्तम साहित्य निर्मितीकरता खूप खूप कौतुक आणि आभार! असेच लिहित राहा आणि आम्हाला तुमचे साहित्य जरूर पाठवत जा! जर आजवर कोणी लिहिले नसेल तर 'शुभस्य शीघ्रम' करायला हरकत नाही आणि हो, हा आपला अंक 'बुकगंगा' ह्या website वर कायम online available असणार आहे. हा आपला अंक online असल्याने जगाच्या कानाकोपऱ्यात जिथे कुठे मराठी माणूस आहे तिथे facebook , whatsapp, instagram, social media च्या मदतीने आपण पोचवण्याचा प्रयत्न करूया! आपला अभिप्राय नक्की कळवा!

वैशाली बोडस-केळकर

उपसंपादकीय

नमस्कार वाचकहो,

जगाच्या पाठीवर मराठी माणूस कुठेही असला तरी साहित्य, शिवाजी महाराज आणि वडापाव म्हटलं की त्याचे कान टक्कारतात. उगीच नाही, साहित्यप्रेमी, नाटकवेडा अशी काही शेलकी आपुलकीची विशेषणं मराठी माणसाला लागू पडतात. म्हणूनच कॅनडाच्या धकाधकीच्या जीवनशैलीतही 'स्नेहबंध' सारखा मराठी अंक फिनिक्स पक्ष्यासारखा शून्यातून उभा राहतो. त्यासाठी लागणारे मदतीचे हात लगेच पुढे होतात. आता शासकीय स्तरावरही गौरवल्या गेलेल्या मराठी भाषेच्या अभिजाततेच्या पार्श्वभूमीवर 'स्नेहबंध'चं पुनरुज्जीवन ही नक्कीच एक विशेष कौतुकास्पद बाब ठरते. जगभर पुस्तकांचे वाचन-लेखन एकूणच कमी होते आहे की काय अशी कुशंका मनामनांत घोंगावत असताना, मोठ्या धैर्याने आणि उत्साहाने आपल्या मराठी भाषिक मंडळाने हा अंक आपल्यासारख्या चोरखंदळ वाचकांच्या हाती देण्याचे योजिले आहे. सर्वाना नम्र विनंती आहे स्नेहबंध नक्की वाचा आणि आवडल्यास नक्कीच शाबासकीची थाप मंडळाच्या पाठीवर द्या. आणि हो, काही कमी-जास्त असेल तर वडीलधार्यांच्या अधिकाराने हळूच कान पकडून सुधारणाही सुचवा. मंडळ आणि वाचक ह्यांच्यातील स्नेहबंधाचे रेशमी धागे अधिकाधिक दृढ व्हावेत हीच श्रीचरणी प्रार्थना. धन्यवाद.

शुभदा वकनळ्ळी

साहित्य बालविभाग

सहबंध दिवाळी अंक, वर्ष ४९ वे, १९७५ - २०२४

Is the format GIF pronounced "jif"

-Rugved

.....
Great debate Reporting, Rugved. This is a huge debate amongst many people which has been going on this school year. This debate has caused the principal of the school to create a petition on this topic. The topic is quite strange. This is the data my team and I have collected, "Let's have a look shall we". Some students of fairwind have said that g.i.f is pronounced as gif not 'jif' the peanut butter brand. Whereas, there are some teachers teaching in Fairwind who firmly believe that it is pronounced 'jif'. This had happened because a student in Fairwind Senior Public School was given an assignment on the format gif he was told to write a paragraph on how it was formed/created. The teacher had asked him to read his paragraph in front of the class. In the paragraph he had pronounced g.i.f with a hard 'g', half of the class had said that he had pronounced the format incorrectly. Whereas the other half had said that he was correct. The next day there was a teacher meeting. A couple minutes in the meeting the teacher had raised the topic that had happened in class the day before the meeting. The teachers got into an argument just like the students. Tutees were passing by the meeting room and had overheard the conversation that was going on. Afterwards, those students had passed the news amongst the whole school and caused Mr.Morgan to create a petition. This caught the eyes of Steve Wilhite, the official creator of this format who took a flight from Milford, Ohio to settle the topic. Steve stated it is pronounced "JIF" like the peanut butter brand. This made Jif the peanut butter brand a multi-billion dollar company. Recently, the CEO of the peanut butter brand JIF was handing out free PB&J sandwiches to all students in Fairwind that do not have nut allergies. Thanks to the free publicity it had gained from Fairwind students and Steve. However, The New York Times employee Amy O'leary commented on this topic and had stated that "GIF is pronounced with a hard 'g'". Also, the principal of Fairwind has recently been interviewed and had stated "I rigidly agree that 'GIF' is pronounced with a hard 'g' not 'jif'. This has caused a big debate in the school. Our reporters have said 'IT'S A CHAOTIC SCHOOL TO BE IN'. This is slowly becoming an unpopular opinion in the school as both parties are making a settlement. Bureau report Rugved.
.....

center stood a massive stone table, its surface cluttered with scrolls etched in cryptic symbols. Greenery enhanced the setting of the room, with leaves sprouting gracefully from plants. The shelves, like magnets, leaned into her, whispering forgotten tales. Her mind rushed with adrenaline, like a wild river hurtling towards a narrow chasm. Her heartbeat thumped loudly in her chest, urging her forward. Approaching the table, she discovered a faded engraving: This Library Is The Property Of Charles Odell. A gasp released Annalise's lips. Tears blurred her vision as she traced her father's name, the key to a lifetime of unanswered questions. A burden of sadness consumed her as she stared at the darkened letters. Betrayal and anger followed her sorrow. How could her mother keep this from her? Reluctantly, Annalise left the library, vowing to return the next day.

The Great Adventure

– Trisha Shere

Charlie and Simba are best friends. Charlie is a clever German Shepard and Simba is a clumsy Golden Retriever. They never got out of their cozy house. One day when they went to the backyard to bury their favorite bones, while they were digging, they found an old map which looked worn. "Oooooo! A map." said Simba while approaching the map. "Looks like it leads to treasure." Charlie said, examining the map. It had a message at the back. "Only for dogs." Simba read it out loud. Creeeek! They both looked back and saw the back door open. "Are you ready to go on an adventure?" asked Charlie. "You know it." replied Simba and off they went on to great adventure.

They entered a dark forest. They saw a wolf staring into their soul. "RUN!" exclaimed Charlie. They ran and ran until they lost the wolf. They kept on walking and then they had to cross the biggest and the dirtiest puddle. They jumped in the puddle with joy. After a long walk they came across a skunk. "Look out!" said Simba. It was too late, the skunk already sprayed them. Their noses wrinkled in disgust. On a small hill there were tons of squeaky dog toys and bones. "Totally worth it." said Simba. "Best time of our life." Charlie said. They stuffed their mouth with all the bones and toys and headed towards home. When they reached home, their owners said, "You guys stink!"

Immune, a Journey into the Unknown – Advait Kelkar

Have you ever wondered how your body fights infections? Do you know what your body has to undergo when you just cut yourself on a dirty twig or anything invades the body? You might not feel anything, but your cells sure do. For them, it's a matter of life or death.

Imagine that you cut yourself on a dirty twig in a park. Your physical barriers have been broken, and countless bacteria invade the deep caverns of your body. Immediately, your first line of defense kicks in. The cells that are injured send out an onslaught of chemical signals that awaken your immune system.

The first cells to show up are macrophages, if you were an average cell, a macrophage would be the equivalent of a black rhino! A macrophage is a stoic cell in principle, but you would not want to annoy it, pathogens annoy them.

Immediately, the macrophages grab a bacterium and eat them alive. A macrophage grabs a bacterium, swallows it whole, and digests it with chemicals. A macrophage can eat up to 100 bacteria before being exhausted, but there are too many of the bacteria, and the macrophages call on enforcement. In the bloodstream, thousands of neutrophils are sent through the bloodstream. Neutrophils are like crazy suicide bombers. They spew dangerous chemicals that trap the bacteria and kill it. Neutrophils are so enthusiastic about killing that they go so far as to press their suicide button and kill all the bacteria around them.

Another thing that comes with the neutrophils is blood. Your blood vessels send blood to the battlefield and this blood causes inflammation and sends a silent killer into the battlefield. The complement system. The complement system is a bunch of proteins randomly moving around. The complement system cripples the invaders, activates the immune system, and rips holes in things until they die. But how? The complement system is in sort of a passive state before your body is invaded. After the body is invaded, through an immensely complicated process, a protein called C3, changes shape. C3 breaks into two pieces, C3a, and C3b. They are now activated. The protein C3b finds an invader and hangs protein then changes shape again and becomes a membrane attack complex. The membrane attack complex breaks holes into the bacteria which can't be

stopped. This will eventually kill the bacteria.

Even with all these cells fighting for you, it isn't enough sometimes. That's where your heavy machine factories come in. The dendritic cell covers itself with dead bacteria and goes into the lymph nodes. Your immune highway! There, it rubs itself against every helper t-cell it sees. A helper t-cell is a sort of all-purpose commander. It directs your immune system and sends the right cells to kill at the right time. There is always one helper T-cell for every bacteria/virus you will encounter. There is a helper T-cell in your body that can fight the black death, covid 19, and a virus that humans will encounter on Mars a hundred years later. How? Your helper t-cells found a cheat code, when helper t-cells are made, they are all the same, but they have permission to mix up their DNA. This allows the body to have billions of different T-cells. This accounts for most of the infections you will face. The dendritic cell finally finds a helper T-cell that can fight against the bacteria and activates it.

The helper t-cell clones themselves until there are thousands of them. Then, it sends half of its group to fight, while the other group goes to find b-cells, your antibody factories. Just like your helper T-cells, there is only one type of B-cell that can fight the bacterium. Once the b-cell is found, it will begin to clone itself until it has a lot of cells. The b- and t cells head towards the battlefield. The other group of T-cells is fighting hard and has got things back under control, but they need reinforcements quickly. The reinforcements are here. Immediately the B-cell begins to pump out thousands of antibodies. Antibodies cripple bacteria and kill them. The tide is turned and the immune system wins. The remainder of your soldiers kill themselves to save energy, but a few of the B and T cells remain. These will ensure you are always immune to this specific type of bacteria...always.....!

My Family Friend – the Squirrel

– Anandmayee Kelkar

On one fine Monday afternoon, I had just come back from school. My mom started telling me an interesting incident that happened in the morning. A squirrel had happened to come by in our backyard. My mom also showed me a video of all the things she did in our backyard. The squirrel was fluffy, grey in color, and adorable. The squirrel was jumping around, punching our backyard door glass like she was trying to break the glass. The squirrel was trying to see what food there was to eat. My mom told me that my dad had put nuts on the deck for the squirrel to eat and the squirrel happily ate those.

That night, I hoped that the squirrel would come back. The next day, the squirrel came back! My dream had come true! My mom had told me not to open the door fully or the squirrel will come in. The squirrel came when my brother and I were packing our backpacks for school. My brother and I were overly excited to feed her. I gave her almonds, peanuts, and raisins. The squirrel was a very picky eater because she would not eat the shell of the peanut. When I was observing the squirrel, my mom suddenly tapped me on the back and told me that it was a school day. So, I quickly took off for school. When I was walking to school, I still had thoughts about the squirrel in my mind!

The squirrel kept on coming to our house. One day, my brother and I were doing homework. When I was about to start writing, we heard a loud thud. I went to our deck to check what had made that sound. I was shocked to find the same squirrel! I quickly walked into the backyard door and came in. The squirrel slowly came to the door and tried to look what was inside. Then, I gave her some peanuts. She grabbed it and put it under one of the benches. She did the same thing with the other peanuts. Then, she relaxed under the bench and started eating. We always have fun looking at her when she is eating.

One day, at lunch time, we were discussing about positive vibes. My parents told us that if we have positivity in our house, animals feel safe to come to our front yard or backyard. When I was playing in my backyard, I spotted a bunny and a baby bunny on the left side of our deck. I am very sure that we have positive vibes in our house. Do you have positive vibes in your house and a squirrel which comes to your backyard? 😊😊😊😊

My First Business

- Mayur Joshi

.....

Every once in a while, I am on my evening stroll with my friends and we see a kid running a stand of something with his parents. Well last summer, we thought "Why don't we make a stand ourselves?"

Ok, was it possible for us to fulfill this idea? After lots of persuasion, our parents agreed. Now, the menu. Question, do we make just lemonade or add anything to the menu (pink salt lemonade, or juice or freezies). We just made lemonade. For the physical stand, we didn't have wood, so we used some cardboard from houses and we made the top where the cashier window was. There were also little shelves out of cardboard to keep the styrofoam cups. We made advertising signs as well

The ingredients were sticky, and some lacked them. We needed lemon concentrate, salt, sugar, ice, water, and a jug to mix. Our spot was in front of a park beside the main busy street.

Setting it up was exciting, but wind wasn't. We were done building the stand and it started to rain so we did it the next day... The table at the bottom, the cardboard part on top, and a bench behind us carried our jug, cooler and ingredients. Generosity kicked in by people who said "keep the change". We even personally delivered for people in cars. A literal drive-thru!

Little kids can do a lot of activities over their summer, and this was one of the best ones.

साहित्य कट्टा

सहबंध दिवाली अंक, वर्ष ४९ वे, १९७५ - २०२४

वैभवशाली रायगडाचे मनोगत

- प्रियांका शिंदे जगताप
साहित्यप्रकार - आत्मवृत्तपर निबंध

गड आहे रोहिडा । जामली प्रतापगड मंडन ॥
मकरंदगड वांसोट । सिंहगड वृंदावन ॥
पुरंधराचें चांगुलपण । उंची झुलवा देत गगन ॥
सोन्याची सुवेळा आहे राजगड संगिन ॥
कोंडाण्यापासून तोरणा वर्ता । कोर रेखिली घाटमाथा ॥
तुंग आणि तुकोना । विसापुर लोहगड झुलता ॥
गड राहेरीची अवस्था । तीन पायऱ्या सोन्याच्या तक्ता ॥
दुसरा प्रतापगड पाहतां । अवघड दिसे घाटमाथा ॥

'अफझलखान वध' या भारदस्त पोवाड्यातील वरील ओळी. शिवकालीन अभेद्य अशा गड-किल्ल्यांचे वर्णन या पोवाड्यातून आपणास प्रकर्षाने प्रतीत होताना दिसते. मराठी अस्मितेचा व्याघ्र बाणा या पोवाड्यातील प्रत्येक शब्दातून डरकाळी फोडताना दिसतो.

'राकट देशा, कणखर देशा, दगडांच्या देशा...'

अशा शब्दांत सह्याद्रीच्या उदरातून प्रसूत झालेल्या या महाराष्ट्राच्या पावन भूमीचे यथायोग्य वर्णन कविवर्य गोविंदाग्रज यांनी केलेले आहे. महाराष्ट्राला सौष्ठवाने प्राप्त झालेली ही किल्लेशाही राजवट. मायमराठी मातीला लाभलेल्या या गड-किल्ल्यांचे महत्व अनन्यसाधारण असे आहे. हिमालयासारखा उभा असलेला प्रत्येक किल्ला हा तत्कालीन इतिहासाचा साक्षीदार आहे. या किल्ल्यांना जरी कंठ फुटत नसला, तरी डागणारी जीवघेणी संवेदना हलाहलाप्रमाणे गिळंकृत करून एक ऐतिहासिक मूकपट उलगडून दाखवण्याचा ते प्रयत्न करतात, हे विशेष. असाच एक आधारवट म्हणून जगलेल्या किल्ले रायगडाचे आत्मवृत्त या निबंधातून साकारले आहे.

रायगडाला जेव्हा जाग येते...

दगडाला जसा पाझर फुटतो, तसा पाझर मला ही फुटला आहे. आज माझ्या भावनांचा ज्वालामुखी भडकून उठणार आहे. होय, मी शिवरायांच्या काळातील एक जाज्वल्य किल्ला बोलतोय, हिंदवी स्वराज्याची राजधानी, 'किल्ले रायगड'.

वंदनीय महाराष्ट्राला नवी उंची प्राप्त करून देणारा तेजस्वी पुत्र जिजाऊपोटी जन्मला. एक शूरवीर योद्धा, ज्याने सुलतानशाहीला खिंडारे पाडली. ज्याचा सार्थ अभिमान वाटावा, असा माझा शिवबा. रयतेचा जाणता राजा, आपले छत्रपती शिवाजी महाराज. शिवाजी हे छत्रपती शिवाजीराजे भोसले कसे झाले, हे 'याची देही, याची डोळा' मी अनुभवले आहे. इ.स. १६६४ मध्ये हिरोजी इंदुलकर यांनी आपले कौशल्य पणाला लावून मला किल्ल्याचे मूर्त स्वरूप प्राप्त करून दिले. परंतु, शिवाजीराजे भोसलेंसारख्या भक्कम दिलाच्या राजाने मला आणखीन भक्कम बनवले. शत्रुपक्षाचा सामना धडाडीने करण्याची प्रेरणा दिली. नुसत्या दगड, माती, विटांनी बनवलेली माझी प्रतिकृती, एका जिवंत गड-किल्ल्यात परिवर्तित झाली. माझा जन्म झोकात झाला. माझे कर्ता-धर्ता, माय-बाप हे सर्वस्वी शिवाजीराजे व ज्यांच्याकरवी त्यांनी मला घडवून आणले, त्या सर्व कुशल कारागिरांचे मी आभार मानतो.

आजतोवर मी अनेक लढाया पाहिल्या. मराठी साम्राज्याने सुलतानशाहीला शह देताना मी पाहिले. 'गनिमी कावा' या चातुर्यवान युद्धशैलीने शिवरायांना शत्रुपक्षाची दाणादाण उडवताना पाहिली. अंगावर अगदी रोमांच उठायचे त्या वेळी. वास्तविक, खुद्द छत्रपती शिवाजीराजे भोसलेंच्या स्वरूपात एक मानवरूपी अभेद्य किल्ला अस्तित्वात असताना, माझ्यासारख्या दगड-मातीच्या गडाची तितकीशी आवश्यकताही नव्हती, परंतु माझे हे सौभाग्यच म्हणावे लागेल की राजधानीस आवश्यक असलेले सर्व गुण माझ्यात त्यांना आढळले व मला शिवरायांनी हिंदवी स्वराज्याच्या राजधानीचे ठिकाण बनवले. तत्कालीन ऐतिहासिक बखरीत शिवरायांच्या मुखातील उद्गार ही नोंद करून ठेवलेले आहेत. ते म्हणतात, "तख्तास जागा हाच गड करावा..." एवढा मोठा गौरव राजे यांनी माझा केला, त्याबद्दल मी त्यांना ऋण प्रदर्शित करतो.

मी आज वार्धक्याच्या दारात उभा असूनही, चिरतरुण असल्यासारखं मला वाटत आहे. जवळ जवळ पाच शतकं उलटली, पण अजूनही स्मरणात आहे तो सुदिवस, ज्या दिवशी पराक्रमी शिवरायांचा राज्याभिषेक झाला. दि. ६ जून, इ.स. १६७४. दुग्धशर्करायुक्त योग. पवित्र असा सोहळा पाहण्याचा सुयोग मला लाभला. महाराष्ट्राच्या इतिहासातील अत्यंत लक्षणीय अशी ही घटना. भवानी मंदिरात आई भवानीच्या नावाने तिलक झाले. अमोलिक नवरत्ने, सुवर्णाचे कलश, कवड्यांच्या माळांनी सारा आसमंत कसा भरून गेला होता. शिवाजीराजे सिंहासनावर तख्त्तारूढ

झाले व या बाणेदार प्रशासकाला 'छत्रपतीपद' प्राप्त झाले. माझा शिवबा 'छत्रपती शिवाजी राजे' झाला. कमरेला भवानी तलवार चढवून, शिवाजीराजे राजसिंहासनावर विराजमान झाले. "लाख मेले तरी चालतील, पण लाखांचा पोशिंदा जगला पाहिजे", वीर बाजीप्रभू देशपांडे यांचे हे वाक्य शिवरायांच्या मनात एका झंझावातासारखे थैमान घालत होते. खरंच, शिवाजी महाराज मराठी अस्मितेसाठी शेवटच्या घटकेपर्यंत झटले. कापराप्रमाणे ते जळले व त्यांचा दरवळ दाही दिशांना उठला. हिंदवी स्वराज्याची राजधानी म्हणून माझी निवड झाल्यानंतर माझे प्राचीन नाव 'रायरी' बदलून, 'रायगड' असे करण्यात आले अन् मी किल्ले रायगड अल्पावधीतच प्रसिद्धीच्या झोतात आलो.

मला घडवताना शिवरायांच्या बहुमितीय दूरदृष्टीपणाची प्रचिती येते. प्रचंड उंचीवर असलेला मी, माझ्यापर्यंत पोहोचण्याचा एकच मार्ग आहे. विस्तृत असे पठार व खाली खोल गर्द झाडींची दरी. चहुबाजूंनी डोंगररांगांनी वेढलेला मी. गांधारी नदी एका बाजूने संथ वाहणारी, दुसऱ्या बाजूला नदीचे खोरे. सह्याद्रीच्या कडे-कपारीत असलेली माझी ही राजवट व समुद्राशी असलेला माझा घनिष्ठ संबंध. या सर्व गुणांचा गाढा अभ्यास करून शिवरायांनी मला गडाचा दर्जा प्राप्त करून दिला. अनेक ऐतिहासिक स्थळांचा वारसा मजला लाभलेला आहे. स्वराज्यमाता जिजाबाईंचा वाडा, तक्क्याची विहीर, माझा खुबलढा बुरुज, तसेच आज उध्वस्त होत चाललेल्या अवस्थेत असलेला माझा चित् दरवाजा, नाणे दरवाजा, महादरवाजा, चोरदिंडी, हत्ती तलाव, पालखी दरवाजा, राजभवन, नगारखाना, गडस्वामिनी शिरकाई देवीचे मंदिर, वाघ दरवाजा, हिरकणी बुरुज, अश्मयुगीन गुहा जी 'बाघबीळ' या नावाने प्रसिद्ध आहे, ही सारी माझी लेकरे आहेत. या परिसरातला सुरेख असा देखावा, थंड वाऱ्याची झुळूक आज ही तशीच जाणवते. मला तलावांचे वैभवही प्राप्त झाले आहे. गंगासागर तलावामुळे थंड पाण्याचा मुबलक साठा तुम्हाला येथे सापडेल.

आजवरच्या इतिहासात सर्वात दुःखद घटना पाहण्याचा योग जो माझ्या वाट्याला आला, तो म्हणजे छत्रपती शिवाजी महाराजांनी घेतलेला शेवटचा श्वास. इ.स. ३ एप्रिल १६८० या दिवशी महाराजांचे निधन झाले. महाराष्ट्राचा एक तेजस्वी तारा निखळला. सर्वत्र शोककळा पसरली. भगवी पताका फडकवणारा मानबिंदू हरपला. अत्यंत हृदयद्रावक अशा परिस्थितीतून मी त्या काळी गेलो. परंतु हे दुःख पचवण्याची शक्ती देखील दिवंगत छत्रपती शिवाजी महाराजांच्यामुळेच मला प्राप्त

झाली. युगपुरुष महात्मा ज्योतिबा फुले यांनी शिवसमाधीचा जीर्णोद्धार केला. ऊन, पाऊस, वारा यांचा मारा झेलत महाराजांची ही समाधी मात्र मी तासन् तास न्याहाळत बसायचो. शिवाजी महाराजांचा राज्याभिषेक सोहळा आठवला, की डोळ्यात टचकन पाणी येतं. आज ही त्यांच्या सिंहासनाच्या चौथऱ्यापाशी धातूच्या विलोभनीय नक्षीकामाने मढवलेली मेघडंबरी दिसते. शिववैभवाची साक्ष असलेली इथली प्रत्येक गोष्ट तुम्हाला शिवकालीन इतिहासाची आठवण करून देईल.

शिवाजी महाराजांच्या मृत्यूपश्चात् इ.स. १६८४ च्या सप्टेंबरमध्ये औरंगजेबाने मला बळकावण्याच्या मोहिमेचा प्रारंभ केला. त्याने सैन्य पाठवून समग्र गडास वेढा घातला व आपल्याच माणसांच्या फितुरीमुळे अखेरीस मुघल सुलतानांना मला काबीज करण्यात यश आले. पुढे माझे नामांतर काही काळापुरता 'इस्लामगड' असे ही झाले होते. प्रचंड मत्सर वाटत होता त्या सुलतानशाहीचा. मला जिंकण्यासाठी चढाओढ सुरू होती. परंतु, आई भवानीच्या कृपेने, ५ जून १७३३ या दिवशी शाहूमहाराजांच्या कारकिर्दीत मराठ्यांनी मला सुलतानांपासून सुखरूप सोडवून आणले. मराठ्यांच्या हाती माझी सूत्रे जाताना पाहून पुनःश्च शिवाजी महाराजांची प्रतिमा समोर उभी ठाकली. त्यांना विनम्र अभिवादन केले. पुन्हा एकदा मी धन्य पावलो.

मला जंबुद्वीप, तणस, रायगिरी, शिवलंका व पूर्वेकडील जिब्राल्टर अशा नावांनीही संबोधले जायचे. आज इतक्या शतकांच्या प्रदीर्घ प्रवासानंतर काही अंशी माझ्या अंगातील शक्तीचा पात झाला आहे. सांधे निखळले आहेत. पायांना भेगा पडू लागल्या आहेत. शिरा दिसू लागल्या आहेत, तरी पाठीचा हा कणा मात्र अजूनही ताठ आहे. कधी न झुकणारा, कधी न दुभंगणारा, असा मी आहे किल्ले 'रायगड'.

किल्ल्यांचे विविध प्रकार आहेत. गिरीदुर्ग, जलदुर्ग, भुईदुर्ग, वनदुर्ग, गढी, इ. या सर्व प्रकारांतील 'गिरीदुर्ग' या प्रकारात मी मोडतो. एक आनंदाची गोष्ट अशी आहे की, शिवरायांच्या काळातील माझ्यासारख्या अशा अनेक गड-किल्ल्यांचे ऐतिहासिक महत्व जाणून, आमचे जतन व संरक्षण व्हावे याकरिता सरकारकडून विशेष प्रयत्न केले जात आहेत. आमचा आता कुणी वाली नाही

असे वाटत असताना, आज आशेची एक पेटती मशाल माझ्यापुढे जळताना मजला दिसत आहे. राज्यभरातील इतिहासकार, उत्खनन शास्त्रज्ञ, संशोधक व अभ्यासक मिळून माझे गडपण टिकून रहावे, यासाठी आटोकाट प्रयत्न करत आहेत. माझे संवर्धन व जतन होणे अत्यंत गरजेचे आहे. असंख्य ऐतिहासिक कोड्यांची उकल माझ्यात तुम्हाला सापडेल. दुर्लभ खजिन्याने मढलेला असा मी रायगड किल्ला आहे. मोहरा-नाण्यांच्या वर्षावात मी आकंठ भिजलेलो आहे.

अलिकडच्या काळात मला हौशी पर्यटकांनी सहलीचे ठिकाण, गिर्यारोहणाचे क्षेत्र, रोप-वे पर्यटन केंद्र बनवून टाकले आहे. याचा कुठेतरी संताप मजला वाटत आहे. कृपया, माझ्यातल्या ऐतिहासिक गडपणाला अशा प्रकारे उध्वस्त करू नका. माझ्यावरती अक्षरांनी रेघोटे ओढून मला विद्रूप करून टाकू नका, कागद-पिशव्यांनी माझे सौंदर्य मलिन करू नका, ही कळकळीची विनंती.

एक आश्चर्यचकित करणारी गोष्ट म्हणजे, महाराष्ट्रातल्या सात आश्चर्यांपैकी 'रायगड' म्हणजेच माझाही यात समावेश केला गेला आहे. अत्यंत अभिमानास्पद गोष्ट आहे ही माझ्यासाठी. पुरातत्व सर्वेक्षण विभागांतर्गत माझे यापुढेही असेच जतन होईल, अशी मी आशा व्यक्त करतो. भग्नावस्थेत पडून राहण्याची वेळ माझ्यावरती कृपया येऊ देऊ नका. भावी सर्व पिढ्यांना शिवरायांच्या रायगडाचे महत्व कळू द्या व जगाच्या कानाकोपऱ्यात माझी किर्ती गर्जू द्या.

'रायगडाला जेव्हा जाग येते', या वसंत कानेटकरांच्या ऐतिहासिक नाटकासारखं मला सतत जागे राहू द्या.

जय शिवाजी, जय भवानी !

प्रियांका शिंदे जगताप, मिसिसागा

शिशिर - सीमा मेघरे मेहता

धरतीवरचा हा पाचोळा पहाटेस दवबिंदूनी ओला
वारा सुटता गार बोचरा सुस्त आज कसा दिनकरा?
ओढत अंधाराची शाल म्हणे दीर्घ हा रात्रकाल
हळूच घेऊन रंग कुंचले कोण धरेवर अवतरले?
लाल केशरी पिवळे झेंडे फडकवती झाडांचे शेंडे
शिशिरागमनाचा करती घोष होऊ दे रंगांचा जल्लोष!

नाव : सीमा मेघरे मेहता
नॉर्थ यॉर्क, कॅनडा

॥ श्री ॥ .

05-11-2014 .

धरा भेवून बसली नववधूचा गं साज .
पावसानं दिला किली लान शिडकावा आज .

रुजला गं अंकुर ओळ्या मातीच्या कुशीत .
उदया होणार गं त्याचं रोपटं खुशीत .

नहावली धरती , हर्षभारित जाहली .
जुनीच प्रीत नव्यानं बहरली .

ओढ लागली धरेला नवनव्या सोहळ्यांची
सृष्टी पुरवी लागली उणीव डोहळ्यांची .

दिसामाजी सरती दिस , त्रपतूमागून त्रपतू
आता एकच ध्यास कधी ऐशील जा जगी तू ?

वर्षेनेन प्रेम, माया कधी ऐशील आकार ?
आसुसले वेडे मन , ऐकायला एक हुंकार .

जे झणी , वाट पाहते माडली .

धरायला तुजवरी तिच्या प्रेमाची सावली .

- सौ. अरुधा

माझ्या गोंडस, चिमुकल्या नावास

(05.11.2014)

वृद्धांचे भविष्याबाबतचे नियोजन

- प्रफुल्ल पुरव

प्रत्येक व्यक्ती जेव्हा जन्माला येते आणि बोलू लागते तेव्हापासून त्याच्या आयुष्यात येणाऱ्या प्रत्येक मोठ्या व्यक्तीचा एकच प्रश्न असतो तो म्हणजे मोठा झाल्यावर तू कोण होणार ? आणि या प्रश्नाचे उत्तर शोधण्यासाठी समजायला लागल्यापासून सर्वजण भविष्याबाबत विविध नियोजन करण्याचे ठरवतो आणि ते पूर्ण करण्यासाठी विविध भविष्यातील योजना आखत पुढेपुढे जात राहतो. ह्यातच वयाची साठी कधी गाठतो तेकळत नाही आणि साठीनंतर निवृत्त जीवनाकडे बघण्यासाठी काही योजना नसल्यामुळे आला दिवस घालवत आयुष्य घालवतो. पण मला विचाराल तर मी मात्र असे जीवन व्यतीत करता येऊ नये म्हणून माझ्या वयाच्या ५० वर्षांपासून आपले निवृत्त जीवन कसे जगायचे याबाबतीत खाली दिलेले आठ मंत्र अंगीकृत करण्याचे ठरवले आहे. मंत्र क्रं. १ :- मी स्वतःला कधीच वृद्ध म्हणत नाही आयुष्यात तीन युगे असतात: a) Biological (जैविक)- जी आपल्या जन्माच्या तारखेवर आधारीत असते b) Chronological (काल क्रमानुसार) - आरोग्य स्थितीनुसार, निर्धारित चांगला आहार, व्यायाम, आनंदी वृत्ती, ह्या गोष्टी अंगीकारून आपण आपल्या आरोग्याची काळजी घेऊ शकतो. c) Physiological (मानसशास्त्र) - सकारात्मक विचार, सक्रीय जीवन, आशावादी वृत्ती यांनी आपण मानसिक वय उलटू शकतो. मंत्र.क्रं. 2 :- सर्वोच्च प्राधान्य आरोग्याला द्या आरोग्याची काळजी घेणे हे तुमच्या पैशाचे प्रथम प्राधान्य असले पाहिजे, जेणे करून तुम्ही कोणाचेही ओझे होऊ नये. वार्षिक आरोग्य तपासणी अत्यावश्यक आहे, त्याप्रमाणे लिहून दिलेली औषधे नियमितपणे घेणे, आरोग्य विमा संरक्षण नेहमी असावे. मंत्र क्रं. ३ :- व्हिटॅमिन एम्. आवश्यक (एम= Money) जीवनाच्या मूलभूत गरजा पूर्ण करण्यासाठी, चांगले आरोग्य राखण्यासाठी व कौटुंबिक आदर आणि सुरक्षितता मिळवण्यासाठी पैसा आवश्यक आहे. आपल्या मुलांसाठी आपल्या क्षमतेपेक्षा जास्त खर्च करू नका तुम्ही आयुष्यभर त्यांच्यासाठी जगलात. आता तुमच्या जोडीदारासोबत सुसंवादी जीवनाचा आनंद घेण्याची वेळ आलेली आहे. जर तुमची मुले कृतज्ञ असतील तर ते तुमची काळजी घेतील, तुम्ही धन्य आहात परंतु कधीही हे गृहित धरू नका आणि ते बांधील आहेत असे गृहित धरू नका. मंत्र क्रं. ४ :- अलिप्तता (Detach attachment) प्रत्येकजण आपल्या मुलांवर प्रेम करतात. तडजोड, अलिप्तता स्विकारा आणि मुलांशी मैत्रीपूर्ण वागण्याचा प्रयत्न करा. यांच्याशी कोणत्याही सामाजिक, राजकीय, धार्मिक विषयावर वाद घालून नका, कारण वादात तुम्ही जिंकू शकता पण नातेसंबंध आणि सौदारहगमावू शकता, वयाच्या ह्या टप्प्यावर त्यांची किंमत नाही हे लक्षात ठेवा. या टप्प्यावर आपल्याला ते हवे आहेत भावनिक दृष्ट्या

स्नेहबंध दिवाळी अंक, वर्ष ४९ वे, १९७५ - २०२४

आणि आर्थिकदृष्ट्या नाही. मंत्र क्रं.५ :- शिल्लक वेळ मौल्यवान आहे हेघोड्याच्या लगाम धरण्यासारखेआहे, जेव्हा तेतुमच्या हातात असतात तुम्ही त्याच्यावर नियंत्रण ठेऊ शकता.कल्पना करा की दररोज तुमचा पुर्नजन्म होतो, हा क्षण जगा, तेपूर्णपणेजगा. काल इतिहास आहे, ऊद्या रहस्य आहेआणि आज सत्य आहे, हेवर्तमान आहेजेआपल्या हातात आहे. कालच्या यशावर वावर करू नका आणि भविष्यातील वाटचालीचा अंदाज लावुनका, बदललेली परिस्थिती हेच वास्तव आहे मंत्र क्रं. ६ :- बदल स्विकारा बदल हा एकमेव कायमस्वरूपी गोष्ट आहे. आणि आपण तेस्विकारलेपाहिजेतेअपरिहार्यआहे. पिढ्यान्पिढ्या बदलामुळे गोष्टी वेगवेगळ्या स्तरावर बदलल्या गेल्या-तांत्रिक दृष्ट्या जीवन शैली आणि विचार प्रक्रियेनुसार.काही ऐच्छिक सेवा करा आणि कोणतीही अपेक्षा न करता इतरांच्या भल्यासाठी आपलेअनुभव शेअर करा मंत्र क्रं. ७ :- मर्यादीत स्वार्थी व्हा जेव्हा एका गालावर कोणी चापट मारतो तेव्हा आपण दुसरा गाल पुढेकरावा, ऐवढेआपण आध्यात्मिक नाही, पण स्वतःच्या आरोग्यासाठी व आनंदासाठी आपण त्यांना क्षमा करू शकतो. मालमत्ता/ पैसा हेनातेसंबंध दुरावण्यास कारणीभूत आहेत. आपण आपले Will-register करा पण वेळोवेळी आपल्या अनुभवानुसार त्यात बदल करा मंत्र क्रं. ८ :- मृत्यूच्या भीतीवर मात करा आपल्याला असेवाटतेकी, आपणा जोडीदार हेनुकसान सहन करू शकणार नाही पण तेकाही काळ उदासीन राहतील परंतु वेळच सर्वकाही बरेकरेल व तेपुढेजातील. निसर्गनियमानुसार कोणतेही शरीर श्वास्वत नाही, हेसत्य सर्वांना माहित आहे तेस्विकारा आणि आयुष्य जगा मला असेवाटतेकी वरील ८ मंत्राचा सर्वांनी हृदयापासुन विचार करून तेअंगीकृ त करावे,स्वतःच्या अनुभवानेप्रत्येकजण म्हणेल “जगी सर्वसुखी मीच आहे” धन्यवाद, लेखन :- प्रफुल्ल पुरव. (Praphulla D. Purav) मुंबई - इंडिया साहित्याचा प्रकार : आत्मचिंतन (Self Reflection) फोन नंबर : +१(६४७)७६६२९४१ स्वतःबद्दल माहिती : मी इंडियामधील Mbpt(Port) ह्या निमसरकारी कार्यालयातुन नुकताच वयाची साठ वर्षपुर्णकरुन अधिक्षक ह्या पदावरून सेवानिवृत्त झालो आहेव मुलीकडेमौजमजा करण्यासाठी काही दिवस वास्तव्यासाठी आलो आहे

प्रफुल्ल पुरव

माझ्या मनाला भावलेला कॅनडा

- सौ. प्राची प्रफुल्ल पुरव

आज सकाळी माझ्या मुलीने अचानक विचारले, “आई तू साहित्य-लेखन स्पर्धेत भाग घेशील का?” मला एकदम भारतात असल्याचा भास झाला माझ्या चेहऱ्यावरचे आश्चर्य बघून ती म्हणाली कॅनडाच्या मराठी मंडळातर्फे साहित्य लेखन स्पर्धा आयोजित केली गेली आहे. मी तिला लगेच हो म्हंटल. भारतातून येऊन कॅनडात स्थायिक होऊन आपली परंपरा व संस्कृती सांभाळणाऱ्या मराठी मंडळाचा मला अभिमान वाटला. आताच थोड्या दिवसापूर्वी मी कॅनडात मुलीकडे आली आहे. मनात थोडी भीतीच होती. इकडचे हवामान, पाणी, खाण, भाषा सर्वच बाबतीत आपण सामावले जाऊ का? पण इथे आल्यावर मन एकदम प्रसन्न झालं ते इकडचा नैसर्गिक सुंदर हिरवागार प्रदेश व प्रदूषण विरहित वातावरण बघून मनाला भावली ती इकडची गोड स्वभावाची माणसे. इकडची माणसे जगातल्या विविध देशातून येऊन इथे एकत्र गुण्यागोविंदाने रहातात. रस्त्यातून जाताना स्मित हास्य करून ‘हाय’, ‘हॅलो’ करतात. एखाद्याला गोंधळलेल पाहिल तर मदतीचा हात पुढे करतात. विशेष कौतुक करण्यासारखे म्हणजे इथे रस्त्यावर पादचाऱ्यांना प्रथम प्राधान्य दिलं जाते. गाड्या चालविताना वाहतुकीचे नियम पाळले जातात. ज्येष्ठ नागरिकांना व अपंगांना कोणावर अवलंबून रहाव लागत नाही. लिंग समानता असल्यामुळे कुठेही स्त्री-पुरुष भेदभाव पहायला मिळत नाही. इथल्या स्त्रिया पुरुषांच्या बरोबरीने सर्व क्षेत्रात काम करतात. त्यामुळे इथली लोकं स्वतंत्र, स्वावलंबी व सुरक्षित आहेत. कॅनडातील रस्ते व सार्वजनिक ठिकाणे अतिशय स्वच्छ आहेत. इथला प्रत्येक नागरिक आपला देश स्वच्छ व सुंदर ठेवणे हे आपले कर्तव्य समजतो. इकडचं वातावरण स्वच्छ, प्रदुषणविरहित व निरोगी आहे. कॅनडा देश भरपूर तळ्यांचा असल्यामुळे इकडचं पाणीही खूपच शुद्ध आहे. प्रदुषणविरहित वातावरण व शुद्ध पाण्यामुळे इकडच्या फळेभाज्या व अन्न अतिशय उत्तम दर्जाचे आहे. मला इकडे जगातील विविध देशातील विविधप्रकारच्या खाण्याचा आस्वादही घेता आला. मन कस तृप्त झाल्यासारखे वाटले. पर्यावरणाचे नियम पाळल्यामुळे आरोग्यदायी वातावरण कसं असतं याचा अनुभव उपभोगता आला.. मी नुकताच कॅलगरी, बॅम्फ, जासफरचा प्रवास केला. नैसर्गिक सौंदर्याने नटलेला कॅनडाचा हा परिसर बघून तोंडातून नकळत काही ओळी बाहेर पडल्या. स्वच्छ सुंदर निळ्याभोर आभाळात पक्षी विहरती। जागोजागी रंगीबेरंगी फुले बहरती। डोंगर-दऱ्यांच्या कुशीत गडद निळेहिरवे तलाव विसावती। डोंगर माथ्यावर ग्लेशीयर चमकती। हिरव्यागार वनराईच्या कुशीत वन्य प्राणी निवांत बागडती। वन्य प्राण्यांचा मुक्त संचार बघुनी रस्त्यावरील प्रवाशांची वाहनेही थांबती। धरतीवरचा जणुकाही स्वर्गच भासती। अशा या कॅनडात

फॉलची मजा तर काही वेगळीच असते सर्वत्र झाडं निसर्गातील विविध रंगाच्या छटा दाखवतात. ते नेत्रदीपक दृष्य बघून मला भारतात माझ्या घरी लावलेल्या नैसर्गिक दृश्याच्या कॅलेंडरची आठवण आली. कॅलेंडरमधील दृश्य प्रत्यक्ष पहाण्याचा आनंद काय असतो त्याची प्रचीती आली. माझी मुलगी जेव्हा कॅनडात MS करण्यासाठी आली तेव्हा भारतातील आमच्या काही हितचिंतकांनी मला सांगितल मुलीला परदेशात पाठवू नका तिथे गेल्यावर मुलं आपली संस्कृती, परंपरा, आपले संस्कार विसरतात.पण त्यांचा हा गैरसमज इथल्या भारतीयांनी दूर केला आहे. इथे भारताचा स्वातंत्र्यदिन मोठ्या उत्साहात साजरा केला जातो. विविध राज्यांचे चित्ररथ बनवून आपल्या भारताची संस्कृती व परंपरा यांचेदेखावे सादर केले जातात. आपल्या देशासाठी बलिदान दिलेल्या स्वातंत्र्य सैनिकांचे चित्ररथावर फोटो लावून त्यांच्या प्रति कृतज्ञता व्यक्त केली जाते . आपले पारंपारिक सण गौरी-गणपती, नवरात्र, दिवाळी उत्साहाने सर्व भारतीय एकत्र येऊन साजरे करतात. सर्वांच्या मनात एकी व सुरक्षिततेची भावना निर्माण करतात. भारतातून येऊन कॅनडात आपली ओळख निर्माण करून स्वतःला सिद्ध करतात तेही आपल्या मायभूमीवरचेप्रेम यक्तिंचितही कमी न होऊ देता. मला कॅनडात रहाणाऱ्या भारतीयांचा खूप अभिमान वाटतो. अशा या कॅनडा देशात जगातील सर्व धर्मांचे लोक एकत्र रहातात. आपली संस्कृती व परंपरा सांभाळतात तेही एकमेकांच्या भावना जपत. ना कुठे जातीभेद ना कुठे धर्मभेद , असा हा विविधतेत एकता साधणाऱ्या व जगातील सर्वधर्मांच्या लोकांना आपल्या देशात सामावून घेऊन आपलंसं करणारा कॅनडा देश माझ्या मनाला खूप भावला.

धन्यवाद,

लेखन :- सौ. प्राची प्रफुल्ल पुरव मुंबई, इंडिया
साहित्याचा प्रकार : माझा अनुभव

स्वतःबद्दल माहिती : मी एम.टी.एन.एल.मुंबई येथेकार्यरत आहे. मुलीकडे कॅनडाला काही दिवसांसाठी आले आहे.मला समाजकार्य करायला आवडते. एस.के.पी. समाजात महिला समीती अध्यक्षा आहे. आम्ही महिलांच्या सर्वांगीण विकासासाठी विविध कार्यक्रम आयोजित करतो.

द्विधा - स्वप्ना कुलकर्णी

चित्राने फोनवरचा मेसेज पुन्हा एकदा वाचला . गेले दोन तास ती फक्त हेच करत होती. शेवटी न रहावून ती उठली आणि तिने स्वतःसाठी coffee करायला घेतली. Coffee ढवळताना गेल्या काही वर्षांचा पट तिच्या नजरेसमोर उभा राहिला.

टोरोंटो युनिवर्सिटी मध्ये MS केल्यानंतर तिला लगेचच नोकरी मिळाली होती. काही वर्ष टोरोंटोत काम करायचं आणि मग भारतात परतायचं असा तिचा बेत होता. अलेक्स ला भेटेपर्यंत आपण कायमचे कॅनडावासी होणार आहोत हे तिच्या स्वप्नातही नव्हतं.

एका मित्राच्या लग्नात अलेक्स तिला भेटला. एकाच टेबलवर त्यांची बसण्याची व्यवस्था केली असल्याने त्यांच्या मस्त गप्पा झाल्या. हळूहळू भेटीगाठी वाढत गेल्या आणि ती अलेक्स मध्ये कधी गुंतली ते तिलाही कळलं नाही. वर्षभराने अलेक्सने तिला लग्नाबद्दल विचारलं.

खरं तर भारतातल्या आपल्या आईवडिलांना मनवणं थोडं कठीणच गेलं तिला. पण तिला हवी असलेली नवऱ्याची सगळी लक्षणं तिला अलेक्स मध्ये दिसत होती. तिच्यावर मनापासून प्रेम करणारा, भारतीय गोष्टीत रस घेणारा, व्यक्तीस्वातंत्र्य जपणारा हुशार अलेक्स. त्यामुळे ती तिच्या निर्णयावर ठाम राहिली होती. मग हळूहळू आईवडिलांचा विरोध कमी झाला. आणि आता तर तो सगळ्यांचा लाडकाच झालाय.

तिचं लक्ष पुन्हा फोन कडे गेलं.

अलेक्स ने लंडनहून पाठवलेला तो मेसेज.

खरं तर ती अलेक्स ला पहिल्यांदा भेटली होती तेव्हा त्याच्या stiff upper lip look मुळे तो कुठल्याही चित्रपटात इंग्रज म्हणून खपून जाईल असाच काहीतरी विचार आला होता तिच्या मनात. पण त्याच्याशी पूर्णपणे विसंगत होता त्याचा मोकळाढाकळा स्वभाव. नंतर त्याबद्दल कधीतरी ती त्याच्याशी बोलली तेव्हा तो आधी खूप हसला होता. मग कळलं की तो English look त्याच्या आईकडून आला होता. त्याची आई लहान असताना तिचं कुटुंब इंग्लंडहून कॅनडात कायमचं स्थायिक झालं होतं.

'I am a hard core Canadian now'. अलेक्स नेहमी म्हणायचा.

'Good. नाहीतरी ब्रिटिशांवर माझा तसा दातच आहे. I don't want to hurt your mom's feelings पण आमच्या पूर्वजांनी फार वाईट दिवस पाहिलेत त्यांच्यामुळे.'

चित्राच्या या बोलण्यावर मग अलेक्सने जग कसं global होत चाललय यावर एक lecture दिलेलं.

तिलाही गंमत वाटली की तिने हेच उत्तर दिलेलं आईबाबांना जेव्हा त्यांनी सुरुवातीला त्यांच्या लग्नाबद्दल नापसंती दाखविली होती.

कधीकधी तिलाही वाटायचं आपण गोरा नवरा केला कसा? विशेषतः आपल्या पेंडसे घराण्याने एवढं भोगलेलं असताना? आजही सव्वाशे वर्षांचा इतिहास सांगितला जातो आपल्याकडे .

विसाव्या शतकाची नुकतीच सुरुवात झालेली. देशभक्तीने पेटून उठलेले गोपाळ आणि गोविंद पेंडसे बंधू. जहाल चळवळीने भारलेले. इंग्रजांविरुद्ध च्या लढ्यात त्यांनी कॅप्टन स्कॉटचा खून केला. पण झालं काय ? या बंधुद्वयीवर केस करून तडकाफडकी फाशीची शिक्षा देण्यात आली. बचावाची संधीही मिळाली नाही.

खरी कहाणी त्याच्यापुढेच आहे ना पण!

दोन्ही तरुण मुलांनी हौतात्म्य पत्करल्यावर त्यांच्या आईवडिलांनी हाय खाल्ली. दोघांच्या तरुण, तरुण तरी कसं म्हणावं, खरं तर कोवळ्या वयाच्या बायकांना लाल आलवणात आयुष्य काढावं लागलं. शिक्षण नाही, कुणाकडून मदत नाही, पोट भरायचा देखील काही मार्ग नाही. खरं तर पेंडशांचा वंश तिथे संपायचाच पण मोठ्या रुक्मिणीबाई हे सर्व झालं तेव्हा गरोदर होत्या. कसंबसं आपल्या माहेरच्या आधाराला जाऊन त्यांनी दामोदररावांना जन्म दिला.

धाकट्या गोदावरीबाईंनी आयुष्याला कंटाळून शेवटी विहीरीत जीव दिला.

रुक्मिणीबाई तेही करू शकत नव्हत्या. किती खस्ता खाल्ल्या असतील, किती टोमणे ऐकले असतील, पण दामोदरला मोठं करायचं, त्याला शिकवायचं एकच ध्येय होतं त्यांच्यापुढे.

दामोदररावांनीही आईच्या कष्टांचं चीज केलं. प्रसंगी माधुकरी मागूनही ते शिकले. पण तेही पुन्हा स्वातंत्र्यचळवळीत सामिल झाल्यावर रुक्मिणीबाईंनी हायच खाल्ली. पण सुदैवाने काही विपरीत घडलं नाही. पुढेपुढे पेंडशांचा वंश बहरला. भारताला स्वातंत्र्य मिळालं. दिवस पालटले. चित्राच्या आजोबांच्या पिढीने कष्टाने चांगले दिवस आणले आणि मग उत्तरोत्तर त्यांची प्रगतीच होत गेली.

किती भोगलंय आपल्या मागच्या पिढ्यांनी! पण आता खरंच किती बदललंय सगळं. काळ बदलल्यावर सगळी परिमाणं बदलून जातात. ज्या कारणांसाठी त्यांनी बलिदान केलं ते कारणच

उरलं नाहिये आता. आपण , आपली भावंडं multinational companies मध्ये काम करतो, सर्रास विदेशी गोष्टी वापरतो, एवढंच काय गोऱ्या माणसाशी लग्न देखील करतो. अलेक्सशी कधी हे बोलावं तर तो म्हणतो तसं सगळं जगच global झालय.

पण मग तरी आपला इतिहास आठवून काळजात कळ का उठते? विचार पुढारले असतील पण भूतकाळाशी जो धागा जुळलाय तोही तुटता तुटत नाही ना!

आणि आजचा हा अलेक्सचा मेसेज.

इंग्लंडला खरं तर तो कामानिमित्त गेला होता पण आपल्या आईच्या सांगण्यावरून तो आईच्या मावशीला भेटायला तिच्या घरी Oxford ला गेला होता. पंच्यांशी वर्षांची त्याची मावशी आजी चांगली टुकटुकीत होती. तिच्याशी बोलताबोलता त्याच्या लक्षात आलं की चित्राच्या पूर्वजांनी ज्याचा वध केला तो कॅप्टन स्कॉट म्हणजे या मावशी आजीचे आजोबा.

'Honey, actually I did not want to mention this but you know I cannot keep secrets. Those times were different and now we should not let the deeds of our ancestors come between us .

I love you very very much.

Alex

खरंच अलेक्स म्हणतो तसं जगता येईल ना आपल्याला?

ज्या इतिहासाचा जाज्वल्य अभिमान बाळगतसं मोठे झालो तो क्षणात विसरायचा?

अलेक्सबरोबर जगताना आपल्या पूर्वजांच्या सावल्या भेडसावणार तर नाहीत ना आपल्याला?

का आता आपल्या आयुष्यात लिहिलंय द्विधा जगणं?

कपातली coffee थंड होत होती आणि चित्रा पुन्हा पुन्हा तो मेसेज वाचत होती.

पुस्तक विश्व - विवेक राघवेंद्र कुलकर्णी

येत्या २३ एप्रिल रोजी 'विश्व पुस्तक दिन' साजरा होतो आहे त्या निमित्ताने.

हा दिवस William Shakespeare ह्यांच्या जन्म आणि मृत्यू दिनाच्या स्मरणार्थ साजरा केला जातो. दरवर्षी एका शहराची वर्ल्ड बुक कॅपिटल म्हणून निवड होते या वर्षी तो मान strasbourg France कडे आहे. २००३ मध्ये तो दिल्लीला मिळाला होता. असे म्हणतात की अन्नदानं परं दानं विद्या दानं अतः परम् |

अन्नेन क्षणिका तृप्तिः यावज्जीवं च विद्यया ||

अर्थात अन्नदान सर्वश्रेष्ठ आहे पण विद्यादान त्याहून श्रेष्ठ आहे. अन्नामुळे तात्पुरती तृप्ती मिळते पण विद्येने आयुष्यभराची.

जगात ज्ञान मिळवण्याचे जे मार्ग आहेत त्यामध्ये पुस्तकरूपी ज्ञान सर्वत्र सहज उपलब्ध आहे .

आमच्या लहानपणी social media नामक अक्राळविक्राळ राक्षसाने धुमाकुळ घातलेला नव्हता whatsapp सारख्या स्वचोषित university पण नव्हत्या .माहिती मिळवण्याचे एकमेव महत्वाचे साधन म्हणजे वृत्तपत्रे आणि पुस्तके. त्यामुळे घरात वाचता यायला लागल्यापासून पुस्तके होती. आमच्या घरातलं वातावरण कायम वाचनाला पोषक. मला वाचनाचे वेड माझ्या आई व मोठ्या भावामुळे लागलं. वडिल सरकारी नोकरीत असल्याने बहुसंख्य मध्यमवर्गीय घरांप्रमाणे परिस्थिती होती. पुस्तक वाचणे व विकत घेण्यावर बंधने नव्हती. पण बरीचशी पुस्तके विकत घेण्याच्या आवाक्याबाहेर असल्याने वाचनाचे हक्काचे ठिकाण म्हणजे गावातले वाचनालय. आम्हाला एकावेळी दोन पुस्तक घेण्याची मुभा होती. पुस्तके घरी आणली की मी आणि माझा भाऊ ती अक्षरक्षः अधाशासारखी वाचून काढायचो. त्यामध्ये कादंबऱ्या, आत्मचरित्रे ,गूढकथा ,विनोदी ,युद्धकथा या सगळ्यांचा समावेश असे. प्रामुख्याने सुहास शिरवळकर, रणजित देसाई, पुल, अत्रे, सावरकर, वालिंबे, गडकरी, वपु, कानिटकर , रवींद्र भट अशा अनेकांची पुस्तके वाचनात आली. घरातल्या धार्मिक वातावरणामुळे अनेक धार्मिक ग्रंथ चरित्रे समजली.

वयानुसार वाचनातली प्रगल्भता वाढत गेली हळुहळू नाटके, प्रेमकथा या बरोबरीने बरीच इंग्रजी पुस्तकेदेखील वाचली. पुढे इंजिनिअरिंगला आल्यावर कराडला खूपच मोठे वाचनालय होते .तिथे काही संदर्भ ग्रंथ वाचत बसण्याची देखील मुभा होती. इथेच बऱ्याच इंग्रजी पुस्तकांची भाषांतरे वाचायला मिळाली.सावरकरांचे १८५७ चे स्वातंत्र्यसमर, मॅक्सिम गाकी, लिओ टॉलस्टॉय, जीए, महात्मा गांधी, हिटलर, लोकमान्य, चर्चिल, साने गुरुजी, कुसुमाग्रज ,लोकमान्यदेखील वाचता व

समजता आले.इथेच भालचंद्र नेमाडेचे कोसला वाचनात आले. तिथे सावरकरांच्या पुस्तकातून प्रेरणा घेऊन ' सर्वसारसंग्रह' वही बनवली त्यामध्ये वाचलेल्या पुस्तकाचा दिनांक आणि पुस्तकाचा सारांश लिहून काढत असे. वाचलेल्या पुस्तकांची यादी बघून उर अभिमानाने भरून येत असे.वाचनाबरोबरच मला ज्योतिष शास्त्राची पण आवड निर्माण झाली आणि या विषयाची देखील अनेक पुस्तके वाचून काढली. आज थोड्याफार प्रमाणात ज्योतिष्यातली माझी प्रगती झाली ती केवळ पुस्तकरूपी गुरुमुळे.

पुढे लग्न व कामाच्या व्यापात थोडे पुस्तक वाचन मंदावले. पण तरीदेखील कोणत्याही पुस्तक मेळ्याला भेटी देऊन पुस्तके विकत घेण्याचा क्रम चालू ठेवला होता. पुस्तकप्रेमींची आवडती ठिकाणे म्हणजे रद्दीची दुकाने किंवा फुटपाथवर विकणारे विक्रेते. त्यांच्या दृष्टीने ती रद्दी असते पण काही अमूल्य पुस्तके जी काही कारणास्तव मला मिळत नव्हती ती इथे मिळाली. Sherlock होम्स चे सगळे खंड हे पुस्तक फक्त २०० रुपयात मिळाले होते.

Canada मध्ये आल्यावर पुन्हा ही वाचनाची भूक भागेनासी झाली. इथल्या Toronto मधल्या Library मध्ये काही इंग्रजी पुस्तके वाचली तसेच काही मराठी पुस्तके देखील मिळाली पण वाचनाला मर्यादा पडत होत्या.भारतात गेल्यावर किती पुस्तके घेऊन येणार? पुस्तकांनी बॅगांचे वजन वाढायला लागल्यावर गृहमंत्र्याच्या बोलीतला फरक जाणवल्यावर शहाण्याला शब्दांचा मार या न्यायाने काही पुस्तके निमुटपणे काढावी लागत. तरीदेखील मी शिताफीने काही पुस्तके आणण्यात अनेकदा यशस्वी झालो आहे. पण ती पुस्तके आणल्यावर लवकरच वाचून संपत .शेवटी त्यावर तोडगा म्हणून मी Amazon kindle चा पर्याय स्वीकारला.सुरुवातीला पुस्तक ते पुस्तक आणि हे काही आपल्याला झेपणार नाही असेच वाटत होते पण इथे देखील अचानक अच्युत गोडेबोलेंच्या पुस्तकांचा खजिना सापडला. पुन्हा २ किलोची पुस्तके सांभाळण्यापेक्षा २०० ग्रॅमच्या kindle मध्ये १०० पुस्तके बसतात.

पुस्तकांनी आयुष्यात आजवर भरभरून आनंद दिला. पुस्तकांनी आयुष्य समृद्ध केले. अनेकदा लेखकाच्या भावविश्वाशी समरस झालो. पुस्तकांच्या सोबतीने एकलकोंडेपणा कधी जाणवला नाही. चित्रपट माध्यमावर देखील पुस्तकांचा प्रभाव आहेच. उत्तम कथानक असलेले चित्रपट चालतात आणि उत्तम पुस्तकावरून बनवलेले चित्रपट गाजतात. अलीकडची उदाहरणे म्हणजे Harry potter,३ idiots.पुस्तक वाचनाचा परिणाम मानवी मेंदू व भावनांवर होतो हे शास्त्रज्ञांनी देखील

सिद्ध केलेले आहे. भूतकाळामध्ये नालंदासारखी विश्वविद्यालये व अमूल्य ग्रंथ जाळले गेले व येणाऱ्या पिढ्यांचे किती नुकसान झाले ते सांगता येणे कठीण आहे. त्याचबरोबर राजकीय वैमनस्यातून देखील पुस्तक-प्रेमींचे व ग्रंथालयांचे नुकसान झाले. मागच्या काही वर्षात शालेय व तरुण मुलांमधले पुस्तकाचे वेड कमी होत चालले आहे ते smartphone च्या आक्रमणाने. त्यांना परत पुस्तकप्रेमाकडे ओढण्यासाठी ग्रंथ चळवळीची गरज आहे. तसेच मुले अनुकरणप्रिय असतात त्यामुळे पालकांना त्यांच्या कृतीमधून पण हे सिद्ध करावे लागेल. प्रख्यात इंग्लिश ग्रंथकार James Addison म्हणतो Reading is to mind what exercise is to body. अनेक मानसिक रोगदेखील बरे करण्याची ताकद पुस्तकांमध्ये आहे. ज्ञानेश्वरीमध्ये ज्याप्रमाणे ज्ञानदेवांनी सांगितले आहे एक तरी ओवी अनुभवावी या न्यायाने वाचन ज्योत तेवत ठेवण्यासाठी समर्थ रामदास स्वामींच्या भाषेत

दिसामाजी काहीतरी ते लिहावे, प्रसंगी अखंडित वाचीत जावे

आज आपल्याला संजय उपाध्ये सरांसारखे उत्तम अध्यक्ष लाभले आहेत. Sir ७ वर्षापूर्वी मराठी मंडळाच्या सुवर्ण महोत्सवासाठी आले होते आणि औघवत्या शब्दात त्यांनी श्रोत्यांना आपलेसे केले. ही त्यांना मिळालेली दैवी देणगी आणि त्याचबरोबर त्यांनी केलेल्या अफाट वाचनाचा परिणाम नक्कीच असणार. आयुष्यात यशस्वी झालेल्या प्रत्येक क्षेत्रातील व्यक्तीवर वाचनाचा परिणाम आहेच. उद्याचे लेखक हे आजचे वाचक असतात. प्रसिद्ध विचारवंत जॉन रस्किन म्हणतो, “पुस्तक नसलेलं घर खिडक्या नसलेल्या खोलीप्रमाणे असतं.” डॉक्टर आंबेडकरांचे वाक्य तर प्रसिद्धच आहे ‘ वाचाल तर वाचाल’. असे म्हणतात की माणसाला आयुष्यात दोन गोष्टी हुशार बनवतात. एक वाचलेली पुस्तके आणि दूसरे म्हणजे भेटलेली माणसे. भेटणाऱ्या माणसांवर आणि त्यांच्या वागण्यावर तुमचे नियंत्रण नाही पण तुम्हाला हवी ती पुस्तके निवडण्यावर आणि वाचण्यावर कोणाचेच बंधन नाही.

R.R. Martin यांचे प्रसिद्ध वाक्य आहे -

A reader lives a thousand lives before he dies. The man who never reads lives only one.

कविवर्य मंगेश पाडगावकरांनी म्हटलेच आहे

या ग्रंथाच्या तेजामधुनी जन्मा येते क्रांती,

ग्रंथ शिकविती माणुसकी अन् ग्रंथ शिकविती शांती

ग्रंथ दिनाच्या सर्वाना शुभेच्छा!

सहबंध दिवाळी अंक, वर्ष ४९ वे, १९७५ - २०२४

नमस्कार अष्टपैलू साहित्यप्रेमी रसिकांनो

- मिलिंद गोठोस्कर

एक उच्चशिक्षित उमदे व्यक्तिमत्व, मनस्वी कलाकार, पुण्यनगरीचे विशेषज्ञ, पुत्र, बंधू, पती, पिता, अशा विविध भूमिकांतून सहज संचार करणाऱ्या, जीवन तराजू स्थित शिक्षण व व्यवसाय या दोन पारड्यांचा समतोल जतन करणाऱ्या, परिश्रम, सातत्य, व्यासंग, स्मरणशक्ती व एकाग्रता या पञ्चगुणसिद्धतेने वरिष्ठसंस्थापक अध्यक्षपद भूषविणाऱ्या, व्यक्तिमत्त्व प्रवृद्धि विहार या पदावर पार्ले टिळक येथे पदभूषित करत निष्काम कार्यरत असलेल्या, सातत्याने देश परदेशात अनुवचनाच्या (शुद्ध मराठीत लेक्चर) माध्यमातून यशाची शिखरे पादाक्रान्त करणाऱ्या, समकालिकसंचार सामर्थ्य प्रदर्शित करणाऱ्या डॉ. संजय उपाध्येयांना साहित्य संमेलनाच्या उत्स्वाचरणात मी मिलिंद गोठोस्कर त्यांच्या अभिमुखतेमुळेच (शुद्ध मराठीत प्रेझेन्समुळेच) "मी जिंकलो " असे प्रसन्न मनाने उच्चारण करित आमन्त्रित करित आहे.

आज साहित्य संमेलनाच्या निमित्ताने मराठी भाषा शाब्दिक व लिखित संवाद विनियोग याकेंद्रबिंदूवर मी भाष्य करणार आहे.

साहित्य या शब्दाचा उगम होतो सहित या व्युत्पत्तीतून !!

सहित म्हणजे सम्भूय, समासन किंवा समानयन (शुद्ध मराठीत टूगेदरनेस) . साहित्य निर्मिती हा प्रतिभेचा आविष्कार आहे . मातृभूमीतून उगम पावलेला व टोरोंटो महानगरीत विसावलेला हा साहित्य प्रकारांच्या प्रकटीकरणातून अवतरलेला विचारांचा स्रोत समाजाभिप्रेत सत्य असंवृत (उघड किंवा जागृत) करणारा आहे.

अश्याच विचार माध्यमातून परमार्थ सत्याचे रूप ज्ञानेश्वरी सारख्या अभिजात साहित्याकृतीने आपल्याला प्राप्त करून दिले आहे. आपली समस्त जनांची मातृभूमी भारत तर कर्मभूमी उत्तर अमेरिका आहे.

मराठी असे आमुची मायबोली जरी आज ही राष्ट्र भाषा नसे
नसो आज ऐश्वर्य या माउलीला यशाची पुढे दिव्य आशा दिसे

माधव-ज्युलियन' यांच्या विचारांशी एकनिष्ठ राहण्यात प्रयत्नशील राहूया आणि साहित्यसंमेलनाच्या

गौरवशाली परंपरा लाभलेल्या या सोहळ्यासाठी मातृभाषेची मशाल तेवत ठेवण्याची प्रतिज्ञा करूया. माझ्या या लेखनप्रवासात संस्कृतचा अल्प अभ्यास उधृत होत असतो हे मी नमूद करू इच्छितो. मराठी साहित्य संमेलनाचा गाभा म्हणजे मराठीचा स्वभाषाभिमान. तो सातत्याने जागृत ठेवण्यासाठी आपण सर्वांनी मराठीतूनच संभाषण करण्याची नितांत गरज आहे परंतु मराठी संभाषण शैलीतील अधोगती खेदकारकरीत्या मार्गक्रमण करीत आहे . आंग्ल भाषेच्या अतिक्रमणाची खेदजनक उपनियुक्ती नैमित्तिक (शुद्ध मराठी कॅजुअल) संभाषणातूनसुद्धा सातत्याने होत असते ही बाब मला प्रकर्षाने जाणवते.

देववाणी संस्कृत भाषेच्या अपत्याला आंग्ल भाषेच्या निर्हेतुक कुबड्या लावून वस्तुनिष्ठता भंग करण्याचे वळण नकळत लागत आहे.

स्वातंत्र्यपूर्व काळात, इंग्रजांच्या राजवटीत आपण जेव्हादे इंग्रजीचे गुलाम होतो त्याच्या शंभरपटीने गुलाम आता या उत्तर अमेरिका खंडात झालो आहोत. आमचे तिथी, दिन, पक्ष, मास आणि संवत्सर पद्धती पाच हजार वर्ष प्राचीन आहे.

पण आपण बहुतांशी आंग्ल भाषाभिमुख "कॅलेंडर" (दिनदर्शिका) वापरतो. कॅलेंडर मधला कॅल हा शब्द आपल्या "काल" या शब्दावरून आला आहे. पण आम्हा मराठी लोकांना आमचं स्वतःचं शक माहित नसतं. आपला महिना माहित नसतो. यौवनवत वंशश्रेणीला जर मराठी महिने विचारले तर चैत्र, वैशाख ज्येष्ठ आषाढ या चारच्या वर नावं सांगता येत नाहीत. हळू हळू सोमवार, मंगळवार ही नावे ही लुप्त होतील ही काय असे असितकृष्ण भय दाटून येते .

विचार अभिव्यक्ती साठी आंग्ल भाषेचे दास्यत्व प्रतिगृहीत हे एक दुर्दैव . माझ्या या मतप्रवृत्तीविषयी आपल्या मनात भिन्न विचारधारा असण्याचा संभव आहे.

असो .

२०२४ वर्षातील साहित्य संमेलनाचे आयोजन हे एक सत्कृत्य आहे व सत्कृत्यासाठी अनुज्ञा, संविधान, प्रवर्तता याची गरज नाही. वस्तुतः साहित्य रचना ही अनुसेवा समाजप्रबोधनाभिमुख आहे .

स्वयंसेवेतून मराठी भाषिक मंडळ हा साहित्य गौरवाचा उपक्रम आयोजित आहे मराठी भाषिक मंडळ सांस्कृतिक समितीच्या प्रत्येक सदस्याच्या प्रतिबद्धतेला विनम्र अभिवादन. परन्तु संघटित होऊन आपल्या अद्वैत साहित्य-शक्तिप्रदर्शनाचे उत्सवाचरण करण्याची गरज आहे. कोणताही अहेतू, असूया, क्लेश, स्वार्थ, मनात न ठेवता विशुद्ध मनाने आपण साहित्य प्ररोचन प्रकल्प अधिक बृहत स्तरावर नेऊया.

लोभ आहेच तो वृद्धिंगत होवो व या साहित्य संमेलनाच्या निमित्ताने निर्माण झालेले ऋणानुबंधाचे रेशीम धागे असेच टिकून राहोत हीच एक सदिच्छा.

पञ्चनिमेष अवधी मर्यादा (शुद्ध मराठीत ५ मिनिटांचे लिमिट) पालन करीत हा लेखन प्रपंच तुम्हां साहित्य रसिकांना अर्पण .

सारं कसं गारठलेलं

- अर्चना बापट

आता नं ह्या आभाळाचा ह्या ओल्या थंडगार हवेचा अगदी कंटाळा आला आहे, मागचं अंगण बर्फाने आच्छादलेलं आहे , पुढचा ड्राईव्ह वे स्वच्छ आहे, कारण बर्फाचा मोठ्ठा ढीग बाजूला लावलेला आहे.

आजुबाजूचं नुसतं वातावरणच नाही तर नातेवाईक, मित्रमंडळी ह्यांची आयुष्यं देखील बऱ्या-वाईट आजाराने गोठून गेल्यासारखी वाटत आहेत. हा गेला, तो गेला, ती गेली ऐकू येतंच आहे. मजा म्हणजे ही जगरहाटी आहे तसं चालायचं, व्हायचं असं म्हणण्याइतकं मन पण अजून रामदासी झालेलं नाही ह्याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

बाहेर बघितलं तर परिसर पण गारठलेलाच वाटतो आहे. बाहेरचं तापमान -१५ डिग्री सेल्सियस आहे . एकही पक्षी बाहेर आलेला नाही, मागच्या अंगणात झाडीतून येणारी हरणं नाहीत, कायोटी (कॅनडा मधील कोल्ह्यासारखा दिसणारा प्राणी) नाहीत, ससे नाहीत अगदी रॅकून सुद्धा नाहीत, मात्र दोन काळ्याभोर गुबगुबीत खारी, लगीन घाई असल्यासारख्या लगबगीत इकडून तिकडे जाताना दिसताहेत . कदाचित माझ्या मरगळलेल्या म्लान मनाला निसर्ग गारठलेला नाही हे दाखवण्याची त्यांची धडपड तर नसेल ना ?

मॅपल पर्णरहित ध्यानमग्न असलेल्या ऋषि सारखे वाटत आहेत . एव्हर ग्रीन मात्र हिरव्या पानांनी बहरला आहे , पण तोही तटस्थच. वरच जणू गोठला आहे. मग ती हिरवीगार पान डोलणार कशी... वाऱ्यावर झोके घेणार कशी ?

खिडकीच्या जवळ गेले लक्ष्यात आलं काचेवर पाणी गोठलेलं वाटलं तरी काचेवर काय सुरेख नक्षीकाम निसर्गाने केलेलं होतं. ते नक्षीकाम मी बघतच राहिले .

ही सुरेख चित्रं मला कॅनव्हास वर रंगवता येतील का? ह्या विचारात बहुतेक मग्न झाले होते. भानावर आले तेंव्हा लक्ष्यात आलं की काही क्षणापूर्वी सर्व गारठलेलं वातावरणच आता आशेचा किरण घेऊन निसर्गाची रम्य कलाकृती दाखवत होतं.

ह्याचकारण इतकंच की.....माझं मन गारठलेलं नव्हतं... माझं मन गारठलेलं नव्हतं...

सोनचाफा

- अर्चना बापट

सोनचाफा मोहक पिवळ्या रंगाचा
हिरव्यागार पानांमध्ये रमलेला हळूच
पानांमागून डोकावणारा एकटा भासणारा
एकटेपणाची जाणीव करून देणारा
पण एकटेपणाची वेदना न देणारा
अव्यक्तातून सुवासाच्या रूपाने जणू व्यक्त होणारा

मन सुद्धा असतं असंच काहीतरी चाफ्यासारखं
आईवडील बहीण भाऊ नातेवाईक
मित्र मैत्रिणी ह्यांच्यात सुरुवातीला हरवलेलं लपलेलं
पुढे शिक्षण व्यवसाय लग्न मुलंबाळं ह्यात गुंतलेलं
कर्तव्य चोख बजावणारं इतरांच्या भावनांना जपणारं
वर्तुळाचा आकार वाढवत इतरांना सामावून घेणारं
स्वतःच जणू अस्तित्वच हरवून बसलेलं
हळूहळू त्याच्याही लक्ष्यात येतं
ज्यांच्यात 'स्व'चं समर्पण केलं होतं ते आता जाताहेत दूरदूर
काही त्यांच्या कर्तव्याकरता
तर काही त्यांच्या ह्या जगातील अस्तित्व संपल्यामुळे
हे ही एक सत्यच
हे एकटेपणाची जाणीव करून देणारं
पण नाउमेद न होणारं
वास्तवाशी जुळत घेणारं
चाफ्याच्या फुलासारखं न मागताही
सुगंध देत राहणारं
सुगंध देत राहणारं

झेंडा मंदिराचा...

-अनुप घोष

अध्यात्म आणि श्रद्धा या दोन्ही गोष्टी तल्लीन होऊन अनुभवायच्या असतात. यांची प्रचीती कधी कुणाला कुठे येईल हे सांगणं कठीण. मात्र जेव्हा ती येते तेव्हा काहिशा समाधी अवस्थेसारखी असावी. अशाच एका प्रचीतीच वर्णनं करणारी ही कविता.

उंच आसमंता भेदुनी तुझा मनोरा उभा ठाकला
शोभा वाढवी कळसाची झेंडा असा फडकविला

डोंगर येई पायथ्याशी अभिषेक नदीचा वाहिला
सुसाट वाऱ्याच्या तोंडी नाद सर्वत्र गोंगावला

उठे उषा, निजे निशा हिशोब युगांचा जाहला
निश्चल त्या मूर्ती परी काळ तटस्थ राहिला

चौफेर ज्वाळा उसळुनी आसमंत जरी व्यापला
शीतल हिम अवतार तुझा समाधीत मी पहिला

कधी कोणी नास्तिक उभा येथे राहिला
नकळत जोडतील कर त्याचे म्हणेल देव आता पहिला...

साथ हवी!

-अनुप घोलप

प्रत्येकाला कशाची किंवा कोणाची तरी साथ असावीशी वाटते, मग ते रडणारं मूल असो वा फुलणारे फुल.

अश्याच साथीसाठी साद घालणारी हि कविता..

मनामधून फुलणारी झुरणारी आस नवी
झूरूनही उरणारी अशी तुझी साथ हवी

सूर अन शब्दांची गोडी गाण्यात हवी
मनाला जिंकणारी कोकिळेची तान हवी

फुलणाऱ्या प्रेमाला रातीची जाग हवी
सरणाऱ्या चंद्राला अजून थोडी रात हवी

ध्येयाला साधण्या योग्य एक वाट हवी
सागरा मिळणारी उसळणारी लाट हवी

अंधारा उजाळण्या दिव्यांची माळ हवी
अन विझणाऱ्या दिव्याला अजून थोडी वात हवी

कवितेच्या पानाला सभांची साथ हवी
प्रेमाची अजोड अशी रसिकांची दाद हवी

मनामधून फुलणारी झुरणारी आस नवी
झूरूनही उरणारी अशी तुझी साथ हवी

गाढवाचे मनोगत

- मधुसूदन भिडे

माझी महती आजवरी तुम्हा नाही कळली ।।
मूर्खपणा मला चिकटला अशी गोष्ट झाली ।।१।।

जेथे जातो तेथुनि मजला हाकलूनी देती ।।
सारे उकिरडे मीच फुंकतो वर्णन करती ।।२।।

काळराती देवीचेही वाहन मी ठरतो ।।
शितलादेवी च्या पूजेतही मी हि पुढे असतो ।।३।।

अश्विनीकुमार हे सर्वांचे अश्वगुरू ठरले ।।
त्यांचे वाहन मीच आहे तुम्हा वेदी दिसले ।।४।।

आयर्लंड मध्ये जॅक नाव सन्मानित करतो ।।
ज्यांचे नाव जॉन तो हि सहज जॅक होतो ।।५।।

सर्वात जास्त माझी वस्ती पेशावर शहरी ।।
अनेक कामे तिथे मी करतो राहतो घोरोघरी ।।६।।

कर्तव्यामधे रमता मी कधी थकत नाही ।।
मनापासूनी कष्ट करतो यात सर्व काही ।।७।।

थंडी पाऊस वादळ वारा त्रास मज नसतो ।।
बांधकाम कुठेही होता माल मीच नेतो ।।८।।

कर्तव्य जिद्द चिकाटी याचे प्रतीक मी ठरतो ।।
नित्यनियम जे सांगितले ते मीच पूर्ण करतो ।।९।।

बुद्धी माझी तीक्ष्ण आहे सतत नवीन शिकतो ।।
अधे मधे मी कधीही नसता सन्माने जगतो ।।१०।।

कुंभाराला माझी महती पूर्णपणे कळली ।।
कुंभाराचे गाढव मी अशी रीती झाली ।।११।।

वेळेवारी काम करुनि स्वस्थ मग बसावे ।।
गाढव म्हणुनी कुणासही तुम्ही न दुखवावे ।।१२।।

गाढवीच्या दुधाचे औषधी गुण जाणा ।।
मधुमेहावरी उपाय शोधू हवा असा बाणा ।।१३।।

गाढव म्हणजे मूर्ख हेकट अर्थ हि त्यागावा ।।
जिद्द निष्ठा श्रम हुशारी असा अर्थ व्हावा ।।१४।।

श्री रणदीप हुडा स्वातंत्रवीर सावरकर चित्रपटाचा

कर्ता करविता - मधुसूदन भिडे

आदरणीय श्री रणदीप हुडा स्वातंत्रवीर सावरकर चित्रपटाचा कर्ता करविता मनापासून
अभिनंदन

अभिनंदन करण्या तुमचे शब्द कमी पडती ।। सदा यशस्वी व्हावे तुम्ही शब्द ओठी येती ।।१।।
तुमची जिद्द तुमची तपस्या सुरेख यश आले ।। घडले सारे तुम्हामुळे सहजपणे कळले ।।२।।
अविस्मरणीय हाच शब्द तिथे दुमदुमला ।। अखंड भारत या योगे सर्वानी कळला ।।३।।

विनायकाची रणदीप तुजवर कृपादृष्टी दिसते ।। शिवधनुष्य तूच पेलले ___ हि पटते ।।४।।
लेखन दिग्दर्शन कलाकार यशस्वी तू ठरला ।। न भूतो न भविष्यती जो तो हे वदला ।।५।।

असे वाटले त्यात्यांचा पुनर्जन्म झाला ।। रणदीपजीने त्यासी सन्मानित केला ।।६।।
स्वातंत्रवीराचे जीवन सारे महासागर ठरते ।। शक्ती युक्ती कूटनीतीची अनुभूती येते ।।७।।

या वीराचे कष्ट बघुनी नतमस्तक झालो ।। काळेपाणी म्हणजे काय मी हे समजलो ।।८।।
तुमचे पदरी मान सन्मान पुढे उभे दिसती ।। सावरकर पुन्हा अवतरो सर्व हेच म्हणती ।।९।।

प्रत्येकाने अनेकदातरी चित्रपट बघावा ।। स्वातंत्र्याचा खरा इतिहास समजावूनि घ्यावा ।।१०।।
प्रत्येकाने तल्लीनतेने चित्रपट बघितला ।। वीर सावरकर अमर रहे जयघोष ही केला ।।११।।

माणुसकीची फरफट
- रोहिणी महेश कुंभार

पदोपदी माणसाला येई माणसाची चीड
तिथं पशु पक्षांची हो गत काय सांगावी

गर्वाच्या भिंती होती भरभक्कम इतुक्या
तिथं नात्यांची ती गत काय सांगावी

नकली मनांचा हा मेळ पैक्याचा सारा खेळ
तिथं ज्ञानीयांची गत काय सांगावी

फुगे मंडूक बेईमानी सारे त्यालाच हो मानी
तिथं सत्याची जी गत काय सांगावी

सारा नुसता बोभाटा कलीयुगाचा फोफाटा
माणुसकीची फरफट काय सांगावी

प्रिय आजी....

-प्रज्ञा परांजपे

आज तुला पत्र लिहावेसे वाटत आहे. कारण तुझी खूप आठवण येत आहे. खर म्हणजे तुझी आठवण रोजच येते मला. पण आत्ता जास्त येत आहे. कारण आई बाबा इथे माझ्या कडे म्हणजे कॅनडा ला आले आहेत. आई ने तुझ्या एका साडी ची गोधडी शिवली आहे आर्या साठी. ती इथे आणली आहे. ती साडी म्हणजे जी मी तुला माझ्या पहिल्या पगारातून घेतली होती ती आहे. तू किती खुश झाली होतीस तेव्हा. तुझ्या नातीला तेव्हा खूप चांगली नोकरी मिळाली होती. तुझ्या आवडीची कॉटन ची साडी घेतली होती. हे तू कौतुकाने सर्वांनाच सांगत होतीस. आज त्या साडीची गोधडी शिवली आहे. त्या मऊ गोधडीतून तुझा हातांचा स्पर्श जाणवत आहे. त्या साडी कडे बघताना तुझ्या आठवणींची अनेक कवाडे उघडली गेली आहेत. त्यामुळे मनातले विचार व्यक्त करण्यासाठी हा पत्र प्रपंच. तू तुझ्या पुढच्या प्रवासाला निघून गेली आहेस कधीच. पण माझे पत्र मिळेल तुला. ते तू नक्की वाच.

लहान पणापासून मी तुझ्या बरोबर खूप वेळ घालवला. कारण मी तुझी पहीली नात, त्यामुळे खूप लाडकी होते. माझी शाळा पण तुझ्या घराच्या जवळ होती. त्यामुळे दर शुक्रवारी तर हमखास मी यायचे तुझ्या कडे शनिवार पेठेत राहायला. कारण शनिवारी माझी सकाळची शाळा असायची. मग कोथरूडवरून बस ने खूप लवकर निघावे लागत असे. त्यामुळे शुक्रवारी मुक्काम तुझ्या कडे असायचा. मी घरी आल्यावर माझ्या आवडीचे मला थालीपीठ मिळायचे. आणि नंतर आपण संभाजी बागेत जात असू. तिथे पुलाच्या कट्ट्यावर बसून गप्पा मारायचो. तू मला खूप वेगवेगळ्या गोष्टी सांगायची. मुळातच तू शिक्षिका असल्यामुळे खूप साऱ्या ज्ञानात भर टाकणाऱ्या गोष्टी असायच्या.

मी जेव्हा प्राथमिक शाळेत मध्ये होते तेव्हा वकृत्व, कथाकथन अशा अनेक स्पर्धांमध्ये भाग घ्यायचे. तेव्हा माझी प्रॅक्टिस तू करून घ्यायची. मला माझी पहिली स्पर्धा आठवत आहे. तूच मला ती जावाईबापू आणि काकवी ची गोष्ट सांगितली होती. ज्यामध्ये मला बक्षीस मिळाले होते. अशा कितीतरी असंख्य गोष्टी तू मला सांगितल्या आहेस. रात्री झोपताना आजी गोष्ट सांग....असे मी नेहमी म्हणायचे आणि तू सुध्दा त्यासाठी वेगवेगळ्या गोष्टी वाचून मला सांगायची.

आजी तुझा स्वभाव मुळातच प्रेमळ आणि लोकांना जोडणारा होता. त्यामुळेच तुझी जवळची माणसे खूप होती.

मला आठवत आहे...आपल्या घरी नेहमी सणासुदीला पाहुण्याचा राबता असायचा. आपल्या

स्रेहबंध दिवाळी अंक, वर्ष ४९ वे, १९७५ - २०२४

कोथरूड च्या घरी दीड दिवसाच्या गणपतीला सुध्दा खूप लोक यायचे. तुला देवाधर्माच्या गोष्टी खूप आवडायच्या. तू प्रत्येक सण त्या त्या पद्धतीनुसार साजरा करायची. तुझ्या मुळेच तर मला आपल्या धार्मिक परंपरा आणि त्या मागचे महत्त्व कळले. नुसते कळले नाही तर त्याची आवड पण निर्माण झाली.

प्रत्येक गोष्ट आपण का करतो याचे तू कारण समजावून सांगायची. जसे आपल्या कडे दीड दिवसाचा गणपती का बसतो, खड्याच्या गौरी का असतात, दिवाळी ला पहाटे टॉयलेट मध्ये पणती का लावायची, गौरी घरात आणताना कशा आणायच्या, गौरी साठी घावन घाटले असा नैवेद्य का करतात? नवरात्रात कुमारीकेला जेवायला का बोलवतात...असे अनेक प्रश्न मला पडायचे आणि तू प्रत्येक वेळेस गोष्ट सांगून त्याची उत्तरे द्यायची. त्यामुळे बघ ना...मला सगळे किती छान कळले आणि लक्षात पण राहिले. ह्या सगळ्या गोष्टींची आवड पण तुझ्या मुळे निर्माण झाली. तुझ्या मुळेच मला व्यायामाचे महत्त्व पण कळले. तू मला तेव्हा दीर्घ श्वसन करायला शिकवायची. ज्यामुळे कसा शरीराला फायदा होतो हे पण सांगायची.

माझ्या परीक्षेच्या वेळी मी तुला कोथरूड च्या घरी बोलवायचे. माझा अभ्यास घ्यायची. मी तुला सांगायचे की आजी माझ्या साठी थालीपीठ बनवून ठेव, उकड करून ठेव, उपमा करून ठेव. कारण मला पेपर झाल्यावर घरी आले की काहीतरी आवडीचे खायला हवे असायचे. तू माझे सर्व लाड पुरवले कायम.

माझे लग्न ठरले तेव्हा सुध्दा तू चार समजुतीच्या गोष्टी सांगितल्या. तू मला नेहमी तुझी टेस्टर म्हणायची, कारण तू बनवलेल्या पदार्थाची पहिली चव मीच घ्यायचे. असे अनेक प्रसंग आता डोळ्यासमोरून जात आहेत. तुझ्याशी गप्पा मारायला मला पण खूप आवडायचे. तू सुध्दा तुझ्या बालपणीचे किस्से सांगायची. कशी तुझ्या वडिलांची बदली व्हायची. आणि कसे तुम्ही बारा भावंडे एका गावाहून दुसऱ्या गावाला त्या काळात जायचा. तू तुझ्या बहिणींना खूप क्लोज होतीस. आता त्या पण तिथे तुझ्या बरोबरच असतील ना.. तुमच्या छान गप्पा होत असतील. विमल आजी तुला फार मिस करते पण. तिचा आणि माझा फोन

होतो इथे कॅनडात. तेव्हा मग आम्ही तुझ्या बदल खूप बोलतो. या वर्षी तुला जाऊन चार वर्षे होतील. एक खंत माझ्या मनात कायम राहिल, माझी आणि तुझी शेवटची भेट नाही होऊ शकली. आणि तुला इथे कॅनडा मध्ये पण नाही येता आले. काय करणार काही गोष्टी आपल्या हातात नसतात.

.....
मला तुझे रोजच स्मरण होतेच. जेव्हा मी संध्याकाळी देवा पुढे दिवा लावते तेव्हा तू आणि आजोबा आरती म्हणायचा ते आठवते. तुमच्या मुळे माझी आजही सर्व स्तोत्रे पाठ आहेत. ते म्हणतात ना...आजी आजोबांचा सहवास म्हणजे

अमूल्य ठेवा आहे. आणि हे खर आहे. आजी आज तुझ्या मुळे मी खूप साऱ्या गोष्टी शिकले आणि नुसती शिकले नाही तर अजून सुध्दा त्या माझ्या आचरणात आहेत.

आता पत्रास विराम देते. तुझ्या खूप साऱ्या आठवणी माझ्या मनात आहेत, ज्यामुळे मला प्रत्येक वेळेस तु

आठवतेस मला. मी तुला कधी विसरू शकत नाही आजी...

आता आपली भेट होईल पुढच्या पत्रात...तो पर्यंत तू पण जिथे असशील तिथे मजेत रहा आणि आम्ही पण सगळे छान आहोत.

तुझी लाडकी चिमणी

प्रज्ञा परांजपे

कॅनडा

अवचित भेटला तो

- प्रज्ञा परांजपे

फोनची रिंग जोरात वाजत होती. अखेर सानिकाने फोन उचलला.

झोपाळू आवाजात सानिका म्हणाली, "हॅलो..."

पलीकडून आवाज आला, "सानु....उठलीस का तू....वाढदिवसाच्या खूप खूप शुभेच्छा..."

सानिकाची झोप एका क्षणात पळाली आणि उठून बसत ती म्हणाली, "आई....थॅक्यु....कशी आहेस तु?"

आई म्हणाली, "मी छान आहे....काल पण तुला हॉस्पिटल मधून यायला उशीर झाला का?"

सानिका म्हणाली, "हो...ग...काय करणार आता ह्या गोष्टींची सवय करून घ्यायला पाहिजे... तू पण आणि मी पण..."

आई म्हणाली, "हो.... तू म्हणतेस ते जरी बरोबर असले तरी आईची काळजी कधी संपत नाही. बर मग आज तरी सुट्टी काढली आहेस की नाही?"

सानिका म्हणाली, "सुट्टी कसली काढत आहे आई? एक तर मी ह्या हॉस्पिटल मध्ये इंटर्न म्हणून नुकतीच जॉईन झाले आहे. त्यामुळे आता कशी लगेच सुट्टी मिळेल?"

आई म्हणाली, "ते पण आहेच ...तरी मी म्हणत होते की नको जाऊ दुसऱ्या शहरात इन्टर्नशिप साठी? बाबांनी त्यांच्या मित्राला विचारले असते , त्यांचे पण मोठे हॉस्पिटल आहे. शिवाय ते शहर पण आपल्या शहरापासून जवळ आहे. काहीतरी ओळख नक्कीच निघाली असती आणि तुझी राहण्याची पण चांगली सोय झाली असती."

सानिका म्हणाली, "आई अग हे पण हॉस्पिटल चांगले आहे. मला इथे खूप शिकायला मिळतं आहे. अनुभव घेणे महत्वाचे आहे. हा आता मी ज्या शहरात आले आहे ते काही पुणे मुंबई सारखे मोठं शहर नाही...पण आई इथले डॉक्टर खूप चांगले आहेत. आणि माझी तर एक चांगली मैत्रीण पण झाली आहे....विभूती म्हणून..." आई म्हणाली, "बर...ठीक आहे...पण काळजी घे ...आणि तु ज्या फ्लॅटवर राहतेस तिथे आजूबाजूला शेजारी तरी चांगले आहेत ना?"

सानिका म्हणाली, "हो आई...शेजारच्या जोशी काकू खूप मदत करतात. बाबा कसे आहेत?"

आई म्हणाली, "आहेत ना...मजेत सुरू आहे त्यांचं रिटायर्ड लाईफ...घे बोल त्यांच्याशी."

सानिका चे बाबा फोन वर आले.

बाबा म्हणाले, "सानिका... जीवेत् शरदः शतम्...वाढदिवसाच्या खूप साऱ्या शुभेच्छा सानिका.."

सानिका म्हणाली, "थॅक्यु बाबा.."

बाबा म्हणाले, "तुझे काम कसे सुरु आहे?" सानिका म्हणाली, "चांगले सुरु आहे...खूप वेगवेगळ्या प्रकारचे अनुभव मिळत आहेत. सध्या सेकंड शिफ्ट सुरु असल्यामुळे रात्री घरी यायला उशीर होत आहे. गेले चार दिवस तरी माझी हॉस्पिटल मधली मैत्रीण विभूती ही तिच्या गाडीवरून घरापर्यंत सोडत होती. पण आज मात्र एकटीला घरी यावे लागणार आहे. कारण तिची शिफ्ट बदलणार आहे."

बाबा म्हणाले, "अरे ...मग कशी येणार ग तू? सेकंड शिफ्ट आहे म्हणाली म्हणजे उशीर होणार तुला यायला..."

सानिका म्हणाली, "हो...बघते...एक बस आहे असे कळले आहे...कारण इतक्या रात्रीची रिक्शा पण नाही मिळणार घरापर्यंत. मी राहते तो भाग थोडा शहारा पासून दूर आहे."

बाबा म्हणाले, "तु हॉस्पिटल जवळ घर बघायला हवे होते सानिका..."

सानिका म्हणाली, "बाबा अहो तेव्हा मिळाले नाही. पण एका एजंट ला सांगून ठेवले आहे. तो म्हणाला काही असेल तर लगेच सांगतो. आणि तसेही भाडे पण परवडायला हवे ना..."

बाबा म्हणाले, "अग मग सांगितले का नाहीस ..मी दिले असते."

सानिका म्हणाली, "बाबा...तुम्ही माझ्यासाठी कायम असणारच आहात...पण माझ्या पगारात शक्यतो जमवेन मी...आणि नाहीच झाले तर तुम्हाला नक्की सांगेन."

बाबा म्हणाले, "ठीक आहे. सांग पण ..."

सानिका म्हणाली, "हो...बर आता फोन ठेवते कारण झोपते अजून थोडावेळ मग परत हॉस्पिटल मध्ये पण जायचे आहे."

सानिकाने आई बाबांसोबत फोन झाल्यावर परत एकदा झोप घ्यायची ठरवली.

आज तिचा वाढदिवस होता. त्यामुळे तिनी स्वतः चे लाड करण्याचे ठरवले. आरामात उठून जेवण बाहेरच घ्यायचे. नाहीतर रोज ती स्वतः साठी काहीतरी बनवून डबा नेत असे.

काही वेळाने सानिका उठली. तिने तिचे आवरले.

तोच तिचा फोन परत वाजला.

विभूती फोन करत होती.

सानिका फोन घेत म्हणाली, "हे विभूती...गूड मॉर्निंग.."

विभूती म्हणाली, "हॅप्पी बर्थडे सानिका...कशी आहेस?"

सानिका म्हणाली, "मी मस्त...पण तू आत्ता कसा काय फोन केला? कारण तुझी तर ऑपरेशन

थिएटरमध्ये झूटी लागली होती ना आज पासून." सानिका म्हणाली,
"हो...आहे ना...पण मध्ये पंधरा मिनिटे ब्रेक होता. म्हणून केला तुला फोन...बरं ऐक तू हॉस्पिटल
मध्ये येणार आहेस तर थोडी लवकर ये...आपण बाहेर जाऊ जेवायला. इथेच जवळ एक चांगले
हॉटेल आहे. माझी पण झूटी संपेल तेव्हा...तुझ्या बर्थ डे साठी जाऊ मस्त पैकी जेवायला."
सानिका खुश होत म्हणाली, "चालेल... येईन मी पण माझी ट्रीट...मी पोहचले की तुला मेसेज
करते."

सानिका ने विभूती बरोबर लंच चे ठरवून घेतले. ब्रेकफास्ट झाल्यानंतर ती वेळ घेऊन तयार झाली.
तिने आज तिचा गुलाबी रंगाचा सलवार सूट घातला होता.
आरशामध्ये स्वतः च्या छबीकडे पाहत होती.
लांब सरळ केस, काळे टपोरे डोळे आणि त्यात घातलेले काजळ. काहीतरी मिसींग आहे असे तिला
वाटले. आणि तिनी लगेच एक गुलाबी रंगाची छोटीशी टिकली लावली.
ती म्हणाली, "डॉक्टर सानिका...आजचा तुमचा दिवस खूप आनंदात जावो..."
असे म्हणून ती गोड हसली. देवाला नमस्कार केला आणि ती निघाली.
ती खूप आनंदात होती कारण अथक् प्रयत्नांनी अखेर ती डॉक्टर झाली होती आणि मनासारखी
इन्टर्नशिप पण तिला मिळाली होती. लहानपणापासून तिला डॉक्टर व्हायचे होते. तिचे स्वप्न तिने
घेतलेल्या मेहनतीमुळे पूर्ण झाले होते.
काही वेळातच ती हॉस्पिटल मध्ये पोहचली. विभूती आणि सानिका ठरवल्या प्रमाणे हॉटेल मध्ये
जेवायला आल्या.

विभूती म्हणाली, "सानिका आजपासून मी नसणार आहे...जाशील ना नीट घरी? कारण तु जिथे
राहतेस तो भाग थोडा निर्मनुष्य असतो रात्रीच्या वेळी. आणि तुला इथून निघायला बराच उशीर
होणार आहे."

सानिका म्हणाली, "हो...माहीत आहे पण काहीच दुसरा पर्याय नाही आहे. आणि तसेही बसने मी
ज्या ठिकाणी उतरणार आहे तिथून खूप लांब नाही आहे. मी जाईन चालत."

विभूती म्हणाली, "तू असे कर...नाहीतर हॉस्पिटल मध्येच थांब. आणि पहाटे निघ इथून."

सानिका म्हणाली, "केलं असतं ग मी पण घरी जाऊन झोपले ना की मग दुसरा दिवस चांगला जाईल

माझा. अशी रोज तर थांबू नाही शकणार मी हॉस्पिटल मध्ये. आणि अग खूप नाही उशीर होणार. मी पोहचेंन अकरा वाजेपर्यंत. तू नको काळजी करुस. माझ्याकडे पेपर स्प्रे सुध्दा आहे. आणि होईल हळू हळू सवय. लवकरच मी स्कूटी घेईन. म्हणजे काहीच प्रश्न येणार नाही. शिवाय एजंटशी बोलून ठेवले आहे. हॉस्पिटल जवळ एखादी जागा असेल तर तो सांगेल मला तसं."

विभूती म्हणाली, "ठीक आहे. काही वाटले तर फोन कर."

सानिका आणि विभूती चे जेवणं झाली. दोघीही हॉस्पिटल मध्ये आल्या. विभूतीने सानिकाला हॉस्पिटल मध्ये सोडून ती घरी निघून गेली. सानिकाची ड्यूटी सुरु झाली.

रात्री तिचे काम संपले तशी ती लगेच निघाली. कारण तिला ती शेवटची बस चुकवायची नव्हती.

सानिकाने वेळेत बस घेतली आणि ती तिच्या इच्छित स्टॉप वर उतरली. आता तिची खरी कसोटी होती. तशी सानिका धीट होती. परंतु ते शहर आणि तो भाग दोन्ही तिच्यासाठी नवीन होते.

सानिकाने तिची ओढणी तिच्या डोक्यावर गुंडाळून घेतली कारण गार हवा सुटली होती. बॅग खांद्यावर ठेवून एका हाताने तिने बॅग घट्ट धरली होती. आणि पेपर स्प्रे पण पटकन काढता येईल असा ठेवला होता. भराभर पावले टाकत ती निघाली होती.

काही वेळ तसाच गेला. अजून तिला साधारण एक किलोमीटर तरी चालत जायचे होते. तेव्हाच्यात तिला एका गाडीचा आवाज आला.

तिनी बघितले की एक मोटरसायकल तिच्या मागून येत होती. त्या मोटरसायकल वर मात्र जी दोन माणसे बसली होती ती सानिकाला हाका मारत होती.

सानिका घाबरली होती कारण ती माणसे मवाली वाटत होती. ते ज्या प्रकारे सानिकाला हाक मारत होती त्यावरून तरी त्यांचे इरादे काही ठीक वाटत नव्हते.

सानिकाने तिचा स्पीड वाढवला. परंतु ती माणसे मोटरसायकल वर होती त्यामुळे आता तर ते सानिकाच्या मागेच होते.

त्यातल्या एकाने तर सानिकाला हात लावायचा पण प्रयत्न केला. सानिका खूप जास्त घाबरली आणि पळायला लागली. त्यामध्ये तिचा पेपर स्प्रे पडून गेला.

त्यातल्या मागे बसलेल्या माणसाने सानिका ची ओढणी ओढली.

सानिका आता मदती साठी इकडे तिकडे बघू लागली. पण रात्र असल्यामुळे तिथे कोणीच नव्हते.

आणि रहदारी तशीही त्या रस्त्यावर कमीच असायची. एव्हाना त्या दोघांनी सानिकाच्या पुढे जाऊन गाडी थांबवली.

सानिका जोरात ओरडली. ती मदती साठी ओरडत होती.

त्यातला एक जण म्हणाला, "इतक्या रात्रीच कोणी येत नसत गं...चल आमच्या सोबत. मजा करू या..."

सानिका तिथून पळण्याच्या बेतात होती तोच तिचा हात त्या माणसाने धरला.

सानिका म्हणाली, "हात सोड माझा..."

तो माणूस म्हणाला, "सोडण्यासाठी नाही धरला जानेमन..."

सानिकाच्या लक्षात आले की ती खूप मोठ्या संकटात सापडली आहे. तिला काय करावे हे कळतच नव्हते.

सानिका आणि त्या माणसाची आता झटापट सुरू झाली.

सानिका तिची सुटका करण्यासाठी प्रयत्नांची पराकाष्ठा करत होती.

सानिका प्रचंड घाबरली होती. तिनी देवाचा धावा सुरू केला.

तेव्हाच्यात पोलिसांच्या गाडीचा सायरन ऐकू आला.

सानिकाच्या मनात एक आशेचा किरण निर्माण झाला.

तिनी बघितले एक पोलिसांची जीप त्यांच्या दिशेनी येत होती.

ती जीप आता त्यांच्या इथे येऊन थांबली.

सानिका ने बघितले की जीप मध्ये एक पोलिस अधिकारी त्याच्या युनिफॉर्म मध्ये होता.

सानिका लगेच त्या जीपपाशी गेली.

धापा टाकतच ती म्हणाली, "प्लीज मला वाचवा...हे दोघे ...माझ्यावर जबरदस्ती करत आहेत."

सानिका त्या माणसांकडे बघत होती.

ती दोन्ही माणसे आता खूप जास्त घाबरली होती. त्यांच्या तोंडून शब्द फुटत नव्हता.

त्यांनी त्यांची गाडी अक्षरशः उचलली आणि तिथून पसार झाले.

तो अधिकारी सानिका ला म्हणाला, "गेली ती माणसे.... तू इथे ह्या वेळेला एकटी काय करत आहेस?

माहित आहे ना हा भाग तसा निर्मनुष्य असतो रात्रीच्या वेळेला."

सानिका तिच्या चेहऱ्यावरचा घाम पुसत म्हणाली, "मी सानिका...मी डॉक्टर आहे आणि नुकतीच इथे

एका हॉस्पिटल मध्ये इन्टर्नशिप साठी जॉईन केलं आहे. माझी सेकंड शिफ्ट होती. मी नवीन आहे ह्या शहरात."

तो अधिकारी आता गाडीतून खाली उतरला होता.

त्याने सानिकाची ओढणी आणि पडलेली बॅग उचलली आणि सानिका कडे आणून दिली.

सानिका तिची ओढणी घेत म्हणाली, "खूप खूप धन्यवाद...अगदी देवासारखे भेटलात..."

तो म्हणाला, "देवासारखा?"

सानिका म्हणाली, "हो...माझ्यासाठी तुम्ही देव आहात....तुम्ही वेळेत आलात...नाहीतर आज काय झाले असते माझे? कल्पना पण नाही करायची मला."

तो म्हणाला, "चल तुला तुझ्या घरी सोडतो...कुठे राहतेस तु?"

सानिका म्हणाली, "इथेच जवळ आहे...."

त्याने गाडी सुरू केली आणि सानिका त्याच्या बाजूच्या सीट वर बसली.

सानिकाने पत्ता सांगितला.

ते आता तिथून निघाले.

तो म्हणाला, "तू म्हणाली की तुझी सेकंड शिफ्ट सुरू आहे...म्हणजे उद्या पण याच वेळेला तू येणार का?"

सानिका म्हणाली, "हो...!"

तो म्हणाला, "मग कोणाला तरी बोलाव तुला घ्यायला."

सानिका म्हणाली, "मी एकटी राहते इथे...नवीन आहे ह्या शहरात...तोच तर प्रश्न आहे मला....कारण शिफ्ट बदलू नाही शकत...इतक्या लगेच...अजून आठवडा तरी असणार आहे ही वेळ...आणि घर पण नाही बदलू शकत...किंवा गाडी पण नाही घेऊ शकत इतक्या लगेच. पण आजच्या ह्या प्रसंगामुळे काहीतरी करावे लागणार आहे हे नक्की."

एव्हाना ते सानिकाच्या बिल्डिंग पाशी येऊन पोहचले होते. त्याने गाडी थांबविली.

सानिका म्हणाली, "धन्यवाद...परत एकदा."

तो म्हणाला, "तू हॉस्पिटल मधून रोज अशीच चालत येते का?"

सानिका म्हणाली, "हॉस्पिटल पासून नाही...एक बस घेते मी हॉस्पिटल पासून आणि स्टॉप वर उतरून चालत येत होते कारण स्टॉप पासून थोडेच अंतर आहे."

तो म्हणाला, "हो मला माहित आहे तिथला तो स्टॉप. मी ह्या भागात रात्री गस्त घालण्याचे काम करतो. मी येईन उद्या तुला स्टॉप वर घ्यायला. तुला तुझ्या घरी सोडत जाईन."

सानिका म्हणाली, "अहो नको कशाला...म्हणजे तुम्हाला उगाच त्रास..."

तो म्हणाला, "माझे कर्तव्य आहे ते...आणि तसेही ह्याच भागात ड्यूटी आहे माझी. जमेल मला. जा आता तू ..."

सानिका म्हणाली, "धन्यवाद सर....तुमचे नाव कळू शकेल का मला?"

तो म्हणाला, "मी सूर्या...."

सानिका चे लक्ष त्याच्या युनिफॉर्म वरच्या त्याच्या नावा कडे गेले. तिथे लिहिले होते सूर्या सरपोतदार.

सूर्या ने सानिका चा निरोप घेतला आणि तो लगेचच तिथून निघून गेला.

सानिका तिच्या घरात आली.

घरात येऊन आधी तिने घटा घटा पाणी प्यायले.

ती म्हणाली, "सानिका आज अगदी वाचली बघ तु....काय प्रसंग गुदारला होता तुझ्यावर. अजूनही काटा येत आहे अंगावर. शी...किती घाणेरडी लोक होती ती...."

सानिका ने लगेच बाथरूम गाठले.

काही वेळातच ती अंघोळ करून बाहेर आली.

तिचे केस पुसत ती म्हणाली, "कोण होते ते सूर्या...कसे वेळेवर भेटले मला...पण काय रुबाबदार व्यक्तिमत्त्व होत...उंच...धिप्पाड....आणि त्यांची ती मिशी....किती सुट करत होती त्यांना...किती वय असेल बर त्यांचे....माझ्या पेक्षा सात आठ वर्षांनी मोठे असतील...पण खूपच भारी होते...ऑफिसर सूर्या ..."

सानिका ला त्याच विचारात झोप लागली.

दुसऱ्या दिवसापासून खरंच सूर्या तिला सोबत म्हणून आला होता बस स्टॉप वर.

सानिकाला आता अजिबात भीती वाटत नव्हती.

असाच आठवडा गेला. सानिका ने तिच्या बरोबर झालेला प्रसंग हॉस्पिटल मध्ये तिच्या वरिष्ठांना सांगितला होता. त्यामुळे हॉस्पिटल ने तिची राहायची सोय केली होती.

सानिका बस मधून नेहमी प्रमाणे उतरली. सूर्या तिथेच होता.

सानिका म्हणाली, "ऑफिसर उद्या पासून तुम्हाला इथे माझ्यासाठी थांबावे नाही लागणार. कारण माझी राहायची सोय झाली आहे."

सूर्या म्हणाला, "चांगल आहे की मग..."

सानिका आणि ती तिच्या बिल्डिंग पाशी पोहचले.

सानिका म्हणाली, "ऑफिसर आता तुमची भेट नाही होणार...तुम्हाला भेटायचे असेल तर?"

सूर्या म्हणाला, "पोलिस स्टेशन वर येऊ शकतेस...."

सूर्याने तो कुठल्या पोलिस स्टेशन वर आहे हे सानिकाला सांगितले.

सानिकाने त्याचा निरोप घेतला आणि ती घरात आली.

दुसऱ्या दिवशी सकाळी सानिका उठली. आज तिला तिचे सामान घेऊन हॉस्पिटल च्या क्वार्टर वर जायचे होते.

ती म्हणाली, "आज ऑफिसर सूर्या नाही भेटणार. त्यांची आठवण येईल मला खूप....त्यांच्याशी बोलताना किती छान वाटायचे. त्यांचे विचार किती चांगले आहेत. खरंच सूर्या सारखे ऑफिसर आहेत म्हणून तर सुरक्षेची काही काळजी नाही."

सानिका परत एकदा सूर्याच्या विचारात रमली. एकंदरीत तिला त्याचे व्यक्तिमत्व, बोलणे खूप आवडले होते.

ती म्हणाली, "आता उद्या मला सुट्टी आहे तर त्यांच्या पोलिस स्टेशन वर जाऊन त्यांना धन्यवाद म्हणून येईन. काहीतरी घेऊन जाईन...काय नेता येईल बरं? अरे हां ते म्हणाले होते त्यांना शिरा खूप आवडतो. तोच बनवून घेऊन जाईन ...हां असेच करेन..."

सानिका परत एकदा तिच्या रूटीन मध्ये व्यस्त झाली.

परंतु दुसऱ्या दिवशी ती सूर्या ला भेटायचे म्हणून पोलिस स्टेशन वर गेली. बरोबर शिरा न्यायचा विसरली नाही.

तिथे गेल्यावर ती म्हणाली, "मला ऑफिसर सूर्या ह्यांना भेटायचे आहे."

ज्या कॉन्स्टेबल ला तिने विचारले होते तो मात्र तिच्या कडे विचित्र नजरेनी बघू लागला.

ती म्हणाली, "प्लीज मला ऑफिसर सूर्या ह्यांना भेटायचे आहे. त्यांनी माझी खूप मदत केली आहे.

एक टोकन ऑफ थॅन्क्स म्हणून त्यांना काहीतरी द्यायचे आहे मला."

तो म्हणाला, "कोणाला भेटायचे आहे?"

ती म्हणाली, "ऑफिसर सूर्या सरपोतदार."

तो म्हणाला, "ते इथे नाहीत आता."

ती म्हणाली, "नाहीतम्हणजे ते तर मला म्हणाले होते की ते इथेच असतात म्हणून. त्यांना यायला वेळ आहे का? मी थांबते इथे. मला काहीच हरकत नाही."

तो म्हणाला, "किती वेळ थांबणार तुम्ही?"

ती म्हणाली, "किती वेळ म्हणजे? ते येईपर्यंत मी वाट बघेन."

तो म्हणाला, "हे बघा....त्यांना जाऊन वर्ष झाल....एका गुन्हेगाराला पकडताना ते शहीद झाले. गोळी लागली त्यांना. अतिशय हुशार आणि कर्तव्यदक्ष अधिकारी होते ते. त्यांच्यामुळे कितीतरी गुन्हेगार आज गजाआड आहेत. या तुम्ही....कारण तुम्ही कोणाला भेटलात मला माहीत नाही...पण तुम्ही जे नाव सांगत आहात ते आता ह्या जगात नाहीत."

सानिका साठी हा खूप मोठा धक्का होता.

ती म्हणाली, "अहो पण असे कसे शक्य आहे?"

तो म्हणाला, "हेच सत्य आहे. या तुम्ही...."

असे म्हणून तो माणूस एक फाईल घेऊन आत निघून गेला.

सानिका पोलिस स्टेशन मधून बाहेर आली आणि तिथेच एका बाकावर बसली. तिच्या सोबत जे काही झाले होते ते अनाकलनीय होत.

तिचा विश्वास बसत नव्हता.

तेव्हाच एक अजून एक कॉन्स्टेबल तिच्या पाशी आला.

तो म्हणाला, "मॅडम ..मी ऐकले तुम्ही आत जे काही बोललात ते....पण खरंच सूर्या सर ह्या जगात नाही आहेत. त्यांना जी गोळी लागली ती गोळी मला लागली असती. आम्ही एका मिशन वर गेलो होतो. त्यांनी माझा जीव वाचवला."

सानिका म्हणाली, "तुमच्या कडे त्यांचा एखादा फोटो आहे?"

तो म्हणाला, "आहे ना..."

असे म्हणून त्याने त्याच्या फोन मधला एक फोटो दाखवला. तो फोटो पाहून सानिका च्या पायाखालची जमीन सरकली.

तो म्हणाला, "मॅडम तुम्ही ठीक आहात?"

कारण सानिका ला खूप जास्त घाम फुटला होता.

सानिका घाम पुसत म्हणाली, "हो मी ठीक आहे."

ती तिथून त्वरित निघाली आणि घरी आली.

घरी आल्यावर ती विचार करायला लागली.

" म्हणजे मला जे भेटले होते ते नक्की कोण होते? आज त्यांच्या मुळे मी सुखरूप आहे. पण ती व्यक्ती ह्यात नाही. इतक्या वर्षांत पहिल्यांदा अशा कोणाबद्दल तरी माझ्या मनात कोमल भावना निर्माण झाल्या होत्या. कारण होतेच ते तसे. आता मला ते परत कधीच भेटणार नाहीत का?"

सानिका ला खूप वाईट वाटत होत.

तिला सूर्याशी ओळख वाढवण्याची खूप इच्छा होती. कारण प्रेमात पडली होती ती.

परत एकदा दुसऱ्या दिवसापासून तिची हॉस्पिटलची ड्युटी सुरु झाली. परंतु तिच्या मनातून सूर्या काही जात नव्हता. आज ती सुखरूप सर्वांच्या सोबत होती ती केवळ सूर्यामुळे. एका कर्तव्यदक्ष अधिकाऱ्याने त्याचे कर्तव्य निभावले होते.

सानिका तिची राऊंड संपवून भराभर पावले टाकत परत येत होती कारण आज तिला नवीन हार्ट सर्जनना भेटायचे होते. आता त्यांच्या सोबत तिचे काम असणार होते.

तेव्हाच्यात तिला नर्स चे बोलणे ऐकू आले.

"जे नवीन हार्ट सर्जन आलेले आहेत ना ते म्हणे खूप रुबाबदार आहेत."

दुसरी नर्स म्हणाली, "हो...काय नाव आहे ग..."

ती म्हणाली, "डॉक्टर सूर्या...."

सानिका च्या हृदयाचे ठोके खूप वाढले.

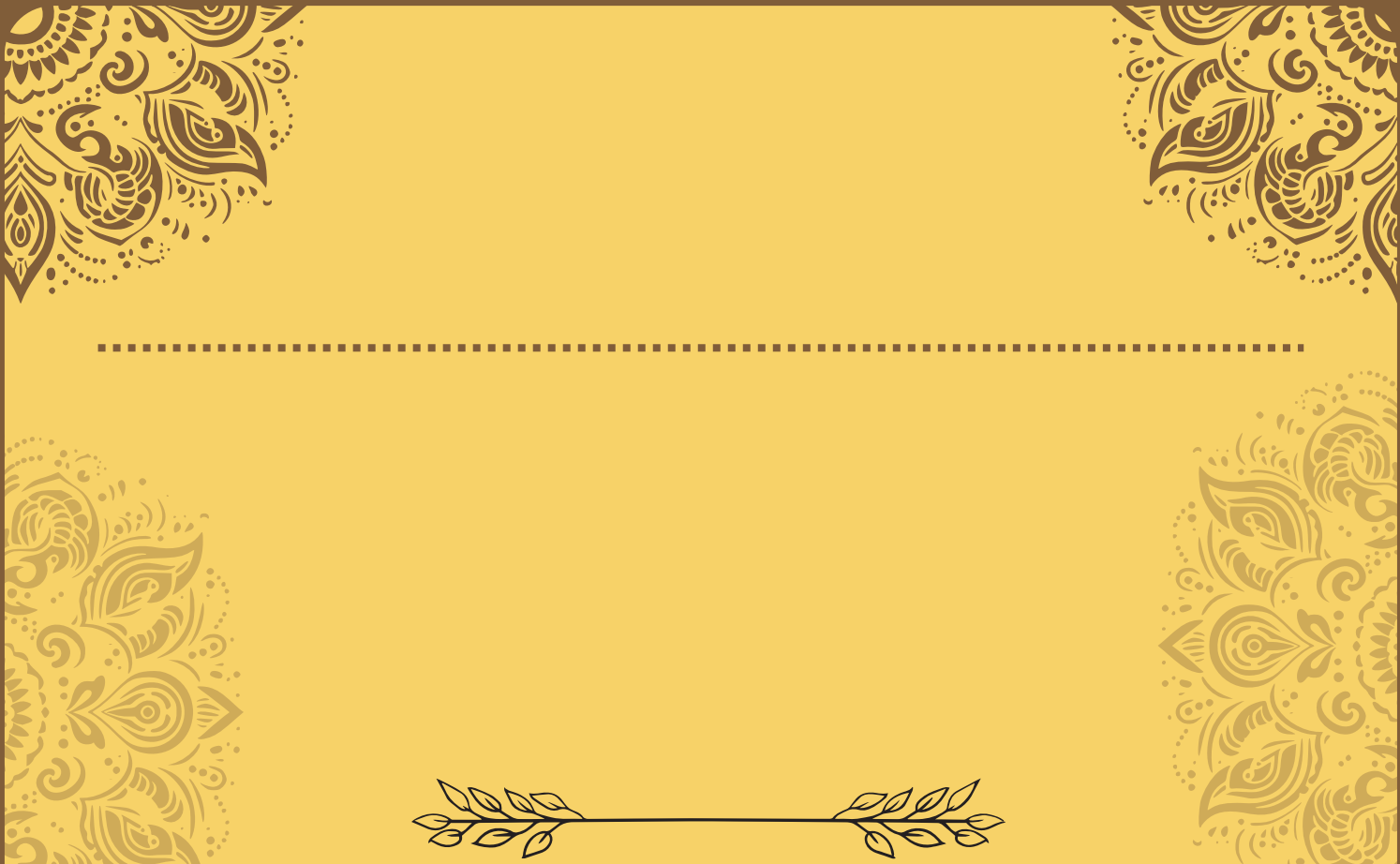
परत एकदा ती सूर्याच्या विचारात गढून गेली आणि विचारांच्या तंद्रीत एकदम कोणाला तरी धडकली.

तिला आवाज आला..."तुम्ही ठीक आहात?"

सानिकाने बघितले आणि अतिशय खुश होत ती म्हणाली

"सूर्या ... तुम्ही परत आलात?"

ती व्यक्ती म्हणाली, " परत म्हणजे? मी आजच जॉईन केलं आहे हे हॉस्पिटल...मी डॉक्टर सूर्याआणि तुम्ही?"

मराठी भाषिक मंडळ आजी-माजी
कार्यकारिणी १९६८-२०२४ (५६ वर्ष)

१९६८

- गणपती कार्यक्रम : विविध करमणुकीचे कार्यक्रम
- दिवाळी : "तुझे आहे तुजपाशी" शरद कवडी, "देवमाणूस"- सविता करंदीकर यांनी दिग्दर्शिलेले नाट्य प्रवेश
- उन्हाळ्यात सहल

१९६९

- First ever music concert by an artist from India – Ramdas Kamat
- Ganapati: variety entertainment by local artists
- Diwali: "Amaldar"- first three-act play by local artists
- "Puran Poli" dinner at Diwali

१९६३: टोरांटोच्या ३०-४० मराठी लोकांनी एकत्र येऊन प्रथम दिवाळी साजरी केली.

१९६६: पहिले सामुदायिक गणेश पूजन

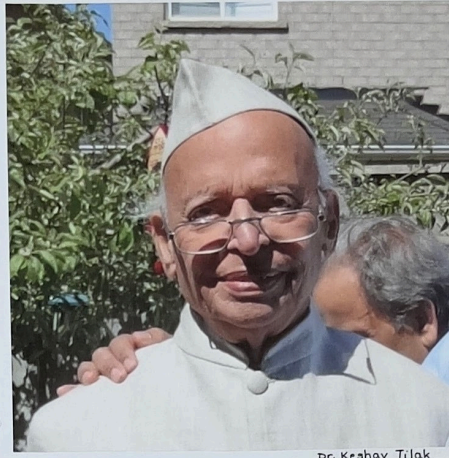
१९६३-१९६८

१९६७: In December, a meeting was held at Mr. Devdhar's house and an informal mandal came into being.

१९७०

मराठी भाषिक मंडळाची
औपचारिक स्थापना करण्यासाठी
विचारमंथनाची बैठक

सरकार मान्यता मिळवून
धार्मिक विधी करणारे पहिले
मराठी पुरोहित. नाना टेंबे

Dr. Keshav Tilak

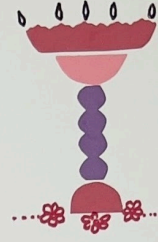
मराठी भाषिक मंडळाची पहिली
वार्षिक कार्यकारिणी पहिले
अध्यक्ष: केशव टिळक

एयर इंडियाच्या कलाकारांनी सादर
केलेली दोन नाटके -
"यून पाहावा करून"
"तुझे आहे तुजपाशी"

"मराठी भाषिक मंडळाच्या सुवर्णमहोत्सवानिमित्त
आमच्या सर्वांना हार्दिक शुभेच्छा. सर्व स्वयंसेवक
आणि कार्यकारी समितीने हा सोहळा अंगावर
घेऊन, अत्यंत परिश्रमपूर्वक त्याचे आयोजन
केल्याबद्दल त्यांचे कौतुक व अभिनंदन! ह्या
सोहळ्यास मनात असूनही आम्ही प्रत्यक्ष
उपस्थित राहू शकत नाही; याबाबत आम्ही
दिलगीर आहोत."

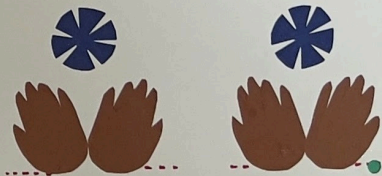
- डॉ. केशव टिळक व सौ. मंदा टिळक

१९७१

- A Mandal Picnic was held at "Highland Creek Park"
- Pre-Snehabandh "Vartapatra", written by Sharad Ghanekar, was distributed
- Ganapati: Sudhir Phadke's "Sugam Sangeet"
- Festive dinner : Shrikhand Puri
- Formal Executive Committee elected for 1971

President: Keshav Tilak
Secretary: Datta Saigaonkar
Treasurer: Manda Tilak
Members: Gangadhar Narayan Kandalgaonkar
Deshpande, Shrikrishna Joshi,
Ravi Karmarkar, Pratap Rangnekar, Shreeram Mulgund,
Arun Ranade,
Kunda Patil.

१९७२

नाटक "काका किशाचा" -
दिग्दर्शन
मंगला जुन्नरकर

मंडळाच्या "स्नेहबंध" वार्तापत्राची
सुरुवात

नाटक "कवडी चुंबक" - दिग्दर्शन
श्री. कवडी

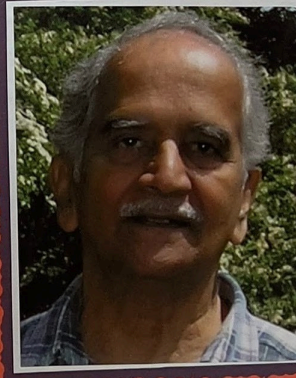
President: Manda Tilak
Secretary: Datta Saigaonkar
Treasurer: Narayan
Kandlgaonkar

Members:
Shankarshet
Arun Ranade
Ajit Kukade
Shashi Kothavale
Govind Pachapurkar
Leela Tembe
Mangala Junnarkar
Shirish Gadkari
Keshav Tilak

१९७३

नाटक "कथा कुणाची, व्यथा
कुणा"- दिग्दर्शन पुष्पा वागळे

एयर इंडिया दोन नाटके : "तीन
चोक तेरा", " पळा, पळा, कोण
पुढे पळे तो"

President: Pratap Rangnekar
Secretary: Bhupendra
Shankarshet
Treasurer: Narayan
Kandlgaonkar

Members:
Durga Pachapurkar
Gangadhar Deshpande
Suhas Ambike
Shirish Gadkari
Mangala Junnarkar
Ajit Kukade
Nanda Navsarikar
Pravin Vora
Vasant Kulkarni

१९७४

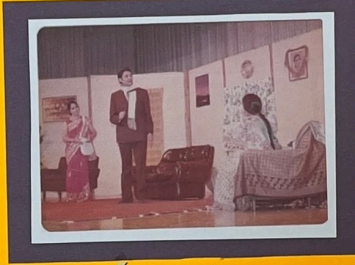

"Congratulations MBM for efforts of the past half-a-century to bring together Marathi speaking people in the Greater Toronto area, and best wishes for continued success."

- Gangadhar Deshpande

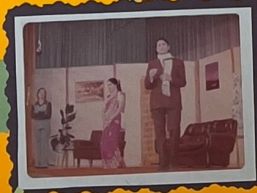
President: Gangadhar Deshpande
Secretary: Shreeram Mulgund
Treasurer: Ratnakar Adhav

Members:
Keshav Godse
Sushila Heble
Vilas Joshi
Sharad Kawale
Anand Manohar
Shyam Nadkarni
Bhaskar Paw᳚᳚i
Dilip Parikh
Suresh Sathe
Pratap Rangnekar

नाटक: "सुंदर मी होणार"

मंडळाची घटना डिसेंबरमध्ये
अंमलात आली

१९७५

“स्नेहबंध”चा पहिला दिवाळी अंक

वासंतिक कार्यक्रम व महिलांसाठी
हळदीकुंकू यांची सुरुवात

स्त्रियांनी बसवलेले नाटक
“बायकात पुरुष लांबोडा”

मकर संक्रांतीचे पहिले हळदीकुंकू

नाटक: “ करायला गेलो एक”
दिलीप परिख

कथाकथन: राजन गडकरी व
दिलीप चित्रे

कोजागिरी पौर्णिमेचा पहिला
कार्यक्रम

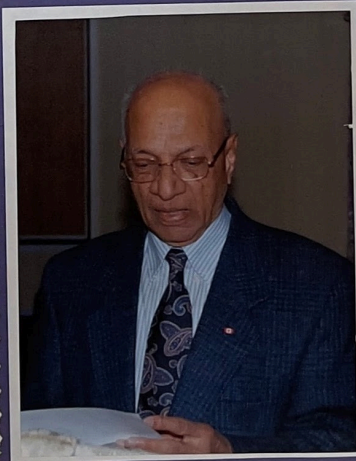

President: Sharad Kawale
Secretary: Arun Rege
Tresurer: Ratnakar Adhav
Shirish Gadkari
Snehabandh: Arvind Kamble

Members:
Ashok Pangarkar
Mangala Gadkari
Jayant Gondhalekar
Sulochana Risbud
Nanda Kandalgaonkar
Jagdish Kulkarni
Pratibha Tilak
Suhas Ambike

Auditors:
Dilip Patki
Govind Pachapurkar

१९७६

President: Gangadhar
Deshpande
Secretary: Ramesh Gulve
Treasurer: Ashok Altekar
Snehabandh: Sham Jakate
Members:
Sadanand Mankikar
Shashikant Joshi
Srikant Kulkarni
Pushpa Wagle
Jagdish Kulkarni
Atmaram Choudhary
Ashok Savkar

१९७७

"On the occasion of the 50th Anniversary of our beloved Marathi Bhashik Mandal of Toronto, it gives us an immense pleasure in congratulating the Mandal and its current and past members. What glorious 50 years!!! In these 50 years so much has happened. New land, new dreams!!! Individually and as a community we prospered, progressed and continued to make our mark. Our beloved Mandal, all these years, remained as a unifying force. We pray and wish our Mandal will continue to keep us all together."

Sadanand and Suvarna Mankikar
Secretary, 1976-1977
President 1977-1978

१९७६-१९८४

- Marathi classes started in Toronto in 1976.
- Initiative taken and formalized by Sharad Kawale, Shiram Mulgund, Asha Pawagi, and Mandatai Tilak
- Shiram Mulgund took the lead to organize the satellite informal classes
- Parent volunteers played the role of teachers on Sundays at five to six classes in North York, Scarborough, Brampton and Mississauga.
- Teachers / parents showed genuine interest, strong commitments and passion for Marathi Language learning.
- Volunteer teaching services were provided by Sharad Kawale, Shiram Mulgund, Anand Manohar, Mandatai Tilak, Asha Pawagi, Pusha Wagale, Lalita Godse, Mangal Junnarkar, Meena Ghanekar, Pravina Kale and Sunanda Tumne during these years.

मराठी शाळेचा श्रीगणेशा -
श्रीराम मुळगुंद

Marathi Bhashik Mandal Logo
was designed by Mrs. Suvarna
Mankikar

नाटक: "लेकुरे उदंड झाली"
"असा मी असा मी"- बाळ जोशी

नाटक: "दिनूच्या सासूबाई
राधाबाई"- दिलप परिख

काव्यदर्शन: वसंत बापट

President: Sadanand Mankikar
Secretary: Dileep Thatte
Treasurer: Hemant Junnarkar
Snehabandh: Prakash
Adavardkar

Members:

Sham Jakate
Shreeram Mulgund
Sham Nadkarni
Jayant Deshpand
Prabhakar Phatale
Mohan Bailur
Gangadhar Deshpande
Auditors:
Dilip Patki
Govind Pachapurkar

१९७८

कथाकथन: व. पु. काळे

“एकता” त्रैमासिक चालू झाले

Dr. Ubale honoured as the first Ontario Race Relations Commissioner

नाटके : मोहिनी (शिकागो)

“विच्छा माझी पुरी करा”

(फिलाडेल्फिया)

"I was honoured to serve as the 1979 MBM president. In the early years, ours was a community that provided a "Home away from home". It offered friendship, celebrated our shared culture and welcomed all new Maharashtrians in Toronto and the surrounding areas. We shared our common experiences. I am proud to see that our community remains close-knit, and has grown into a vibrant community we have today. On behalf of the 1979 committee and my family I wish to extend my congratulations on this Golden Jubilee of our MBM. Wish you continued success and best wishes."

Vasant Kulkarni

Sports tournaments were organized for members.

गणेशोत्सवाला लहान मुलांच्या कार्यक्रमास सुरुवात

“एकता” या त्रैमासिकाच्या प्रसिद्धीला सुरुवात

नाटक: “अखेरचा सवाल” - दिग्दर्शन: उदय पाटणकर

"I was the President of Mandal in 1978 and 2003; and AC member from 1982 to 1985. It was a pleasure working on EC and AC. I see quite an enthusiasm in young volunteers to work on Mandal's EC and other responsible positions; which is very encouraging for the long lasting vibrant existence of our Mandal. I wish all the best for the future of the Mandal and support volunteer's enthusiasm."

Anand Manohar

President: Anand Manohar
Secretary: Ajit Kukade
Treasurer: Govind Pachapurkar
Snehabandh: Vinayak Gokhale
Members:
Dattatreya Timbe
Vijaya Kawale
Shrikant Kulkarni
Sadanand Mankikar
Auditors:
Durga Pachapurkar
Hemant Junnarkar

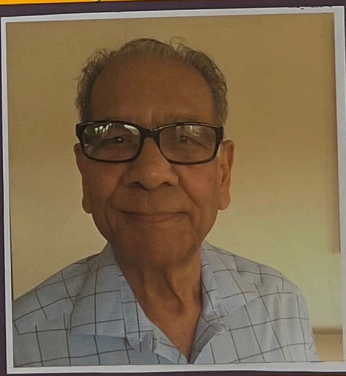
Initial Government Grants for Marathi School

मराठी सिनेमा: “मधुचंद्र”

१९७९

मंडळाच्या ब्रिज क्लबची सुरुवात

President: Vasant Kulkarni
Secretary: Uma Kulkarni
Treasurer: Mamata Shah
Snehabandh: Vijay Damle
Members:
Savita Junnarkar
Avinash Kulkarni
Sudhir Paranjape
Pushpa wagle
Auditor:
Durga Pachapurkar

१९८०

नाटक: "झोपी गेलेला जागा झाला"

President: Leela Tembe
Secretary: Manda Tilak
Treasurer: Vilas Joshi
Snehabandh: Lalita Godse

Members:

Sharad Ghanekar
Durga Pachapurkar
Sulabha Kale
Kishore Bapat
Shailesh Kulkarni
Vijay Damle

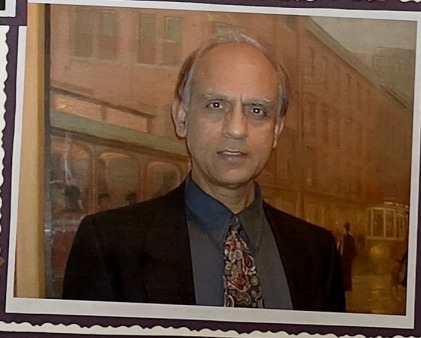
Auditors:

Dilip Patki, Shreeram
Mulgund

१९८१

मंडळाच्या घटनेत बदल-
सल्लागार समिती अस्तित्वात
आली.

दोन मराठी सिनेमा:

"अनोळखी" व "अपराध"

President: Atmaram Choudhary

Secretary: Sushila Heble
Treasurer: Kishore Bapat
Snehabandh: Lalita Godse

Members:

Sujata Ambike
Nandu Navsarikar
Manohar Ronghe
Anand Manohar
Gangadhar Deshpande
Trivikram Mehendale
Leela Tembe

Auditors:

Dilip Patki
Govind Pachapurkar

नाटक: "वार्यावरची वरात
(रविवारची सकाळ)"

- फिलाडेल्फिया

"On the occasion of Marathi Bhashik Mandal's Golden Jubilee Celebration let me extend my sincere congratulations to all members of the Mandal. It is a fact that our Mandal has been well recognized and always gets congratulated in North America's Bruhan Maharashtra community, due to our unparalleled unity and great participation throughout these years. I have no doubt we will continue to achieve the successes and be praiseworthy in the years ahead."
Atmaram Choudhary

१९८२

“नमस्कार मंडळी, आपल्या जुन्या जाणत्या लोकांच्या मदतीने ह्या मराठी भाषिक मंडळ, टोरांटो ची स्थापना ५० वर्षापूर्वी झाली. १९८२ मध्ये मला मंडळाची अध्यक्षा म्हणून मदत करता आली त्याबद्दल मी आभारी आहे. आणि आता अनेकांच्या मदतीने व प्रेमाने जतन केलेल्या ह्या संस्थेला माझं अभिनंदन आणि शुभेच्छा. बदलत्या काळानुसार तरुण लोकांच्या अभिनव कल्पनांनी नटलेल्या माझ्या ह्या संस्थेला सादर प्रणाम..!”

पुष्पा वागळे होंकण, अटलांटा, जॉर्जिया

मराठी चित्रपट सृष्टीची ५० वर्षे साजरी करण्यासाठी महोत्सव साजरा झाला. उपस्थिती ५७५.

First Film Festival: seven Marathi films were shown
“हर्या नार्या झिंदाबाद”,
“जावयाची जात”.... and many more

नाटक: “तुझे आहे तुजपाशी” -
बारामती ग्रूप - इंडिया

Constitution amended to incorporate
Advisory Committee

President: Pushpa Wagle
Secretary: Jayant Gondhalekar
Treasurer: Kishor Bapat
Snehabandh: Arun Bapat

Members:

Manohar Ronghe
Ramesh Patil
Vitthal Yadav
Prafullata Desai
Madusudan Bhide
Trivikram Mehendale
Atmaram Choudhary

Advisory:

Gangadhar Deshpande
Shreeram Mulgund
Anand Manohar

Auditors:

Dilip Patki
Govind Pachapurkar

१९८३

"मी, २०१७ च्या सर्व स्वयंसेवकांचे व कार्यकारिणीचे
हादिक अभिनंदन करून मंडळाची सतत भरभराट
होत राहो अशी देवाकडे प्रार्थना करते."
-सुशीला हेबळे

मंडळाच्या आर्थिक उन्नतीसाठी
Canada Savings Bonds
विकण्याची मोहीम

Instituted "मानपत्र"
(Maanapatra) award

सिनेमा: "आराम हराम आहे"

नाटक: "संगीत संशय कल्लोळ"
Washington D.C.

Sent delegation to the first
BMM Convention in Chicago;
second BMM Convention
invited to Toronto

"Incorporation" status granted
to MBM by the Province of
Ontario

One man play "वन्हाड चाललय
लंडनला"

सिनेमा: "हा माझा मार्ग एकाला"

President: Sushila Heble
Secretary: Kashinath Ghanekar
Treasurer: Shashi Joshi
Snehabandh: Subhash Patil

Members:

Kunda Sathe
Prabha Gupta
Shrikrishna Joshi
Prakash Phatale
Sheela Karnik

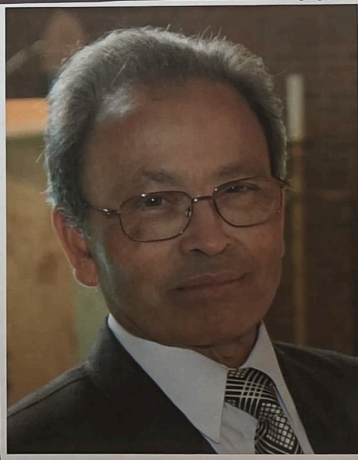
Advisory:

Gangadhar Deshpande
Shreeram Mulgund
Anand Manohar

Auditor:

Dilip Patki

१९८४

President: Kashinath Ghanekar
Secretary: Sunanda Tumne
Treasurer: Shashi Joshi
Snehabandh: Subhash Patil

Members:

Madhusudan Bhide
Shrikrishna Joshi
Madhav Khandekar
Arun bapat
Arvind Acharya

Advisory:

Gangadhar Deshpande
Shreeram Mulgund
Anand Manohar

Auditor:

Dilip Patki

१९८५

Second BMM Convention-
★ July 5-6, 1985

"I have very fond memories of my interaction with the Marathi community in Toronto. I can never ever forget the great time I had serving the Mandal there. BMM is one of the oldest Marathi institutions in North America and I wish them continued success in years to come. My best wishes to the President and the Executive Committee."

-Dileep Thatte

"As a 1985 President of our Marathi Bhashik Mandal I wish to congratulate all our volunteers and committee members. I am delighted to share an important MILESTONE with you all."

Entering the Golden year in any organization is indeed a big achievement. We have started around Canada's 100th Birthday and now we are celebrating our Golden Jubilee when Canada is 150 years young! Canada...our adopted homeland! As a Marathi group, we have kept our proud heritage and identity!

This land gave us a LOT!..So let's pledge to give back with our contributions to many worthy causes Canada offers.

Our Golden Jubilee is a grand occasion to be thankful for so many achievements!..Let us work together for the successful years ahead.

-- Durga Pachapurkar

"Maharashtra Darshan"
Washington artists

Marathi Shala: 1985

Sir John A McDonald Secondary School,
Scarborough, ON.

- Due to increased membership Sunanda Tumne instigated the idea of having all Marathi classes under one umbrella
- Marathi Bhashik Mandal requested Scarborough Board of Education to provide two classrooms facilities at Sir John A. McDonald Secondary School in Scarborough
- Sunanda Tumne and Keshav Godse served as teachers.

★
"मराठी भाषिक मंडळाची १९८५ सालची अध्यक्षता या नात्याने मी काम केले. त्यावर्षी बृहन्महाराष्ट्र मंडळाचे दुसरे अधिवेशन आपल्या टोरांटोत झाले. संघटित कार्याचा आदर्श नमुना म्हणून उपस्थितांनी वाखाणलेले हे संमेलन खूप गाजले." - दुर्गाताई

President: Durga Pachapurkar
Dileep Thatte (till April)

Secretary: Lata Joshi
Treasurer: Shashi Joshi
Snehabandh: S shi Gokhale

Members:

Sarang Kulkarni
Pratap Wagle
Arun Bapat

Vasant Jannarkar
Gajanan Utgikar
Krishnakant Moro

Kashinath Ghanekar

Advisory:

Shreeram Mulgund
Anand Manohar

Madhav Khandekar

Auditor:

Dilip Patki

बृहन्महाराष्ट्र मंडळ (उत्तर अमेरिका) चे
दुसरे अधिवेशन - संयोजक श्रीराम मुळगुंद
उपस्थिती सुमारे ८००

BRIHAN MAHARASHTRA MANDAL
TORONTO CONVENTION
JULY 5TH & 6TH, 1985

Sponsored by Marathi Bhashik Mandal, Toronto
in collaboration with
The Race Relations Division of
The Ontario Human Rights Commission

Executive Committee:

President - Dr. Sharad Godbole, Chicago
Secretary - Mrs. Jayashree Hegdekar, Chicago
Treasurer - Mr. Vishnu Vaidya, Chicago

Brihan Maharashtra Mandal Address

Brihan Maharashtra Mandal
P.O. Box 94156
Schmaburg, Illinois 60194
U.S.A.

Address for Convention Correspondence

Mr. Shreeram Mulgund
165 Silver Hill Drive
Willowdale, Ontario
M2J 2X9
CANADA

Convention Committee

Co-ordinator

Mr. Shreeram Mulgund

Registration

Mr. Anand Manohar *
Mr. Krishnakant Moro

Exercim

Dr. Madhav Khandekar *
Mr. Subas Ashbe
Mr. Alit Bapat
Mrs. Durga Pachapurkar
Mr. Sarang Kulkarni

Food Arrangements

Mr. Sharad Kewale *
Mrs. Uma Kulkarni
Mr. Pratap Wagle

Finance

Mr. Dilip Patki *
Dr. Shashi Joshi

Hostess

Mrs. Sunanda Tumane *

Local Arrangements

Dr. Kashinath Ghanekar *
Dr. Sharadheena Joshi
Mrs. Lata Joshi
Mr. Vasant Jannarkar

Volunteers

Mr. Vitthal Kedar *
Mr. Arun Bapat
Mr. Gajanan Utgikar

Publicity

Mr. Vinayak Gokhale *
Mr. Sushil Gokhale

* Sub-Committee Chairpersons

Convention Location

Downsview Secondary School
7 Hawkdale Road
Downsview, Ontario, Canada
M3H 1W2

१९८६

First ever "Youth Camp" at
"Camp Samac"

Narendra Datar's first music
concert

नाटक: "घाशीराम कोतवाल"

★ Youth encouragement fund
established to grant prizes in
academic, sports, and extra
curricular areas

नाटक: "पुरुष"- महाराष्ट्र मंडळ
न्यू यॉर्क

President: Vasant Junnarkar
Secretary: Uma Date
Treasurer: Shashi Joshi
Snehabandh: Manik Ajaonkar
Members:
Sindhu Parkhi
Vidyadhar Kamat
Sudhir Thakur
Gangadhar Gangakhedkar
Durga Pachapurkar
Advisory:
Shreeram Mulgund
Madhav Khandekar
Kashinath Ghanekar
Auditor: Durga Pachapurkar

★
वनिता मंडळाची स्थापना - सिंधू साने

1990 Marathi Shala

- Grade 10 OAC (Ontario Credit Course) credit course was developed and taught by Sunanda Tumne.
- Twelve students took advantage of this course.
- Five mature non-Marathi adult students enrolled in the Marathi class.
- Grade 11 OAC course was also developed together by Sunanda Tumne and Shalan Khandekar but cancelled due to lack of enrolment.
- Eventually junior and senior Marathi Class program discontinued in 1991.

1986-1992

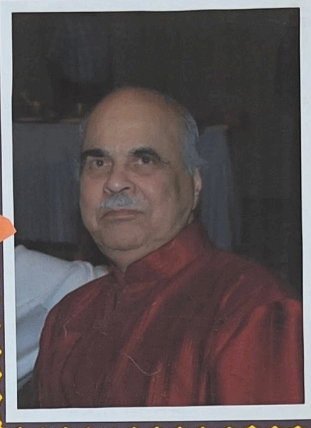
मराठी शाळा

- Marathi classes started under Canada's Heritage Language Program
- Dr. Madhav Khandekar as a MBM Marathi Shala co-coordinator, developed classroom programs into three Levels – Basic, Intermediate and Advance Levels.
- Two more classes started in Mississauga, at T.L Kennedy School under the International Language Program with Peel Board Of Education.
- Teachers: Shalan Khandekar, Sudhana Ranade, Sunanda Tumne, Keshav Godse, Lalita Godse, Mangala Junnarkar, Vinita Ratnaparakh, Meena Gandhi and Sumitra Thakur
- The main focus was on four R's of Marathi Language – reading writing, speaking and understanding
- Extra curricular activities: cooking- Leelatai Tembe, music lessons and gym classes, games such as Kho Kho, Hututu, Ram Ravan, Talyat-Malyat and Lagori, Surya Namaskars and yoga
- 50 children attended the three days summer camp- Asha Pawgi; Fifteen parents volunteered as councillors. Shashi Karandikar taught Yoga classes. Children enjoyed games of Hu Tu Tu, Viti Dandu and Lagori. A bon fire was lit and children presented humorous Marathi skits.
- Now Marathi Bhashik Mandal, Inc has under taken this responsibility of Youth activity as a regular summer camp and MBM manages this camp very well.

१९८७

First Youth Representative

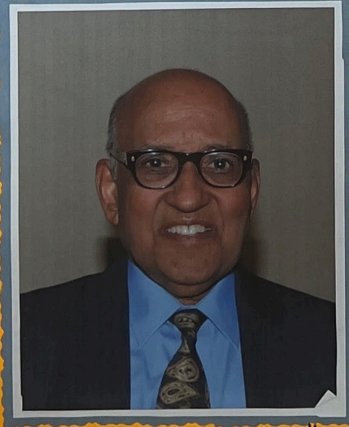
President: Shrikrishna Joshi
Secretary: Pramod Sathe
Treasurer: Gangadhar Gangakhedkar
Snehabandh: Ajit Bapat
Members:
Sunanada Kandalgaonkar
Sridhar Vakil
Kamal Phadke
Aruna Bhapkar
Vandana Moro
Vasant Junnarkar
Youth Rep: Sonali Bapat
Advisory:
Madhav Khandekar
Kashinath Ghanekar
Manda Tilak

First ever "Career Day" for youth

"नमस्कार मंडळी. आजच्या या मराठी भाषिक मंडळाच्या सुवर्णमहोत्सवानिमित्त आपणा सर्वांचे मनःपूर्व अभिनंदन! यापुढे मंडळाची अशीच प्रगती होत राहावी हीच सदिच्छा."
- बाळ जोशी

श्रीराम मुळगुंद यांची बृहन्महाराष्ट्र मंडळाचे अध्यक्ष म्हणून निवड (१९८७-१९९१)
बृहन्महाराष्ट्र मंडळाची नवी घटना व नवे स्थापत्य यात मोठा सहभाग

१९८८

पुरुषांनी ५५० लोकांसाठी दिवाळीच्या कार्यक्रमासाठी जेवण स्वतः तयार केले.

कथाकथन : पु. ल. देशपांडे

लहान मुलांचे नाटक
"शक्तीपेक्षा युक्ती श्रेष्ठ"

नाटक: "वट वट सावित्री"
Washington कला मंडळ

नाटक: "सोयरीक" स्थानिक कलाकारांनी बसवलेले नाटक चार अमेरिकेतील शहरात प्रथम सादर केलेले

युवा कलाकारांनी सादर केलेले नाटक
"प्रेमाच्या गाव जावे"

१९८९

★ सर्व स्त्रिया असलेली मंडळाची कार्यकारिणी

★ नाट्यमहोत्सव / कलामहोत्सव
करण्यास सुरवात: दोन दिवसात चार नाटके

"२०१७ सालच्या ऑक्टोबर महिन्यात ५०व्या वर्षात पदार्पण होत असलेल्या या टोरांटोच्या मराठी भाषिक मंडळाच्या सुवर्ण महोत्सवी सोहळ्यात भाग घेण्याची संधी मिळाली याचा आनंद झाला आहे. या मंडळाची वाटचाल अशीच पुढे चालू रहावी आणि मराठी भाषा, संस्कृती, शैक्षिक वा यांचा केंद्राच्या भाषा, संस्कृती आणि रीतीरिवाजाबरोबर सुरेख संगम साधना जावा; व मराठी संस्कृती तसेच मनोवृत्ती अधिकाधिक समृद्ध व्हावी हीच शुभेच्छा अर्पण करते."

- शालन खांडेकर

★ Mandal was granted the Registered Charitable Organization status, permitting Mandal to issue tax receipts for donations

Kashinath Ghanekar & Shreeram Mulgund

Creation of new membership database system to cater for Mandal's needs ★

President: Shalan Khandekar
Secretary: Sudhana Ranade
Treasurer: Sunanda Kandalgaonkar
Snehabandh: Meena Ghanekar
Members:
Archana Bapat
Pushpa Mulgund
Leela Tembe
Sumitra Thakur
Vineeta Ratnaparkhi
Leena Ghanekar
Shrikrishna Joshi
Youth Rep: Shilpa Joshi
Advisory:
Kashinath Ghanekar, Manda Tilak,
And Ajit Bapat

दुसऱ्या पिढीतील युवक सुदित रानडे याने वयाच्या बाराव्या वर्षी सादर केलेली संगीत मैफल

Detroit येथील बृहन्महाराष्ट्र मंडळाच्या अधिवेशनात पुस्तक प्रदर्शन आणि विक्री

फेब्रुवारी महिन्यात Valentine's Day साजरा करण्यास सुरवात ★

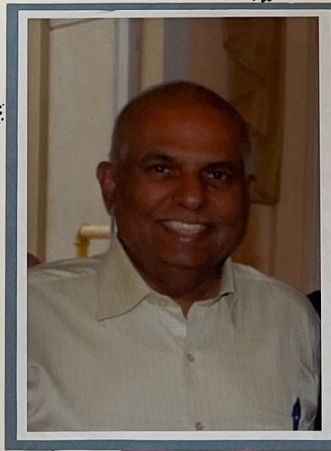
"मराठी मंडळाचे सभासदत्व हे केवळ मराठी लोकांमध्ये मंत्री वाढावी म्हणून मर्यादित नसून समाजाशी नाते जोडावे ह्या व्यापक दृष्टीचे आहे. माझ्या मते नुसते चार मित्र असून उपयोग नाही. आपण ज्या समाजात रहात असतो त्यांच्याशी आपले नाते जुळले पाहिजे. त्या अर्थाने आपणास मराठी समाज आणि येथील स्थानिक समाजात मिसळून राहिले पाहिजे. मला मिळालेले यश हे समाजातील देवाण घेवाण ह्यामुळे वाढले. हा स्वार्थी भाग असला तरी आपल्याला समाजाचे एक ऋण असते, त्याची आपण या योगी परत फेड करू शकतो."

-अजित कुकडे

Two new programs started.
"Sahitya Sammelan" "Sangeet Sammelan"

★ "कॅनडा डे" परेडमध्ये मराठी मंडळाचे लेझीम पथक नेण्यास सुरवात

"आई रिटायर होते" हे तीन अंकी नाटक स्थानिक कलाकारांनी टोरांटो साजरे करून मग अमेरिकेत नेले.

President: Ajit Kukade
Secretary: Hemant Kandalgaonkar
Treasurer: Vasant Pachapurkar
Snehabandh: Neena Telang
Members:
Vandana Pachapurkar
Suvarna Kulkarni
Sumitra Thakur
Jaydeep Moro
Aparna Gangakhedkar
Shalan Khandekar
Youth Rep: Vasant Moro
Advisory:
Manda Tilak, Archana Bapat
Shrikrishna Joshi
Auditor: Dilip Patki

योगासनांच्या वर्गास सुरुवात

नाटक: "शान्तेचे कार्टे चालू आहे"
महाराष्ट्र मंडळ - न्यूयॉर्क

दुसरा मराठी नाट्यमहोत्सव
"मीरा मधुरा" व "घेतले शिगावर"
Progressive Dramatic Association, Pune

Fundraising for "Silver Jubilee
celebrations"
Sudit Ranade Recital, Smita Kamat and
others participated

मंडळाच्या वास्तूसाठी प्रयत्न (समितीची
स्थापना, विचारविनिमय, पैसाउभारणीचे
प्रयत्न व अहवाल)

Special general Body Meeting: Vastu
Committee formed

प्रतिभा व विश्वास वैद्य यांच्यातर्फे
"विक्रम पारितोषिक" देण्यास सुरुवात

A three – act play "Charchaugh" by local
artists featuring three Marathi youth. The
same show was performed in Detroit

Third Drama Festival:
four plays from outside

१९९१

"Our community continues to bring us together,
helping us make new friends, give us a sense of
pride of our rich heritage and ensures a
continuum of our culture and traditions for us
and all younger generations. I owe my debt to the
community we live in and it gives me a great
pleasure, and satisfaction to offer my services in
return for the favors."

- Hemant Kandalgaonkar - past
president of Toronto and Montreal
Marathi Mandals.

President: Hemant Kandalgaonkar
Secretary: Vandana Pachapurkar
Shashi Nimkar
Treasurer: Suvarna Kulkarni
Snehabandh: Nandakumar Thakar
Members:
Kumar Telang
Jayant Thakur
Munavar Merchant
Nitin Ayachit
Krishnakant Moro
Ajit Kukade
Youth Rep: Sangeeta Kukade
Advisory:
Shrikrishna Joshi, Vasant Junnarkar
Durga Pachapurkar

१९९२

"Kala Vibhag" formed

President: Shashi Joshi
Secretary: Nandakumar Thakor
Treasurer: Bhaskar Pawgi
Snehabandh: Sada Sane
Members:
Nita Joshi
Aruna Ogale
Milind Pandit
Madhusudan Bhide
Hemant Kandalgaonkar
Youth Rep: Seema Khandekar
Advisory:
Durga Pachapurkar
Vasant Junnarkar
Ajit Kukade
Auditor: Dilip Patki

१९९३

Marathi Bhashik Mandal, Toronto
celebrated "Silver Jubilee" October 9 - 10

रीप्य महोत्सव समिती

केशव टिळक मंदा टिळक
प्रताप रांगणेकर गंगाधर देशपांडे
शरद कावळे आनंद मनोहर
वसंत कुलकर्णी लीला टेंवे
आत्माराम चौधरी पुष्पा वागळे-रे
सुशीला हेबळे काशिनार्थ घाणेकर
दुर्गा पाच्छापुरकर वसंत जुन्नरकर
श्रीकृष्ण जोशी शालन खांडेकर
अजित कुकडे हेमंत कांदळगावकर
शशी जोशी अर्चना बापट

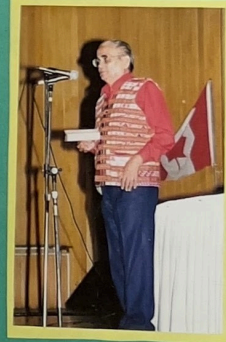
And the executive committee of 1993
Gangadhar Deshpande - Chairman
Shalan Khandekar - Secretary
Smaranika Editors:
Durga Pachapurkar
Kashinath Ghanekar

President: Archana Bapat
Secretary: Meena Ghanekar
Treasurer: Bhaskar Pawgi
Snehabandh: Jyotsna Ogale
Members:
Shashi Karandikar
Geeta Thakur
Surekha Nimkar
Nandakumar Thakar
Pravina Kale
Shashi Joshi
Ashok Wardekar
Youth Rep: Mona Patki
Advisory: Vasant Junnarkar, Bhaskar
Pawgi, Ajit Kukade
Auditor: Dilip Patki

" नमस्कार मंडळी,

मी सौ अर्चना बापट, १९९३ च्या रीप्यमहोत्सवाची अध्यक्षता.
रीप्यमहोत्सवापासून मिघालेली दिडी बघता बघता
सुवर्णमहोत्सवाच्या कार्यक्रमाला येऊनपोहोचली.
सुवर्णमहोत्सवाचे अध्यक्ष पुलकेशी जपे व तरुण कार्यकारणी
अतिशय सुरेख काम करतील यात शंका नाही. त्यांच्या
या शुभकार्याला अनेक शुभेच्छा !"
- अर्चना बापट

१९९४

President: Sunanda Tumne
Secretary: Nitin Khandekar
Jt. Secretary: Shashikant Karandikar
Treasurer: Sharad Katakkar

Snehabandh: Subhash Patil
Jt. Snehabandh: Nitin Manohar
Annapurna: Uma Kulkarni

Members:
Hemant Kakade
Meena Kulkarni
Janardan Kulkarni
Meena Chiplunkar
Samir Thakur

Youth rep: Sachin Pendharkar

Advisory : Shriram Mulgund,
Savita Junnarkar, Pratap Rangnekar

"१९९४ साल हे मंडळाच्या इतिहासात कार्यकारिणीमध्ये मी अध्यक्ष आणि प्रथमच ५ युवक सभासद यांनी गाजविले होते. प्रथमच आम्ही ४५ मराठी मंडळींना घेऊन स्काय झोम मध्ये व्ह्यूज चा वेस बॉल बघितला. जम्बो ट्रॅन वर मंडळाचे नाव झळकले होते. प्रथमच ३० मंडळींनी स्की ट्रीप केली व हिवाळ्याचा आनंद तुटला. आज हीच युवा मंडळी आपले मराठी भाषिक मंडळ नेटाने चालविताना ह्याचा अभिमान वाटतो.

मराठी भाषिक मंडळाचे अभिनंदन आणि सुवर्ण महोत्सवाला शुभेच्छा.
सुनंदा तुमणे

१९९५

Congratulations to the Marathi Bhashik Mandal, Toronto, on 50 years of service to the Marathi speaking community of the GTA and the Golden Horseshoe. The MBM has transitioned over this half-century from a haven for the diaspora to stay in touch with their roots, to a vehicle to expose second-generation (and now third-generation) Canadians to their heritage culture. It has been an extended family, a home-away-from-home, and now as it transitions again and finds its new purpose to serve both newer and long-standing Marathi-speaking Canadians, I feel pride in having been one of thousands to have both served for and been served by the MBM. Cheers to all who care about the MBM!

- Nitin Khandekar, MBM President 1995.

मंडळाची भावी दिशा काय असावी हे ठरवण्यासाठी Vision 2000 समितीचा अहवाल व त्यावर सर्वसाधारण सभेत चर्चा समिती अध्यक्ष श्रीराम मुळगुंद.

नव्या पिढीच्या अधिपत्याखाली मंडळाचा कारभार

President: Nitin Khandekar
Secretary: Nitin Manohar
Jt. Secretary: Shashi Joglekar
Treasurer: Dhananjay Ogale
Jt. Treasurer: Janardan Kulkarni

Snehabandh: Durga Pachapurkar
co-editor snehabandha:
Maneesh Gangakhedkar
Youth Rep: Kanchan Bhide
Kala Vibhag: Bal Joshi
Mangala Junnarkar
Vanita Vibhag: Manda Tilak
Seniors Needs: Sada Sane
Past President: Sunanda Tumane
Advisory :
Pratap Rangnekar (Chairman)
Shriram Mulgund, Vinayak Gokhale

१९९६

The BMM Maitra convention was held in Toronto and attended by 500 youth in July

Kala Mahotsav presented plays by Marathi Mandals of North America
"Javai Maza Bhala"- Detoit Mandal
"Himalayachi Sawali" – Washington Mandal

मंडळाचे "Policies and Procedures Manual" तयार केले.

"Phakta Ekach Karan"

टोरांटोतील मराठी भूमिकांनी मंडळावर काम करण्याची संधी दिल्याबद्दल मनःपूर्वकआभार. मंडळाच्या सुवर्ण महोत्सवास आमच्या शुभेच्छा.
आज जाहली ५० वर्षे मराठी मंडळाला ।
अजुनी मिळावी ५० वर्षे मंडळाच्या उत्कर्षाला ॥
चित्रा कुलकर्णी

The annual Diwali program was held in a banquet hall for the first time with a live music band, dinner and dance

President: Chitra Kulkarni
Secretary: Madhusudan Bhide
Jt. Secretary: Meena Chiplunkar
Treasurer: Deepa Kamat
Jt. Treasurer: Vinit Kulkarni

Snehabandh: Utpala Purohit-Frey
Jt. Snehabandh: Sada Sane
Annapurna: Jayashree Redkar
Kala Vibhag: Pallavi Kashyap
Jt. Kala Vibhag: Pradnya Kulkarni

Youth representative: Aneil Gokhale
Members:
Shrikrishna Joshi
Narendra Randive
Sunita Samant
Pallavi Kashyap
Past President: Nitin Khandekar
Advisory : Shriram Mulgund,
Vinayak Gokhale, Shalan Khandekar

१९९७

Bageshree Vaze's Bharatnatyam dance and Alankar Hujurbazar's music were featured at the "Vasantik" program

Kathak Dancer Pratap Pawar Presented "Fantasy of Rhythm" -August

मराठी शाळा

- 1996: Sunanda Tumne started Marathi classes in the basement of her home in Mississauga
- Meena Gandhi served as a teacher in 1996-1997
- Children played "Rang Panchami" water play in the backyard.

"Congratulations to Marathi Bhashik Mandal, Toronto on their Golden Jubilee. Over the years this organization has successfully maintained unity among it's members. I am proud to be associated with all of you."

Shashi Joglekar

President: Shashi Joglekar
Secretary: Madhusudan Bhide
Jt. Secretary: Meena Chiplunkar
Treasurer: Deepa Kamat
Jt. Treasurer: Narendra Randive

Snehabandh: Prasad Gokhla
Jt. Editor: Sadashiv Sane
Annapurna: Jayashree Redkar

Members: Shrikrishna Joshi
Lalita Chitale
Pallavi Kashyap
Youth rep: Sampada Kukade
Past President: Chitra Kulkarni

Advisory : Vinayak Gokhale,
Shalan Khandekar, Anand Manohar

Shridhar Phadke's music program was held at Diwali celebration

१९९८

मंडळाच्या E-patra चा प्रारंभ

मंडळाची वार्षिक "Membership directory" प्रसिद्ध करण्यास सुरवात.

कोजागिरी पौर्णिमेच्या कार्यक्रमास सुरवात

गणेशभक्तांसाठी गणेशयाग परिवाराची स्थापना व कार्यारंभ

Dr. Karandikar of Kabir Baag, held Yoga Therapy workshop in April

"Dhyani Mani"- New York Marathi Mandal at the Vasantik Program (Prashant Dalvi)

"गेल्या ५० वर्षांच्या अनमोल आणि प्रसन्न आठवणी सर्वांच्या हृदयात अखंड तेवत राहोत - सुवर्ण महोत्सवाच्या सर्वांना हार्दिक शुभेच्छा. मंडळ सर्व मराठी भाषिक लोकांना सदैव आनंददायी, समृद्ध आणि संघटीत ठेवो हि सदिच्छा आणि प्रार्थना." धन्यवाद, प्रसाद गोखले

Natya Mahotsav- June

Four Marathi plays by "Suyog" association of Pune "Shoo, kothe bolayche nahi" (Ratnakar Matkari), "Moruchi Mavashi" (P.K. Atre), "Vyakti ani Valli" (P.I. Deshpande and "Sunder me honar" (P.L. Deshpande)

President: Prasad Gokhale
Secretary: Ravi Pendharkar
Jt. Secretary: Vijay Shirodkar
Treasurer: Jagdish Joshi
Jt. Treasurer: Milind Deshpande

Snehabandh: Nana Datar
Assistant Snehabandh:
Vaibhav Kulkarni
Annapurna: Pushpa Mulgund
Kala Vibhag: Shrikrishna Joshi
Members: Lalita Chitale
Mangala Junnarkar
Youth representative: Neel Welling
Past President: Dr. Shashi Joglekar

Advisory: Shalan Khanekar,
Anand Manohar, Meena Ghanekar

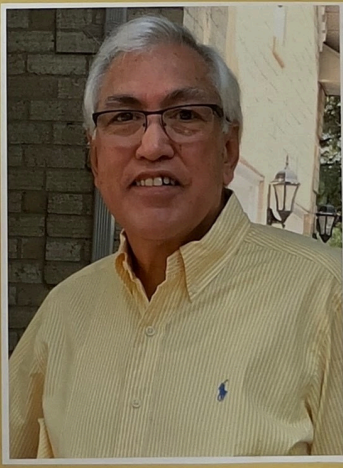
१९९९

"Congratulations Marathi Bhashik Mandal on the celebration of your Golden Jubilee! I am proud to have been a part of this incredible 50-year journey! Best wishes for the future!"
Ravi Pendharkar

Local artists presented the classic play "To mee navhech" (Acharya Atre) at Diwali program

The famous play "Tee phularani" (P.L. Deshpande) special program in June

Boston Marathi Mandal presented "Ek doh anolkhi" (Malati Marathe) at Vasantik program

मंडळाची WEBSITE तयार होऊन वापरत आली

President: Ravi Pendharkar
Secretary: Vaibhav Kulkarni
Treasurer: Girish Shanbag
Joint Secretary: Bharati Bapat
Joint Treasurer: Vishnu Joshi
Snehabandha Editor: Nitin Mungale
Joint Editor: Nana Datar

Annapurna: Chhaya Kulkarni
Kalavibhag: Millind Dixit
Youth Rep: Sayali Tadwalkar
Member:
Meera Kale
Jitendra Bendre
Past President: Prasad Gokhale
Advisory Committee:
Chair: Anand Manohar
Secretary: Kashinath Ghanekar
Member: Hemant Kandalgaonkar

२०००

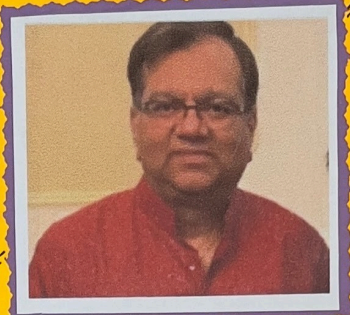

Dinkar Deshpande English Award

- Highest mark in Grade 12 English
- Encourage the recipient to continue an interest in English language and literature

Natya Mahotsav – June: four Marathi plays by "Suyog" association of Pune. "Asa mee asa mee", "Shri tashi sau", "Ekda pahave karum", "Eka lagnachi gosht"

Natya Mahotsav – June
Indian central cabinet Minister Mr. Ram Naik was a guest at a special meeting organized by MBM Toronto

"Congratulations to Marathi Bhashik Mandal Toronto, Inc. on completing 50 years and for Golden Jubilee celebrations."
Vaibhav Kulkarni

Twenty-two Marathi school students from Mississauga presented a unique children's play "areh pan ka?" (Sunanda Tumne) at Ganapati program

The one-act play "Santwan" (P.L. Deshpande) and "Bahinabaichi gani" were presented by local artists at Diwali program

"Ti velach tashi hoti" (Suresh Khare) was presented by local Toronto artists at Vasantik Program

The famous Kirtankar Shri Charudatta Aphale from Pune presented a kirtan music program – October

"Madraasine kela Marathi bhartar" and "Lekure udand zali" (Vasant Kanetkar) were presented by local artists at the Diwali program

Indian cabinet Ministers Hon. Manohar Joshi and Hon. Suresh Prabhu were guests at a reception and dinner held by MBM Toronto

President: Vaibhav Kulkarni
Secretary: Girish Shanbagh
Jt. Secretary: Leena Bhole
Treasurer: Swati Dixit
Jt. Treasurer: Amit deodhar

Snehabandh: Yashodhan Nawathe
Annapurna: Arti Tadwalkar
Kala Vibhag: Shrikrishna Jashi
Members: Geeta Shete
Vishwanath Katakarkar
Jitendra Bendre
Youth representative: Uma Welling
Past President: Ravi Pendharkar

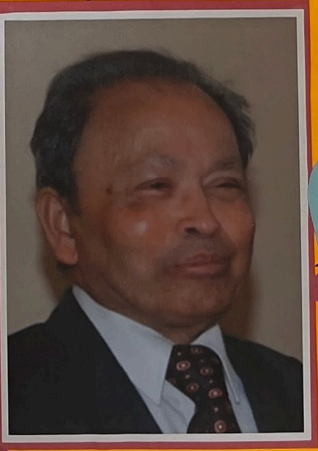
Advisory : Kashinath Ghanekar,
Hemant Kandalgaonkar, Lata Joshi

The Valleys Secondary Public School, Mississauga, ON

मराठी शाळा

- Sunanda Tumne approached Peel Board of Education to start Marathi Language Classes under International Language Program.
- Marathi class started at The Valleys Public Secondary School in Mississauga every Sunday morning. Teacher- Sunanda Tumne - enrolment 28 students grew to 37 by year 2000.
- Sunanda Tumne prepared a structured Marathi Shala program in Basic, Intermediate and Advance level
- Sunanda Tumne acted as a MBM Marathi Shala coordinator for East and West end of the greater Toronto area.

२००१

President: Kashinath Ghanekar
Secretary: Aparna Deo
Jt. Secretary: Seema Dixit
Treasurer: Rekha Paranjpe
Jt. Treasurer: Anjali Dharaskar

Snehabandh: Amod Kelkar
Jt. Snehabandh: Pradnya Soman
Annapurna: Leena Bhole
Jt. Annapurna: Harshal Gunde
Kala Vibhag: Milind Karandikar
Jt. Kala Vibhag: Nanda Shetye
Youth representative: Anup Rao
Past President: Vaibhav Kulkarni

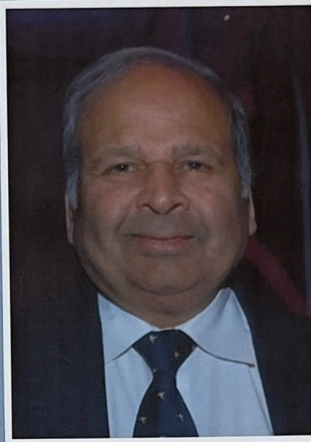
Advisory : Hemant Kandalgaonkar,
Lata Joshi, Archana Bapat

२००२

बु.म.मंडळाच्या रचनेत मुलभूत बदल करण्याच्या हेतूने तयार केलेल्या घटना समितीवर श्री. मुळगुंद यांची अध्यक्ष म्हणून नेमणूक (अहवाल ऑक्टोबर महिन्यात सादर झाला)

"Tarun turk mhatare ark" (Madhukar Toradmal) was presented by Detroit Marathi Mandal at Vasantik program

Natya Mahotsav – June. Four Marathi plays by "Suyog" association of Pune were presented for the third time in Toronto "Heech tar premachi gammat ahe" (Ashok Patole), "Maze ghar" (Jayant Pawar), "Nati goti" (Jayawant Dalvi) and "Priyatamaa" (Ratnakar Matkari)

"IF MARATHI BHASHIK MANDAL WANTS TO MAKE PROGRESS IN THIS COUNTRY; THEN ALL OFFICE BEARERS SHOULD TAKE AN OATH THAT I WILL NOT HAVE ANY SELFISH MOTTO AND NO PERSONAL AGENDA."

Regards,
Madhusudan Bhide

President: Madhusudan Bhide
Secretary: Pallavi Kashyap
Jt. Secretary: Vikrant Karambelkar
Treasurer: Meena Chiplunkar
Jt. Treasurer: Pradnya Kulkarni

Annapurna: Jayashree Redkar
Jt. Annapurna: Deepa Kamat
Snehabandh: Sandeep Manohar
Jt. Snehabandh: Rashmi Rao
Kala Vibhag: Nanda Shetye
Jt. Kala Vibhag: Milind Karandikar
Youth rep: Chinab Shambhag
Past President: Kashinath Ghanekar

Advisory : Lata Joshi, Archana Bapat, Ravi Pedharkar,

मराठी शाळा

२००३

बु.म.मंडळाच्या कार्यकारिणीवर सचिव म्हणून अजित बापट यांची निवड

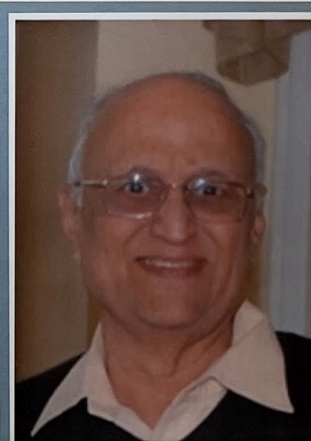
Panorama India आयोजित कार्यक्रमात मंडळाचे सभासदत्व व कलाकारांचे महाराष्ट्राचे प्रतिनिधित्व.

"Karu Hitguj Vyavasayachi" group was launched to help new immigrants

Sudhir Gadgil interviewed the famous singer Rajendra Kandalgaonkar in a special program

"Shantecha karte chalu ahe" (Shrinivas Bhanghe) was presented by local artists at Vasantik program

"Mee mazya mulancha" (Ashok Patole) was presented by local artists

"I was the President of Mandal in 1978 and 2002 and AC member from 1982 to 1985. It was a pleasure working on EC and AC. I see quite an enthusiasm in young volunteers to work on Mandal's EC and other responsible positions which is very encouraging for the long lasting vibrant existence of our Mandal. I wish all the best for the future of the Mandal and support volunteer's enthusiasm."

Anand Manohar

The Valleys Secondary Public School, Peel
Board of Education, Mississauga, ON

- Veena Bopardikar served as a Marathi Teacher. The student enrolment was 32.
- The Marathi School continued to be grand success with strong commitments by parents and students

Orlino Community Centre, North York, ON

- Shree Nana Datar and Nita Tilak continued serving as Marathi teachers in East end school at Orlino community centre with enrolment of 11 students

President: Anand Manohar
Secretary: Jagdish Joshi
Joint Secretary: Kishor Bapat
Treasurer: Kashinath Ghanekar
Joint Treasurer: Namita Dandekar

Snehabandh: Suneeta Joshi
Joint Editor: Satish Natu
Annapurna: Padmaja Shambhag
Joint Annapurna: Sushama Pendharkar
Kala Vibhag: Prakash Date
Joint Kala Vibhag: Prashant Desai

Youth representative: Shalini Kulkarni
Past President: Madhusudan Bhide
Advisory:
Archana Bapat, Ravi Pendharkar, Shashi Joglekar

Auditor:
Gajanan Utgikar

२००४

"Kuryat sada tingalam" (Shivraj Gorle) was presented by local artists at Diwali program

"Vaatchal" (Dr. Prakash Lothe) was presented by Dilip Prabhavalkar and other Marathi drama professionals from India

Marathi movies "Savarkhed- ek gaon", "Devarae" were screened followed by a question and answer period with the producers of "Devarae" Schizophrenia awareness

"Dekhani bayko dusaryachi" (Ashok Patole) presented by local artists

व्यावसायिक मार्गदर्शनासाठी "हितगुज" तर्फे शिबिरांची सुरुवात

"सुवर्ण महोत्सवाच्या हाटिक शुभेच्छा" - सुरेखा निमकर

President: Surekha Nimkar
Secretary: Vinita Ratnaparkhe
Rajesh Dixit
Treasurer: Leena Bhole
Suresh Bhagwat

Snehabandh: Aarti Tadwalkar
Annapurna: Kanchan Bhide
Members: Atul Medhekar
Archana Medhekar-Marathe
Kalavibhag: Anil Bapat

Youth representative: Sonali Rao

Advisory : Ravi Pendharkar, Shashi Joglekar, Jagdish Joshi

Auditor:
Gajanan Utgikar

बु.म. मंडळाच्या अटलांटा येथे भरलेल्या अधिवेशनात MBM ला "उत्तर अमेरिकेतील उत्तम प्रकारे चालविले गेलेले मंडळ" असे मानपत्र

Don Valley Junior High School, Toronto District School Board of Education, ON

मराठी शाळा

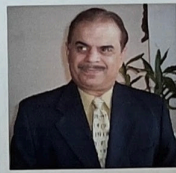
- Sunanda Tumne organized Marathi classes under the structured program in East Toronto under the Toronto District School Board of Education.
- Twenty-eight students registered in Sept. 2005 for the East Toronto area.
- The Saturday morning classes are held at Don Valley Jr. High School. Sunanda Tumne, Ashwini Deodhar and Jyoti Mulye served as teachers.

Marathi Seniors' club was launched for MBM members and visiting parents of 60+ years to participate in monthly social activities

Marathi Movie "Shwaas" was screened with proceeds donated to Tsunami victims

"सप्ततरंग" या मराठी कार्यक्रमाची सुरुवात (दर शनिवारी सकाळी अर्धा तास) radio frequency FM 101.3 (in Toronto) Live on internet <http://www.cmr.fm>

२००५

टोरंटोत मराठी भाषिकांची सेवा करण्याची संधी दिल्याबद्दल धन्यवाद. मंडळाच्या ५० वर्षांच्या प्रगतीशील वाटचालीबद्दल हार्दिक अभिनंदन.

कार्यकारी समिती २००५ - आम्हा सर्वांच्या वतीने आपले आभार!

Saptarang

२००५ मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्ततरंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाटचाल

- २००५ च्या सुमारास टोरंटो मध्ये CMR म्हणजे Canadian Multicultural Radio ची सुरुवात झाली होती.
- डॉ. रवी जातेगावकर ह्यांनी मल्याळी मित्राकडून मिळालेल्या स्फूर्तीने मराठी रेडिओ कार्यक्रम करण्याचे ठरवले.
- सुरुवात केली ती एका CD वर फक्त ६ गाणी येवढेच मुदत जवळ घेऊन.
- ह्या वर्षी गाजलेले प्रोग्रॅम म्हणजे डॉ अनिल अवचट ह्यांची मुलाखत तसेच सौ हेमा आणि सुधीर देवरे (Indian Ambassador) ह्यांची मुलाखत

ज्येष्ठ सभासदांसाठी "स्वानंद" या अनौपचारिक मंडळाची सुरुवात

२००६

Local artists presented original essays and poems at the 17th annual Sahitya Sammelan

Local artists presented entertaining two plays: "Sadu Ani Daadu" and "Vittal to Aalaa Aalaa"

Local artists presented two entertaining plays "Sadu ani daadu" and "Vittala to aalaa aalaa"

"MBM has come a long way from 1967 to 2017. I am grateful to the mandal for helping our children learn the marathi language, culture and identify their roots. I wish all the best to MBM and would like to hope that we continue to preserve our language and culture (Saunskruti) outside India and pass on the Baton to the next generation".
Regards,
Suvarna Kulkarni

President: Suvarna Kulkarni
Secretary: Raju Konnur
Treasurer: Vijay Ratnaparkhe
Jt. Treasurer: Suhas Kumar

Snehabandh: Sayra Vadikar
Jt. Snehabandh: Kanchan Raste
Kala Vibhag: Shashikant Shete
Jt. Kala Vibhag: Gurudatta Mahabal
Annapura: Leena Bhole
Public Relations: Ajit Potnis
Youth rep: Mihika Kashyap
Past President: Avinash Kulkarni

Advisory : Jagdish Joshi, Sushama Pendharkar, Harish Athale

2006 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाढचाल

- GTA मध्ये खूपच थोडे मराठी व्यावसायिक असल्याने आर्थिक पाठिंबा मिळायची शक्यता कमी होती व दर आठवड्याला कार्यक्रम देणे आर्थिक दृष्ट्या तितके सोपे नव्हते
- इथेने मराठी Community च्या हातात एक Media चे साधन उपलब्ध व्हावे व मराठी संस्कृतीची जाणीव व मराठी विचार हे Canadian Mainstream मध्ये मांडता यावे ह्यासाठी धडपड
- ह्या वर्षाची खास झळक म्हणजे इंडिया मधेही वाखाणला गेलेली प्राध्यापक पागे ह्यांनी रचलेली महाराष्ट्रातील संतांवरची मालिका

२००७

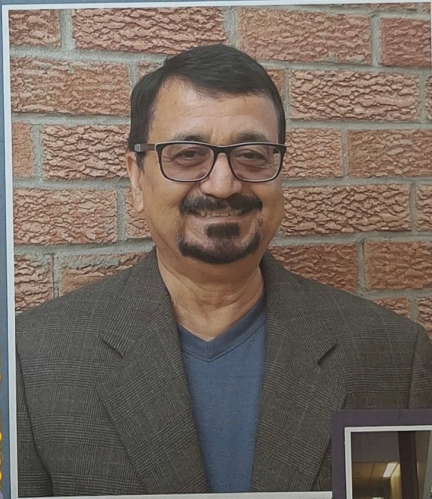
Saptarang

विनता कुलकर्णी यांची बृहन महाराष्ट्र वृत्ताच्या संपादिका म्हणून नेमणूक

कोजागिरी कार्यक्रमासाठी पुरुषांनी २७५ लोकांसाठी चमचमीत पावभाजी व स्नक्स स्वतः तयार केले.

बु. म. मंडळाच्या Talent Transfer या प्रकल्पाखाली उत्तर विभागासाठी प्रतिनिधी म्हणून मिलिंद करंदीकर यांची नेमणूक

बु.म.मंडळाच्या उत्तर विभागाच्या एकांकिका स्पर्धांचे आयोजन

"Best Wishes to All on the 50th Anniversary of The Marathi Bhashik Mandal. Wishing All Better and Brighter 50 Years to Come."
- Vijay Ratnaparkhe

"Natyavibhav" – a unique program of "नाट्यप्रवेश" from four famous Marathi dramas: "Nati-goti", "Prema tuza rang kasa", "Sunder me honar" and "Varyavarchi varaat" were presented by local artists at Diwali Program

As part of BMM Ekanika spardha , local artists presented three Ekanika: "Ye ga ye ga sari" (Directed by Pravina Kale), "Phoenix" (Directed by Vinita Ratnaparkhe), and "Baykaat purush lamboda" (Directed by Shashi Joglekar

2007 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाढचाल

- एकमेकांना पाठिंबा देत, व काही हितचिक्त मित्र-मैत्रिणींचे उत्तम देणारे शब्द, ह्यांवर "रेडिओ प्रोग्रॅम" हा मराठी आवाज इतर Multicultural Community पर्यंत पोहचला व Canadian Multicultural Mosaic चा हिस्सा मराठी माणसाला पण मिळावा यासाठी जातेगावकर दाम्पत्याने पुढचे पाउल उचलले
- नवा उपक्रम: कॉम्प्युटर साहाय्याने "skype" वापरून पुण्यामधील डॉ तुळपुळे ह्यांची मुलाखत. "To create awareness about the Vitligo"
- प्रख्यात अभिनेत्री सीमा देव ह्यांची मुलाखत

Saptarang

President: Vijay Ratnaparkhe
Secretary: Shashikant Shete
Treasurer: Vidula Gokhale
Jt. Treasurer: Leena Pradhan
Kala Vibhag: Amit Ambegankar
Jt. Kala Vibhag: Vinayak Gokhale
Annapura: Nanda Shetye
Snehabandh: Vinata Kulkarni
Jt. Snehabandh: Nikhil Herlekar
Public relations: Aparna Khale
Deepashree Phatak

BMM Rep: Leena Deodhare
Youth representative: Krutika Nene
Advisory : Sushama Pendharkar, Harish Athale, Namita Dandekar
Past President: Suvarna Kulkarni

२००८

साहित्यिक गप्पागोष्टी करता याव्यात
या हेतूने साहित्य मंडळाची
अनौपचारिक स्थापना

★ मंडळाच्या वार्षिक साहित्य
संमेलनातील सर्वोत्कृष्ट कवितेला
"इंदुमती जोशी पारितोषिक" वीणा व
विष्णु जोशी यांच्यातर्फे देण्यास
सुरुवात

मंडळाच्या घटनेत बदल करण्यासाठी
नेमण्यात आलेल्या समितीचा अहवाल
सर्वसाधारण सभेपुढे सादर. घटनेतील
बदल मंजूर

★ First summit of NAME (North
American Maharashtrian
Entrepreneurs) under the auspices of
BMM held in Toronto (Attended by 70
delegates and invitees from Canada,
US, and India)

"टोरंटो मराठी भाषिक मंडळाचे हे सुवर्ण महोत्सवी वर्ष म्हणजे संस्थेच्या
टोपिकाळ वाढ्यातील निरिच्छतेचे एक मीसवा दगड
आहे. माझ्यामते कनिष्ठ-मराठी भाषाशास्त्राच्या आधारे महाराष्ट्रीय संस्कृती,
भाषा जोपासण्यासाठी, टिकवण्यासाठी मंडळाच्या उत्कृष्टता आणि
सहकार्य यासारखा दुसरा उत्तम मार्ग नाही. विस्तृत विचारणा आणि संकल्पना
शेवट्यासमोर ठेवून, नवीन पिढीचा मंडळ अर्थिक सहाय्य
असण्यातच मंडळाच्या उज्वळत भविष्याची नोंद आहे.
टोरंटो मराठी भाषिक मंडळास अनंत शुभेच्छा!"

- विनता कुलकर्णी (टोरंटो मराठी भाषिक मंडळ अध्यक्ष, २००८)

कार्यकारी समिती २००८
★ वरून डावीकडून: चंद्रशेखर जोशी, शैल दासकर, संजय कुकरे, विठ्ठल शेळगे, सतीश कुलकर्णी, प्रदीप काळे,
शिव दिवे, अश्विनी जोशी, जयदेव शेळगे, शैल दासकर
पुढे उभ्याने वळीकडून: विनय राजगोळे, देवराज केकरा, विनय कुलकर्णी, प्रदीप अडवळे, अश्विनी जोशी (अध्यक्ष), सुवर्णा कुलकर्णी

2008 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तरंग" FM101.3 ची 1० वर्षांची वाढचाल

- रवी Nuclear Engineer तर मीना व्यवसायाने Accountant असूनही, रवीने सर्व
स्टुडिओ च्या Control Mechanism ची कला आत्मसात करून दोघे script
लिहिणे, धिम ठरविणे व त्या नुसार गाणी मिळविणे वगैरे स्वतःचे jobs
सांभाळून करत राहिले.
- मुंबईवर आतंगवादी हल्ला: (terrorist attack) त्या हल्ल्यात बलिदान केलेल्या
लोकांच्या स्मृतीस वाहिलेला कार्यक्रम सादर केला. हया हल्ल्यात बलिदान
केलेल्या लोकांची नावे सांगून त्यांना श्रद्धांजली अर्पण करण्यात आली.
त्यानंतर सुद्धा दरवर्षी २६ नोव्हेंबर ला हि दुर्दैवी घटना नमूद करून परत
श्रद्धांजली वाहण्यात आली
- अजिंक्य देव हयांची मुलाखत - ("जेता" movie)

Saptrang

नव्या पिढीतील युवांनीसादर केलेली
संगीत मैफल (रवी दातार, समिधा
जोगळेकर व अनुजा पंडितराव)

मराठी शाळा

T.L. Kennedy Secondary School, Peel Board of
Education, Mississauga, ON

Vijaya Markandey and Sunanda Tumne: 46
students in two classes.

Virinda Atre and Suneeta Joshi served as
supply teachers.

Don Valley J. H. School, Toronto District
School Board of Education, ON

Ashwini Deodhar: teacher with 30 students.

Madhuri Bapat (Thacher, AZ) provided the
self-designed "Rangoli" T-shirts June 2007.

November 2008 -- Bruhan Maharashtra
Mandal (BMM) project initiative

Leena Deodhare perceived and initiated this
project for BMM as a Marathi Shala.

The Marathi Shala curriculum developed and
produced by Sunanda Tumne (contributions
by: Vijaya Bapat (North Carolina) team of
teachers from Toronto, Mississauga and North
Carolina)

The elementary, intermediate and advance
curriculum developed within eight months of
hard work.

December 2008 - Marathi Shala, One-Day
Summer Camp

Ashwini Deodhar initiated and organized
winter camp for both East and West end
Marathi Shala students

Ashwini and Amit Deodhar with the help from
Vijaya Markandey, Sunanda Tumne, Jyoti
Mulye, Sanheeta Khasnis and volunteer
parents helped make the day camp successful.

Annual gathering with performances of the
skits, project presentation, reciting poems,
story telling and reading lessons etc. at the
"Snehsammelan" gathering.

MBM awarded the prizes, certificates to
students and appreciation gifts to teachers.

मंडळाच्या चार दशक पुर्तानिमित्त
कार्यक्रम

मंडळाची ४० वर्षांची वाढचाल - दिवाळी २००८

Local artists presented original essays and
poems at the 19th annual Sahitya Sammelan.
Best Sahitya award was started this year. Raju
Konnur's poem received "The Best Poem"
award.

मंडळाच्या ४० वर्षांच्या वाढचालीवर
आधारित Digital Audio and Video
लघुपट

२००९

Sahitya and Sangeet Sammelan: Gudhi Padwa – attendees : 435

Vasantik: Satar- Basari Jugalbandi, Ekankika and Fashion Dhamaka by youth

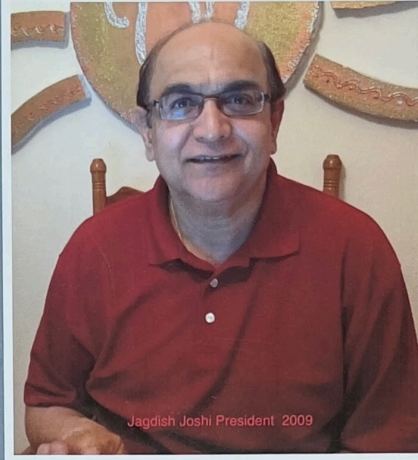
Youth camp: Camp fire, games, skills, self cooked food – attendees 25

Picnic: Cricket match and games for all ages

Diwali Mahotsav: "Pu La- ek sathavan", Rangoli & akashkandil competition

Kojagiri: Dandiya, Chole Puri, Masala doodh

Shirish Kanekar Solo Program "Mazi Fillambaji"

Jagdish Joshi President 2009

President : Jagdish Joshi
 Secretary : Savita Deshpande
 Treasurer : Leena Deodhare
 Snehabandh : Anu Datar and Uma Athele
 Annapurna : Mugdha Natu
 Members : Smita Konnur,
 Vrinda Atre
 Supriya Nene
 Harshal Mokashi
 Nitin Deshpande
 Youth Representative : Prachi Deshpande
 Past President: Devayani Dhekney (Vinata K.)
 Advisory Committee : Suvarna Kulkarni, Vijay Ratnaparakhi, Namita Dandekar

Auditor: Gajanan Utgikar
 Database: Shriram Mulgund
 Accounting: Shrikant Wad
 Government and insurance:
 Kashinath Ghanekar
 E- patra : Pratibha Vaidya
 Website: Kapil Bapat

"Congratulations on the 50th Anniversary of Marathi Bhashik Mandal" - Jagdish Joshi

Sept. 2009 -- June 2010
 The Woodbine Junior High School, North York, ON
 Jyoti Mulye and Pradnya Soman: Total of 32 students registered

T.L. Kennedy Secondary School, Mississauga, ON
 A third Marathi class started in Mississauga.
 Vijaya Markendey and Sunanda Tumne : Total 59 students registered

June 2009 -- BMM Marathi Shala Curriculum
 A final version of BMM Marathi Shala curriculum is printed.
 Initially BMM introduced this pilot project to six Mandals then extended to 16 locations.
 Tumne coordinated and trained all 16 Marathi Shala locations in the North America : total around 500 students.

Sept. 2009 -- MBM Ganapati program

Jyoti Mulye directed a short play "Daduche Gar Unhat" written by Sunanda Tumne

COMMITTEE MEMBERS FOR 2009 : 1. JAGDISH JOSHI (PRESIDENT), 2. SAVITA DESHPANDE, 3. LEENA DEODHARE, 4. SMITA KONNUR, 5. MUGDHA NATU, 6. VRINDA ATRÉ, 7. UMA ATHELE, 8. NITIN DESHPANDE, 9. SUPRIYA NENE, 10. ANJU DATAR, 11. HARSHAL MOKASHI, 12. PRACHI DESHPANDE

Saptarang

2009 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग FM101.3 ची १० वर्षांची वाढचास

- "सप्तारंग" हा एकमेव प्रोग्रॅम: Canadian रेडिओ वर ऐकता येत होता व internet दवारा जगभर कुठेही ऐकण्याची व्यवस्था होती
- सगळे सणवार व सुरेख जुनी व नवीन गाणी ह्यांचा दरवर्षी प्रोग्रॅम मध्ये समावेश होत होता.
- महाराष्ट्रातील नवीन गायकांची ओळख करून देण्यात येत असे
- महाराष्ट्रातील महत्वाचा दिवस "मे १, महाराष्ट्र दिन", तसेच "१५ ऑगस्ट", "२६ जानेवारी" साजरा करण्याची प्रथा चालू ठेवली
- पुढच्या पिढीस घेऊन "कॅनडा ३ जुलै १" पण तितक्याच जोमाने साजरा केला

मराठी शाळा

२०१०

जगप्रसिद्ध शास्त्रज्ञ जयंत नारळीकर ह्यांचा अनमोल उपदेश युवा पिढीपुढे सादर केला "ऋतुचक्र" हा संगीत नृत्याचा युवा पिढीसाठी प्रोत्साहक कार्यक्रम

क्रिकेट ग्रूप तयार करून सक्रीय मदत केली. MBM Cricket Day साजरा केला

"विश्व मराठी साहित्य संमेलना"ची मुहूर्तमेढ रोवली: २०१२-साजरे झाले.

दिवाळी: तीन महिला दिग्दर्शकांच्या तीन एकांकिका सादर केल्या

"पारश्याल्य देशात पाय रोवून आपली मराठी संस्कृती रूजवून, टिकवणाऱ्या मंडळाला ५० वर्षांनिमित्त शुभेच्छा. नवीन पिढीला हा वारसा देऊन कॅनडात अस्सल मराठी बाणा कायम ठेऊ." - प्रविणा काळे

President: Pravina Kale
Secretary: Leena Pradhan
Treasurer: Vidula Gokhale, Rohini Pande
Snehabandh: Meena Jategaonkar, Rohini Vidvans
Annapoorna: Preeti Dogra, Pallavi Kolekar
Members: Tushar Pingale (PR)
Youth representative: Anushree Joshi
Advisory : Harish Athale, Namita Dandekar, Suvarna Kulkarni
Auditor: Gajanan Utgikar
Database: Shriram Mulgund
Accounting: Shrikant Wad
Government and insurance: Kashinath Ghanekar
E- patra : Pratibha Vaidya
Website: Kapil Bapat

AGM चा विक्रम, २२० उपस्थिती, तीन वेगळ्या निवडणुका, लोकजागृतीची उत्साहाची पूर्ण पावती
सभासद कुटुंब संख्या ४९६.

मराठी शाळा

Woodbine Junior High School, North York, ON
Jyoti Mulye and Geeta Sawant: Total of 33 students registered

T.L. Kennedy Secondary School, Mississauga, ON
Vijaya Markendey, Sunanda Tumne and Uma Ambike : 73 students.
Deoynani Ballal, Nandini Bapat and Vrinda Atrre
Chitala Ajoba and six grade 9 students as volunteers

Jan. 2010
Bruhan Maharashtra Mandal signed MOU with Bharati Vidhyapith in Pune, India to have affiliation, to produce Marathi Bhasha exams and to award certificates for Marathi learning.
Sunanda Tumne worked with Bharati Vidhyapith and created exams based on BMM Marathi Shala curriculum and guidelines in Pune

2010 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाढप्याल

- "सप्तारंग" रेडिओ: प्रोग्रॅम मध्ये महाराष्ट्रातील ठळक बातम्या, महाराष्ट्रातील महत्वाच्या व मान्यता मिळालेल्या व्यक्तींच्या मुलाखती यांचा समावेश
- जगत प्रख्यात वैज्ञानिक डॉ. नारळीकर ह्यांची मुलाखत हे हया वर्षाचे ठळकपण निदर्शनास आणणारे सदर होते

Saptarang

२०११

- Chess and carrom competitions
- Conducted three cricket shibir and three sessions of "Youth Camp"
- Bridge competition

- Mini lecture: Prasad Gokhale- "Hinduism and Origin of Mankind"
- Mr. Nitin Thorve: Home and Auto Insurance
- Sonali Sagre : Smoking Awareness

"I had the privilege of serving our MBM community as the President of MBM in 2011. I would like to take this opportunity to thank my fabulous Executive Committee members of 2011 and all MBM members who supported events, activities, and initiatives of MBM in 2011. As MBM celebrates its 50th year, I want to congratulate the organization for creating and sustaining such a strong cultural background through programs and events that build strong ties within our community. I truly offer my best wishes to MBM for its continued growth, success, and glory to bring our community together and offer events that keep all our age groups engaged, interested and attracted towards MBM. Congratulations MBM Toronto."

- Amit Ambegaonkar

President: Amit Ambegaonkar
Secretary: Rajesh Ballal
Treasurer: Harshal Mokashi
Jt. Treasurer: Dr. Snajeev Deodhare

Snehabandh: Kalpana Nadkarni
Jt. Snehabandh: Sumedha Kulkarni
Annapurna: Madhavee Daptardar
Jt. Annapurna: Swapna Pradhan
Public Relations: Mugdha Natu
Kala Vibhag: Anagha Sant
Jt. Kala Vibhag: Swapna Kulkarni
Youth Rep: Neha Sule
Past President: Pravina Kale

Advisory Committee: Ajit Potnis,
Gangadhar Deshpande, Suvarna Kulkarni, Vijay Ratnaparkhe

- Blood Donation and CN Tower climb for United Way, Food Drive
- "Your change can make a change" – a drive to support needy students from village near Pune

Saptarang

2011 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाढवाळ

- "सप्तारंग" महाराष्ट्राच्या संस्कृतीचे अनेक पैलू येथिल जन्मलेल्या व इथे वाढत असणाऱ्यांना पुढील पिढीला ओळख करून देणारा होता.
- तीन मुलाखती: Brampton चे MPP Mr Vic Dhillon ह्यांची त्यांच्या कार्याविषयी मुलाखत. त्याशिवाय इंडिया मधील प्रसिद्ध आर्ट डिरेक्टर श्री नितिन देसाई ह्यांच्या दोन मुलाखती.
- "इंद्रधनु" CD करणाऱ्या नवव्या संगीतकारांना प्रोत्साहन देण्यासाठी सप्तारंग वर खास प्रोग्रॅम; त्या युप ला मराठी सिने-संगीताच्या क्षेत्रात प्रवेश मिळण्यास मदत झाली.

May 2011 – Marathi Shala Banner

First year where total of 106 students were learning Marathi Language under Ontario's International Language Program.

Shashank Chitale designed, created and produced Toronto Marathi Shala banner for free of charge.

West end classes: "Snehasammelan" -students presented poems, Marathi readings, and Marathi cultural symbols. Older group presented skit in Marathi.

East end classes: outdoor picnic and water fight play in the park.

मराठी शाळा

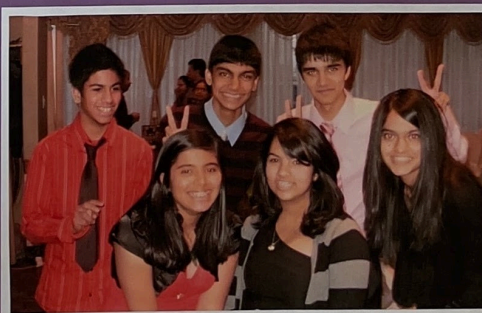
Shaunak Abhisheki music concert

"Swar Sandhya"

Tyagraj Khadilkar- "Othanvarali Gaani"

Marathi Movie Festival

Marathi Natak "U turn"

२०१२

Ganapati program was conducted by inviting a 13 year old gifted student as a chief guest - Maya Burhanpurkar, who is the recipient of the top national Platinum Award at Canada wide Science fair competition and many scholarships and awards.

• "Change for change" continued from previous year to support a student from Pune, India

Picnic was organized with a new game of "BINGO" which was enjoyed by all age groups

Vasantik Program was celebrated with two dramas written and directed by Raju Konnur. More than 25 local artists participated

Initiated a contract through Canada Post to save money on mailing costs by folding "Snehabandh" with receiver's address on the outside

Sahitya Sammelan: 95 attendance

"Swaragandh" Narendra Datar's concert

VMSS later on known as MSSS was celebrated at Living Arts Centre

मराठी शाळा

T.L. Kennedy Secondary School, Mississauga, ON
Woodbine Junior High School, North York, ON

- Vijaya Markandey, Deoyani Ballal and Jyoti Mulye served as teachers
- Sunanda Tumne, Nandini Bapat, Vrinda Atre served as supply teachers
- The total enrolment is 82 students in 3 classes
- Total 52 students enjoyed one day Shibir with fun filled activities such as Yogasane by Girish Shanbag, presentation on discovery of Dwarka by Acharya guruji, making Ganapati idols from modelling clay, craft and fun games.

- Total 28 students gave BMM BV Marathi Bhasha Exams 2013. They passed with excellent grades A / B in the Pahlil, Dusari, Tisari and Chauthee exams (Level 1-4).
- Toronto Shala students contributed with drawings essay and write up in the first digital publication of BMM Marathi Shala Diwali eAnk 2013.

"मराठी भाषिक मंडळ टोरांटोमध्ये मराठी भाषेशी, लोकांशी, संस्कृतीशी आणि समाजाशी सतत संपर्क राहिला. सुरवातीला गणेशोत्सवाचा कार्यक्रम पाहून आलो कि, घरात एक उत्स्फूर्त वातावरण निर्माण व्हायचं. मुलांचं झालेलं कौतुक आणि त्यांना मिळालेली बक्षिसं हि एक जिदद निर्माण करणारी चालानादायी शक्ती वाढायची. मंडळात अनेक मावश्या, मामा, काका, आल्या, ताई अजूनही भेटतात आणि आपण "आपल्यातच" असल्याची एक सुखद, मनमोकळी भावना जाग आणून देते. अश्या हया माहेरघरात आज सुवर्ण महोत्सव साजरा होत असलेला पाहून अभिमान ददावतो. पुढेही हीच आत्मियता बाळगून, एकमेकांना मदत करण्याची इच्छा वाढत राहो. झालेल्या तडजोडी, विचार विनिमय, मतभेद यालून प्रगती व उत्कर्ष होत राहो. "इवलयाश्या लावलेल्या रोपाचा वृक्ष" आपल्या सर्वाना मायेची सावली देत राहो; हीच प्रार्थना."

- देवयानी डेकणे

Diwali was celebrated with a program by Indo-Canadian artist Bageshree Vaze's "Kathak", followed by Global Bollywood Band presenting the mixture of east and west musical melody. The program concluded with the elimination round of "Sa Re Ga, Ma" presenting 13 talented singers.

President: Devayani Dhekney
Secretary: Jayant Mulye
Treasurer: Anup Ogale/Jayant Mulye
Annapurna: Shradha Desai-Patil
Kala Vibhag: Abhijit Dalvi
Snehabandh: Shashank Chitale
Editor: Kalpana/Raj Gowade
Youth Rep: Shibani Pradhan

VMSS: Bank account signatories
Devayani Dhekney
Leena Deodhare
Harish Athale

Advisory Committee: Vijay Ratnaparkhe, Ajit Potnis, Gangadhar Deshpande, Jagdish Mehdale
e-patra : Savita Deshpande
Database: Swinand Deshpande
Accounting: Shrikant Wad

Government and insurance:
Kashinath Ghanekar

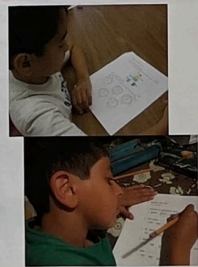
Auditor: Gajanan Utgikar
Database: Shriram Mulgund
Accounting: Ranjana Choudankar
Government and insurance:
Kashinath Ghanekar
E- patra : Pratibha Vaidya
Website: Mr. Pande

Saptarang

2012 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्ततरंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाढचाळ

- साहित्य संमेलनाच्या खास सूचना रेडिओ वर देणे, संमेलन विषयी संचालकांचे माहिती देणारे programs आयोजित करणे हयासाठी रेडिओ चे माध्यम किती उपयोगी येऊ शकते हयाची प्रचिती आली.
- काही खास प्रोग्रॅम्स: सचिन तेंडुलकर ला मिळालेलं भारत रत्न, दादासाहेब फाळके यांना प्रोग्रॅम समर्पण- सिनेसुष्टी ला १०० वर्ष पूर्ण झाली

२०१३

Recognition of musical talent of Samidha Joglekar and Ravi Datar (achievement in Sa Re Ga Ma) with a Trophy from MBM at Ganapati Program

Sahitya Sannam for the Marathi youth-choice of both languages, English and Marathi.

Focus on local kalakars: Diwali was celebrated with a huge musical orchestra of local youth talent and program was dedicated to commemorate 100 years of cinema industry. Marathi pioneer Dadasaheb Phalke and all Marathi Sangitkars who contributed to this industry were honoured

Dr. Wani's satkar for getting the highest Canadian Award of "Order of Canada"- first ever Marathi person to get a recognition of highest award in Canada. (Vasantik program)

Organized a joint classical music event with another local non-profit organization and invited Anand Bhatte

"२०१३ मध्ये मी MBM च्या अध्यक्षपदाची सूत्रे स्वीकारली. आमच्या छोट्या ६ मेम्बर्सच्या कार्यकारी समितीने सतत कार्यरत राहून सर्व वार्षिक समारंभ उत्साहाने पार पाडले. टॉरंटो मधील मराठी कुटुंबांनी एकत्र येऊन मराठी मंडळाची स्थापना केली आणि त्याद्वारे वर्षानुवर्षे मराठी मंडळाने आपल्या सर्वांमधील मराठीपण जागृत ठेवण्याची परंपरा घातली. परदेशात राहून सुद्धा आम्ही महाराष्ट्रातून आणलेल्या संस्कृतीची जोपासना करू शकलोतसे करताना आपल्या येथे वाढलेल्या दुसऱ्या पिढीला आपल्या संस्कृतीची ओळख होऊ शकली. मंडळाद्वारे मराठी कुटुंबांनी एकत्र येऊन स्नेहबंधाची नाती जोडली. ह्या मैत्रीच्या नात्यातूनच आपोआप जिवाळा आणि आपुलकी निर्माण झाली. मंडळ आपलेच आहे व आपल्यासाठीच आहे हा जोरदार पन्नास वर्षांचा 'मंडळ इतिहास' ह्यावर्षी वाजत गाजत आम्ही साजरा करीत आहोत. टॉरंटो मधील जुने-जाणते मराठी कॅनेडीअन्स व नवे-नवखे मराठी कॅनेडीअन्स ह्यांच्या मधील संवाद नेहमीच मंडळाला भविष्य काळातील वाटचाल करण्यास मदत करेल ह्यात वाद नाही. मंडळाची वाटचाल अशीच उत्कृष्ट राहू देत हि सदिच्छा. "मंडळाच्या आठवणींच्या शिंदोरीचा ठेवा "आपण सर्वच सभासद मंडळांनी एकत्र येऊन तयार केला आहे. दरवर्षी अशीच गोड आठवणींची भर टाकण्याचा आपण सर्वजण प्रयत्न करूयात. मैत्रीच नातं हे आधार आणि आपलुकी देणारे असते. गेली पन्नास वर्षे आपण सर्वांनी एकमेकांना साथ दिली. ती साथ अशीच वर्षानुवर्षे दविगुणीत होत राहील हीच प्रार्थना." - मीना जातेगावकर

Saptarang

२०१३ मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाटचाल

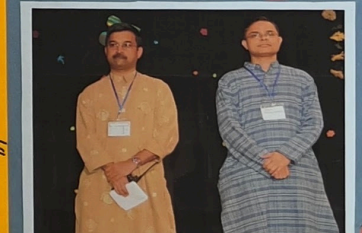
- २०१३ मध्ये CMR नी सप्तारंग प्रोग्रॅम ला "Best Quality" प्रोग्रॅम म्हणून Ravi चे Trophy देऊन खास कौतुक: १० वर्षे नित्य नियमाने प्रोग्रॅम चालू ठेवला.
- सप्तारंग वर डॉ वाणी ह्यांचा सत्कार: एका मराठी-कॅनेडियन व्यक्तीस कॅनडा चा सर्वोच्च सिव्हिलिअन पुरस्कार "Order of Canada" मिळाला होता.

President: Meena Jategaonkar
Secretary: Amit Bhanegaonkar
Treasurer: Meena Jategaonkar

Snehabandh: Meena Jategaonkar
Annapurna: Meena Mhatre
Kala Vibhag: Bhakti Shete
Prasad Risbud

Members:
Gauri Mahabal
Youth representative: Prajakta Awati
Past President: Devayani Dhekney
Advisory: Ajit Potnis, Gangadhar Deshpande, Jagdish Mehendale, Savita Deshpande
Auditor: Gajanan Utgikar
Accounting: Ranjana Choudankar
Database: Swanand Deshpande
E-Patra: Savita Deshpande
Government affairs and insurance: Kashinath Ghanekar
MBM Directory: Vinayak Gokhale
Web-admin: Deepak Pande
BMM rep: Namita Dandekar

२०१४

Launch of "Holi" for the first time by youth participants

"Vruksharopan" – tree planting program

Ganapati program was celebrated with Puran Poli and Ukadiche modak
A Visual Arts exhibition was arranged with more than 200 pieces of artwork from local Marathi artists

Book exhibition of 60 books published by local writers

Two day "Kala Sanskruti Sammelan" featuring 4 dramas, two Indian Musical concerts and interviews with Reema Lagu and Yogesh Soman

Annual picnic included games for every age group with catching water balloons, "रस्सीखेच", बिगो.

Celebrated 25 years of "Sahitya Sammelan" and "Sangeet Sammelan" Madhusudan Bhide "Satkaar"

Members participated in India Day Parade in large numbers

Mother's Day celebrated by presenting a CD to all mothers present for the program

Diwali was celebrated with dinner and dance with live Mehboob Orchestra. "Pratishthan" Raja Paranjpe (group of 11) from Pune

Vasantik: "Akash Peltana"- dances
"Varhad Nighalay Londonla"- Sandeep Pathak

President: Leena Deodhare
Secretary: Vaidehi Bhagat
Treasurer: Namita dandekar
Jt. Treasurer: Vijay Shirodkar
Snehabandh: Avanti Halabe
Annapurna: Sanjeevani Patil
Kala Vibhag: Rama Joshi
PR: Sudhir Pradhan
Pravina Kale
Youth representative: Atharva Gokhale
Member: Meena Jategaonkar, Jitendra Bendre, Nitin Sawant
Advisory : Gangadhar Deshpande, Jagdish Mehendale, Savita Deshpande
Auditor: Gajanan Utgikar

"मी, लीना देवधरे २०१४ च्या संपूर्ण कार्यकारणी तर्फे मराठी भाषिक मंडळाचे, या सुवर्ण महोत्सवी वर्षानिमित्त मनकपूर्वक अभिनंदन करते. मला मंडळाच्या ५० वर्षांच्या वाटचालीत सहभाग व सक्रिय पुढाकार घेण्याची अनेक वेळा संधी मिळाली याचे मला समाधान वाटते. मला सांगायला अभिमान वाटतो कि २०१४ या वर्षभरात मंडळाने एकूण १६ कार्यक्रम सादर केले त्यात अतिशय नाविन्यपूर्ण असे, विज्युअल आर्ट प्रदर्शन ज्यात साठारून अधिक MBM च्या सभासदांच्या ९३ कलाकृती प्रदर्शित केल्या गेल्या. तसेच कौतुकस्पंद म्हणजे, एक संपूर्ण दोन दिवसाचे 'कला संस्कृती सम्मेलन' ज्यात भारतातील ४ व्यावसायिक मोठी नाटके, २ भारतातील कलाकारांचे संगीताचे कार्यक्रम, कलाकारांच्या मुलाखती, BMM आणि अमेरिकन व स्थानिक कला, तत्सम १० दर्जेदार कार्यक्रमांची शृंखला गुफलो होती, असे रेकोर्ड ब्रेकिंग वर्ष आपल्यापुढे उभे राहू शकले ते केवळ कार्यकारणीतील सभासदांच्या एकजुटीमुळेच. माझ्या कॅनडातील गेल्या पंचवीस एक वर्षातील वास्तव्यामध्ये आमच्या आयुष्यात, MBM चे योगदान फार मोठे आहे असे मी मानते. यापुढेही या संस्थेची सतत भरभराट होत राहो आणि सर्वांची MBM वरिल आस्था कायम राहो अशी मी अपेक्षा करते."

- लीना देवधरे

2014 मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तरंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाटचाल Saptarang

- आर्थिक दृष्टिकोनातून बघता, सप्तरंग चालू ठेवणे दिवसे दिवस कठीण वाटू लागले होते
- मराठी समाजातील एका व्यक्ती ला कॅन्सर Treatment म्हणून Matching Bone Marrow ची गरज होती व ती मिळण्याची जास्त शक्यता होती मराठी माणसा कडून. हयासाठी सप्तरंग ने दोन प्रोग्रॅम अर्पण केले व त्या वेळेस डॉ उमा आठले हयांनी सर्व Process विषयी लोकांना माहिती देऊन मार्गदर्शन केले. सप्तरंग was very happy to be able to dedicate programs to create awareness for donation requirement
- अनुराधा भोसले हयांच्या महाराष्ट्रात चाललेल्या सत्कार्या विषयी त्यांची डॉ उमा आठले हयांनी घेतलेली मुलाखत. तसेच इंडिया मध्ये चाललेले general elections चे reports and results

Launched "Seniors Forum"

"Bhakti Rang" bhajan program

२०१५

Initiated online ticketing and reserved seating at various programs.

Working on brand new website for MBM. Majority of committee members second generation MBMers.

Held movie screening for Katyar Kaljat Ghusli (KKG) which had the largest attendance for any Mandal program in history (> 925 people).

"My best wishes to MBM Toronto on the occasion of this Golden Jubilee and for continued success in the future!"

-- Vinay Bhide

President: Vinay Bhide
Secretary: Ruta wad
Treasurer: Chinmay Shanbagh
Snehabandh:
Annapurna : Mukta Wad
PR: Sampada Kukade
Youth representative: Sohoni Kulkarni

Advisory : Jagdish Mehendale, Savita Deshpande, Vaidehi Bhagat, Devayani Dhekney
Auditor: Gajanan Utgikar
Web admin: Mr. Shirodkar/
Vaidehi Bhagat -fb
e-patra : Anagha Wad
Database: Shriram Mulgund / Swanand Deshpande
Accounting: Ranjana Choudankar
Government and insurance: Kashinath Ghanekar

२०१५ मराठी रेडिओ प्रोग्रॅम "सप्तारंग" FM101.3 ची १० वर्षांची वाढवाच

रती आणि मीना जातेगावकर हया दोघांचे महाराष्ट्रावरील प्रेम आणि मराठी संस्कृतीची ओळख पुढच्या पिढीस व इतर Communities मध्ये व्हावी हि जबरदस्त इर्षा व हया इर्षे वरच कार्यक्रम १० वर्षे चालू ठेवला. टोरीटो मधील गायकांना पोस्साहन देण्यात आले. बऱ्याच उत्सुक कुटुंबातील लोकांना रेडिओ वर programs करण्यासाठी उत्तेजन देण्यात आले. काही लोकांचे वाढदिवस साजरे झाले ज्यामुळे त्यांच्या इंडिया मधील नातेवाईकांनी हया celebration मध्ये भाग घेता आला. काहीनी श्रद्धांजली अर्पण करणारे कार्यक्रम सप्तरंग वर स्पॉन्सर केले. २०१५ मध्ये नाईजालास्तव सप्तरंग ला निरोप दिला

Saptarang

Seniors' Forum

Date : Aug. 2015

Presenter: Bernice Chan from Alzheimer society of Canada

Topic : Alzheimer and Dementia deceases in oldage

Date: Oct 2015

Presenter: Carol Birke from Ontario Seniors Secretariat

Topic: Home Safty and Fall prevention

Date: Oct. 2015

Presenter: Ekata Hattangadi from Alzheimer society of Canand

Topic: Care giving for Alzheimer and Dementia deceases patients

Date: Nov. 2015

Presenter: Dr. Ashok Wardekar

Topic: High Blood Pressure and Stress

Date: Apr 2016

Presenter: Dr. Ashok Wardekar
Topic: Heart Attack Symptoms

Date: May 2016

Presenter: Archana Medhekar, Lawyer and Solicitor

Topic: Leagal advice on Estate planning, Wills, Power of Attorney

Date: Jun 2016

Presenter: Vance Lockton of office of the protection Commission

Topic: Identity theft and how to prevent it

Date: Jul. 2016

Presenter: Dr. Ashok Wardekar
Topic: Obesity and nutrition

Date: Jul 2016 Summer Picnic.

Date: Aug 2016

Presenter: Chaitali Maibhate, Nutritionist

Topic: Exercise, Nutrition, Nordic Walking.

Date: Sept. 2016

Presenter : Dr. S. Lessard, Geriatricion

Topic : Problems relating to Old age and how to avoid them

Date: Oct. 2015

Presenter: Dr Jaideep Moro, Orthopedic surgeon

Topic: Disease of bone, Knee pain, and how to treat it and avoid it

Date: Nov. 2016

Presenter: Dr. Vinay Bhide, Dentist

Topic: Oral hygiene, How to avoid oral diseases.

२०१६

Vasantik: "Maitra Jeevanche" by Pt. Hridaynath Mangeshkar and Saleel Kulkarni

Ganapati : Dhol, Tasha and Lezhim. Aired first ever on TV by ATN Colours Marathi

Movies: "Natasamrat" 600 attendees
"Bandh Nylonche"
"Ventilator"

Holi celebrated with water balloons and colours. Menu: Puran Poli and Masale bhat by Sonali Date: best ever

"Dil ki Baat" program. Narendra Datar and Anuja Panditrao program at Diwali

Picnic : Games, Bhel, Panha, snacks and "Bingo"

"I'd like to congratulate MBM Toronto on its 50th anniversary! The long road here has been possible thanks to many who, over the years, gave generously of their time and treated the interests of the mandal with the same care they would show for their own. As we celebrate and look forward to the next 50 years, let's also look back to reminisce about the good times and cherish memories peopled with those who are no longer among us."
- Ruta Wad

Revised fee structure

Online membership via PayPal

Online tickets and reservation of program seats

Outreach for directory update

Square reader for credit card payment

President: Ruta Wad
Secretary: Rohan Bhajekar/Samir Nargolkar
Treasurer: Ketan Kale
Jt. Treasurer: Pulkeshi Jape

Annapurna: Mukta Wad
Youth representative: Sania Bhagat

Advisory : Savita Deshpande, Suvarna Kulkarni,
Vaidehi Bhagat, Devayani Dhekney

Auditor: Gajanan Utgikar
Kalavibhg: Sangeeta Kukade,
Aparna Sondur-Wagh
PR/media- Chinmay Shanbagh
Past president- Vinay Bhide
Web- Mr. Shirodkar

२०१७

Refreshed and Documented a transition checklist to hand over to the next committee

The first MBM Family Campout at Ellora George was a lot of fun and many have requested an encore for next year.

"Congratulations to MBM Toronto on celebrating 50 years! It has been an honor and a privilege to serve MBM Toronto this year. I would like to thank the 2017 Executive Committee, Advisory Committee, Admin team and the Golden Jubilee volunteer team for their commitment, enthusiasm and passion."

Pulkeshi Jape

Continued the momentum from the prior years Ranga Panchami program with "Puran Poli in the Park".

Started a new initiative to involve the younger demographic. In its first year itself, Meetups have successfully introduced close to 150 people to the MBM. Over half of these individuals have attended more than one meetup.

Valentines Day party for Youth that was enjoyed by all that attended.

Successful and very well attended Sahitya Sammelan event.

मराठी शाळा

T.L. Kennedy Secondary School, Mississauga, ON
Woodbine Junior High School, North York, ON

- Vijaya Markandey, Deoyani Ballal and Jyoti Mulye served as teachers
- Sunanda Tumne, Surekha Joshi served as supply teachers
- Students appeared for BMM BV exams annually
- Marathi Shala students produced "Samuhgeet" at BMM 2017 convention.
- BMM Shala produced calendar and Diwali Ank in 2016
- Total 594 students appeared for BMM BV exams Level 1 - Level 5.

Presentation of highly acclaimed Marathi natak - "Sakhar Khallela Manos" at the Vasantik program.

Launched a new e-patra in contemporary mobile friendly format that has been received positively.

Screening of Marathi movie "Ti Sadhya Kay Karte".

President: Pulkeshi Jape
Secretary: Anagha Wad
Treasurer: Ketan Kale / Amol Khale

Annappurna: Vineeta Utgikar
Youth rep: Sachi Daptardar

PR & Social Media: Ameya Gokhale
Website Liaison: Rohan Bhajekar

Members:
Anagha Sant, Aparna Sondur, Yatin Patil, Ravi Kargutkar

Past President: Ruta Wad

A very entertaining Ganpati program with performances by children and adults. Significant increase in number of members compared to prior year

The annual MBM picnic was a lot of fun with games, bingo and Bhel.

Seniors' Forum

Date: Apr. 2017

Presenter: Samidha Joglekar, an Audiologist

Topic: All about hearing. Symptoms, cure, and care.

Date: May 2017 and Jun 2017

Presenter: Dr. Swapna Shah, MD. (Ayurveda), Yoga therapist

Topic: Healthy living with Ayurveda, Life style, nutrition, ayurvedic medicine.

Date: Jul 2017

Presenter: Sadanand Mankikar

Topic: Seniors Residence project information and progress in collaboration

With Konkany Bhashik Mandal.

Date: Jul 2017

Presenter: Mrs. Vasudha Deshpande actress

Topic: Entertainment Program

Date: Aug 2017

Presenter: Jagdeesh Bhat from Siddh Samadhi yoga

Topic: Holistic approach to life, Yoga for happy and healthy living,

Cure for chronic ailments etc.

NAMASKAR, FROM 2018 COMMITTEE

Yatin Patil

President

HIGHLIGHTS

- Vasantik 2018 - 3 Natya Prayog: Hasnaval, 9 Koti 57 Lakh, Amhi Ani Aamche Baap
- MBM Telephone Directory
- Welcome Zindagi Natak

EVENTS

Ganesh Utsav, Vasantik, Picnic, Marathi Movie - Home Sweet Home, Diwali, and many more.

ABOUT COMMITTEE

- Secretary: Madhavee Daptardar
- Treasurer: Aniruddha Gupte
- Joint Treasurer: Chandrashekhhar Marathe
- Kala Vibhag: Raju Borate
- Joint Kala Vibhag: Aniruddha Sondur
- Joint Kala Vibhag / Snehabandh: Shubhada Vaknalli
- Sales and Marketing: Ketan Kale
- PR and Social Media: Ameya Gokhale
- Annapurna: Seema Joshi
- Joint Annapurna: Snehal Kulkarni
- Youth Representative: Rohan Borate
- Past President: Pulkeshi Jape
- AC Chair: Suvarna Kulkarni
- AC Secretary: Devyani Dhekane
- AC Member: Prakash Date
- AC Member: Savita Deshpan

NAMASKAR, FROM 2019 COMMITTEE

Yatin Patil

President

HIGHLIGHTS

- Ganesh Utsav
Snehabandh
- Marathi Natak - Eka
Lagnachi Pudhchi Gosht
- Natak - White Lily - Night
Rider
- Mahesh Kale - Sur
Niragas Ho Live
- Diwali Pahat

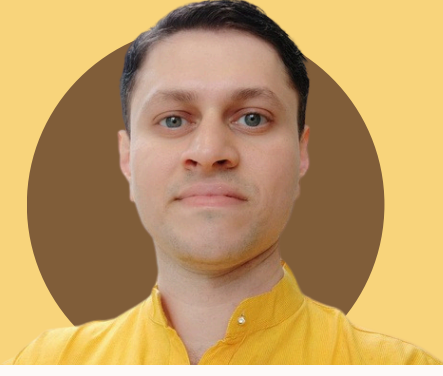
EVENTS

Ganesh Utsav, Vasantik, Picnic,
Marathi movie, Diwali, MBM Idol Dance
Competition, and many more.

ABOUT COMMITTEE

- Shreenath Sarnobat: Secretary
- Raj Gawade: Treasurer
- Anirudha Sondur: Kala
- Shubhada Vaknalli:
Snehabandh and Joint Kala
- Snehal Kulkarni: Annapurna
- Seema Joshi: Annapurna
- Kaushik Gadgil: Joint Kala /
Sports / PR
- Anirudha Gupte
- Sayee Kavitar: Youth
Representative
- Devyani Dhekane: AC Chair
- Prakash Date: AC Secretary
- Savita Deshpande: AC
Member
- Suvarna Kulkarni: AC Member
- Namita Dandekar: BMM
Representative

NAMASKAR,
FROM 2020
COMMITTEE

Shreenath Sarnobat

President

HIGHLIGHTS

- Pandemic restrictions
- 25+ events in 8 months
- Online broadcasting
- Collaboration with other Marathi mandals
- Reduction of operational cost
- Cyber insurance added
- First prize - Panorama India Maharashtra online float
- Higher insurance coverage + cyber insurance
- Events for donations to food banks & hospitals
- First online Sahitya Sammelan
- Online awareness drive on science behind corona & mental health
- MBM 1-minute video

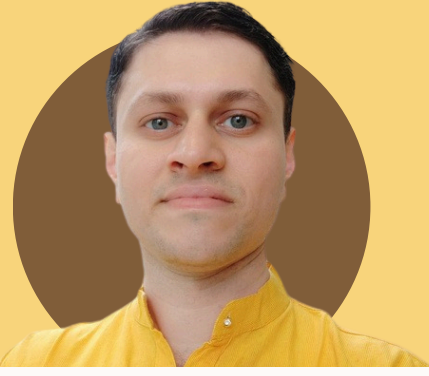
EVENTS

Online events: Meetup, Financial planning, Geetanjali, Sahitya Sammelan, Housie & Rentals 101, LinkedIn Be Found, Magician, Ventriloquism, Abhiman Marathicha, Science Behind the Spread & Mental Health, First Home Buyers, Online Yoga, Ashadhi Sangeetotsav, Kathhak Nrutyanjali, Ganey Mana Manatley, Khara Ki Kaay (Natak), MSSO Awareness Session, Gaarwaa, Ganeshotsav with SGYP, Atharwashirsh Pathan, Marathi Shala, Savarkar Vichar Darshan, Diwali Pahat - Charudatta Aphale.

ABOUT COMMITTEE

- Secretary - Vrunal Devale
- Treasurer - Raj Gawade
- Co-Treasurer - Makarand Deshpande
- Annapurna - Atul Marathe
- Co-Annapurna - Pallavi Joshi
- Kala Vibhag - Anil Vingle
- Co-Kala Vibhag - Nandan Joshi, Pranav Shaligram, Manali Pandit
- Co-Kala Vibhag & Social Media - Meena Jategaonkar
- Public Relations - Hiranmay Koparkar
- Social Media - Durgesh Khatavkar
- Snehabandha - Gayatri Gadre
- Marketing - Nishad Soman
- Co Website Development - Amruta Potnis
- Savita Deshpande - AC Chair
- Suvarna Kulkarni - AC Secretary
- Ameya Gokhale - AC Member 1, Epra and Social Media
- Shubhada Vaknalli - AC Member 2 and Accountant
- Namita Dandekar - BMM Representative
- Rohan Bhajekar - Website Administrator
- Dhanu Ogale - Insurance Affairs
- Deepa Kamat - Auditor

NAMASKAR,
FROM 2021
COMMITTEE

Shreenath Sarnobat

President

HIGHLIGHTS

- **Matrubhasha - Over 200 kids all across Canada participated**
- **3 categories: Manache Shlok, Kathakathan & Kavya across 4 age groups**
- **Educational assistance to 2 kids for higher education**
- **Donation to hospitals & food bank**
- **Support in displaying the largest Indian national flag outside India**
- **Closure of public storage**
- **Website revamp project launched**
- **25+ events: online + in person**

EVENTS

Online events: Fundraiser - RD Burman Program, Lapandav, Ashadhi Ekadashi Sangeet Mahotsav, Awareness on Corona Vaccination, Obesity Awareness, Sewa International, Sleep Disorder, Vasant Kanetkar Janmashatabdi Mahotsav (Natyasangeet, Abhivachan, Mulakhat), Saree Draping Workshop, Swami Vivekanand Ek Yug Purush, Sahitya Sammelan, Arya Ambekar, Sachinmay, Eat Well, Lavanyawati, Game Night, Knock Knock, Satyanarayan, Mahashivratri, Senior's Program, Matrubhasha (Manache Shlok, Kathakathan & Kavita Vachan). In-person events: Ganpati in collaboration with SGYP, Picnic, Diwali, Displaying of largest Indian national flag outside India.

ABOUT COMMITTEE

- **Vrunal Devale - Secretary**
- **Raj Gawade - Treasurer**
- **Anil Vingle - Kala Vibhag**
- **Nandan Joshi - Co-Kala Vibhag**
- **Manali Pandit - Co-Kala Vibhag & Social Media**
- **Mugdha Khade - Co-Social Media**
- **Praneti Kulkarni - Co-Kala Vibhag**
- **Hiranmay Koparkar - Public Relations**
- **Durgesh Khatavkar - Social Media**
- **Gayatri Gadre - Snehabandha**
- **Amol Shanware - Marketing**
- **Kavita Kamble - Co-Kala Vibhag & Social Media**
- **Ketan Kale - Co-Social Media**
- **Chinmay Gokhale - Youth Rep**
- **Savita Deshpande - AC Chair**
- **Suvarna Kulkarni - AC Secretary**
- **Ameya Gokhale - AC Member 1, Epatra and Social Media**
- **Shubhada Vaknalli - AC Member 2 and Accountant**
- **Namita Dandekar - BMM Representative**
- **Rohan Bhajekar - Website Administrator**
- **Dhanu Ogale - Insurance Affairs**
- **Deepa Kamat - Auditor**

NAMASKAR,
FROM 2022
COMMITTEE

Ketan Kale

President

HIGHLIGHTS

- **Movies with record number of attendance**
- **Restarted in-person outdoor events: Holi, Camping**
- **Social media presence grew exponentially post-COVID**

EVENTS

- **First ever Fall Meet & Greet event**
- **Kids Halloween Costume Competition in Gala Night (Diwali)**

ABOUT COMMITTEE

- Pournima Karadkhedkar - Secretary
- Anirudha Sondur - Treasurer
- Shreenath Sarnobat - Past President
- Aniruddha Gupte - Co-Treasurer
- Nandan Joshi - Kala Vibhaag
- Hari Gore - EC Member
- Omkar Devasthali - EC Member (resigned immediately)
- Rushkesh Ranade - EC Member
- Shweta Soman - Annapurna
- Sonali Kadam - EC Member
- Suvarna Kulkarni - AC Chair
- Ameya Gokhale - AC Secretary
- Shubhada Vaknalli - AC Member
- Durgesh Khatavkar - AC Member
- Dhanu Ogale - Admin Team
- Archana Medhekar - Admin Team
- Rohan Bhajekar - Admin Team
- Shubhada Vaknalli - Bookkeeper
- Deepa Kamat - Accountant

NAMASKAR,
FROM 2023
COMMITTEE

Ketan Kale

President

HIGHLIGHTS

- Meetups back after 2017
- Social causes: Blood and food donation
- Launch of business directory
- Partnered with CGI Toronto, received financial help
- Felicitation of Hon. Union Minister Shri. Piyush Goyal by MBM members
- Presence of local MPP, councillor, and Consulate General as chief guests at multiple occasions

EVENTS

- Kids play date
- First international women's meetup
- First ever sportsfest: 350+ attendees
- Walkathon & half marathon (to promote health)
- Kala mahotsav
- Axe throwing
- Anuroop Thet Bhet (Marathi singles matrimonial)
- Box cricket tournament: 20 teams, first ever cricket event
- Khadyajatra (first ever food festival)
- Ganpati aaras, pumpkin carving, lantern-making contest

ABOUT COMMITTEE

- **Secretary: Unmesh Deshmukh**
- **Treasurer: Rushikesh Ranade**
- **Gajanan Babar (Sports Co-lead)**
- **Pournima Karadkhedkar**
- **Nandan Joshi (Kala-Vibhag)**
- **Rajesh Yadav (Sports Co-lead)**
- **Ashok Nagre**
- **Shweta Soman (Annapurna)**
- **Ninad Vartak**
- **Tushar Dalvi**
- **Ayush Dighorikar (Sports Co-lead)**
- **AC Chair: Ameya Gokhale**
- **AC Secretary: Shubhada Vaknalli**
- **AC Member 1: Durgesh Khatavkar**
- **AC Member 2: Shreenath Sarnobat**
- **Dhanu Ogale - Insurance Advisor**
- **Deepa Kamat - Accountant**
- **Rohan Bhajekar - Website Admin**
- **Archana Medhekar - Legal Advisor**

NAMASKAR,
FROM 2024
COMMITTEE

Rushikesh Ranade

President

HIGHLIGHTS

- MBM's first hackathon
- shivjayanti programs
- year of collaborations - ganesh utsav with sgyp, jivanvidya Shri.Pai event
- Marathi Abhijaat bhasha spardha 150+ participants
- snehbandh digitization from 1971 and e-publication with bookganga.com
- Fall mixer in 4 cities on same day with city reps

EVENTS

- Abhijaat bhasha spardha ,
- MBM Samvaad celebrity - ashok and nivedita saraf, kedar chitale, sudhir phadke.
- Relaunch of sahitya katta,
- Sahitya sammelan with 300+ viewers,
- Winter and fall mixers, Picnic, Marathi Movies, Sahitya program with Dr.Sanjay upadhyay, Sahitya Sammelan (Bahya) President Dr.Upadhyay

ABOUT COMMITTEE

- Sangram Patil - Secretary
- Nandan Joshi - Treasurer
- Ketan Kale - Annapurna
- Vaishali Bodas - Kala Vibhag
- Unmesh Deshmukh - Social Media
- Rajesh - Sports
- Amruta Neve
- Ayush Dighorikar
- Maitreyee Gangal - Youth Representative
- Durgesh Khatawkar - AC Chair
- Shreenath Sarnobat - AC Secretary
- Dattaguru Mahabal - AC Member 1
- Ameya Gokhale - AC Member 2
- Dhanu Ogale - Insurance Advisor
- Archana Medhekar - Legal Advisor

जाहीर आवाहन

Sponsorship / Advertisements

स्रेहबंध चा हा उपक्रम अव्याहतपणे पुढे चालू ठेवण्यासाठी आर्थिक पाठबळाची नितांत गरज आहे. मराठी भाषिक मंडळाच्या सर्व रसिक वाचक मंडळींना आम्ही आवाहन करत आहोत की आपण स्वतः आणि आपल्या आजूबाजूला असणार्या आपल्या मित्रमंडळींना sponsorship / advertisements द्वारा आर्थिक सहकार्य करून या उपक्रमाला सक्रिय हातभार लावावा.

Volunteering

स्रेहबंध प्रत्येक अंकासाठी आर्थिक पाठबळाप्रमाणे मनुष्य बळाची ची देखील आवश्यकता आहे. ज्यांना typing, proofreading आणि इतरही अनेक प्रकारची कामे करण्याची इच्छा असेल त्यांचे हार्दिक स्वागत आहे. त्यांनी आपली नावे आमच्याकडे पाठवावीत. पुढील अंकाच्या वेळी आपल्याला संपर्क केला जाईल.

महत्वाचे

ह्या मासिकात प्रकाशित झालेल्या कोणत्याही लेख अथवा कवितेतील आशयाशी संपादक आणि MBM (EC &AC) सहमत असतीलच असे नाही याची कृपया वाचक रसिकांनी नोंद घ्यावी. तसेच कुठलाही लेख कवितेतील व्यक्ती वा प्रसंगांशी साधर्म्य आढळल्यास तो निव्वळ योगायोग समजावा. कॉपीराईट ची खात्री हि साहित्यिकांची जबाबदारी आहे. संपादक किंवा कार्यकारिणी जबाबदार नसेल.

धन्यवाद!

मराठी भाषिक
मंडळ

सहबंध दिवाळी अंक, वर्ष ४९ वे,
१९७५ - २०२४